

Kronika Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

KWARTALNIK – NR 4 (24) | PAŹDZIERNIK–GRUDZIEŃ 2022 R. | KADENCJA X | ISSN 2544-0772

| PRACE KOMISJI |

| AKTYWNOŚĆ MIĘDZYNARODOWA |

| PRZEGLĄD WYDARZEŃ |

45

61

84

WWW.SENAT.GOV.PL

facebook.com/SenatRP | twitter.com/PolskiSenat | instagram.com/senat_rp

youtube.com/SenatRzeczypospolitejPolskiej | flickr.com/photos/senatrp/

1	Najważniejsze wydarzenia
7	Senacka legislacja
32	Prace komisji

50	Aktywność międzynarodowa
66	Senat i Polonia
69	Przegląd wydarzeń

Najważniejsze wydarzenia

Obchody 100. rocznicy pierwszego posiedzenia Senatu II RP

28 listopada 2022 r., w 100. rocznicę pierwszego posiedzenia Senatu II RP, odbyło się uroczyste posiedzenie Izby z udziałem prezydenta RP Andrzeja Dudy, marszałek Sejmu Elżbiety Witek, przedstawiciele władz państwowych, byłego prezydenta Bronisława Komorowskiego, byłych premierów, marszałków Senatu I–IX kadencji, członków korpusu dyplomatycznego z jego dziekanem nuncjuszem apostolskim w Polsce abp. Salvatore Pennacchio.

Marszałek Senatu RP prof. Tomasz Grodzki przypomniał, że Senat jako organ ustawodawczy został przywrócony na mocy konstytucji marcowej z 1921 r., która oparła ustrój Polski na trójpodziale władzy. Przywołał słowa naczelnika państwa, marszałka Józefa Piłsudskiego, skierowane do ówczesnych senatorów: „Konstytucja obecna (...) nakazuje wam być rzecznikami rozsądku, rozważli i miary przy spełnianiu zadań poruczonych naczelnym organom władzy państwowej. Pozwólcie więc, panowie, wyrazić życzenie, abyście stawali zawsze po stronie tych, którzy łagodzą tarcia, zmniejszają konflikty i doprowadzają do koniecznej równowagi zamierzeń, celów i środków”.

„Senat – tak jak nasi poprzednicy sprzed 100 lat – nie ustanie w wysiłkach na rzecz pracy dla dobra wspólnego, jakim jest nasza ukochana ojczyzna”
– zapewniał marszałek Senatu.

Jak przypomniał marszałek Tomasz Grodzki, o woli porozumienia, konsensusie i dialogu mówił wtedy również marszałek senior Bolesław Limanowski, dla którego rolą Senatu było łagodzenie walk partyjnych i doprowadzenie zwaśnionych stron do porozumienia i wzajemnych ustępstw. „To swoisty testament, jaki zostawili nam nasi poprzednicy i który z całą mocą staramy się wypełnić przez wszystkie kadencje” – podkreślił marszałek Tomasz Grodzki. Jak dodał, 100 lat temu jednym z pierwszych zadań Senatu było scalenie podzielonego kraju i połączenie w jeden organizm państwowy ziem wyzwolonych spod 3 zaborów. Senatorowie pracowali intensywnie nad wdrażaniem reform ustrojowych, gospodarczych i politycznych. Podobne do tamtych, historyczne zadania stanęły przed odrodzoną izbą wyższą w 1989 r. To za sprawą senatorów przywrócony został w Polsce samorząd terytorialny. „Senat – tak jak nasi poprzednicy sprzed 100 lat – nie ustanie w wysiłkach na rzecz pracy dla dobra wspólnego, jakim jest

Marszałek Senatu prof. Tomasz Grodzki.

nasza ukochana ojczyzna” – zapewniał marszałek Senatu. Jak dodał, to od nas zależy, jaki testament zostawimy potomnym i jaką Polskę przekażemy w sztafecie pokoleń naszym dzieciom i wnukom. „Historia i naród nie wybaczą nam błędów i zaniechań. W taki dzień jak dziś warto o tym szczególnie pamiętać, jednocześnie głęboko wierząc, że tak jak przed 100 laty sprostamy wyzwaniom historii” – mówił marszałek Tomasz Grodzki.

„Dzieje polskiego Senatu współtworzą ten nurt naszej historii, który napawa nas szczególną dumą” – mówił prezydent Andrzej Duda.

„Dzieje polskiego Senatu współtworzą ten nurt naszej historii, który napawa nas szczególną dumą. Ukazuje on ciągłość i trwałość rodzimej myśli ustrojowej i politycznej, jest znaczącym przejawem łączącego Polaków przekonania, że niepodległa Rzeczpospolita, państwo wolne, własne, suwerenne, rządzące się swoimi prawami i tradycjami, jest najlepszym gwarantem naszych praw i wolności” – mówił prezydent Andrzej Duda. Zaznaczył, że w historii II Rzeczypospolitej Senat zapisał się „zdecydowanie pozytywnie”, zasiadali w nim wybitni przedstawiciele polskich elit politycznych, kulturalnych, naukowych i gospodarczych. „Ich służba publiczna, ich patriotyzm i zmysł państwowy budowały siłę i pomyślność ówczesnego polskiego państwa” – ocenił prezydent. Stwierdził, że po likwidacji Senatu na podstawie sfałszowanych wyników referendum z 1946 r. w świadomości historycznej Polaków Senat utrwalił się jako jedno ze

znamion Rzeczypospolitej wolnej, niepodległej, zachowującej ciągłość swojej tożsamości kulturowej oraz wolność tradycji politycznej. Jak dodał, „nie może więc dziwić, że kolejna polska wiosna wolności w roku 1989 wiązała się także z przywróceniem Polsce Senatu”. Prezydent podkreślił, że obecnie Senat jest instytucją ustrojowo okrzeplą i stabilizującą polski system polityczny. W jego ocenie ma odpowiedni autorytet oraz potencjał polityczny i intelektualny, dzięki któremu możliwe jest większe upodmiotowienie tej Izby w systemie organów władzy państwowej.

Marszałek Sejmu Elżbieta Witek.

W swoim wystąpieniu marszałek Sejmu Elżbieta Witek podkreśliła, że w pierwszej kadencji Senatu II RP zasiadali ludzie o bardzo różnych poglądach i doświadczeniach politycznych. Różnili się spojrzeniem na Polskę, na to, w jakim kierunku powinna podążać, ale łączyło ich poczucie wspólnoty i działanie na rzecz dobra wspólnego, na rzecz Rzeczypospolitej, której tak długo nie było na mapie. Przypomniała, że do Senatu zostały wybrane także kobiety, choć wówczas w wielu krajach zachodniej Europy nie mogły nawet marzyć o prawach

Prezydent RP Andrzej Duda.

Prezydent podkreślił, że obecnie Senat jest instytucją ustrojowo okrzepłą i stabilizującą polski system polityczny.

wyborczych. „Polska odradzała się jako państwo w pełni demokratyczne” – podkreśliła marszałek Sejmu. Przypomniała też, że w 1989 r. w odrodzonym Senacie wielu senatorów było działaczami opozycji demokratycznej. „Postanowili właśnie tu, w ławach senackich walczyć o kształt demokratycznej, wolnej i w pełni suwerennej III Rzeczypospolitej” – stwierdziła.

Bronisław Komorowski, prezydent RP w latach 2010–15.

Były prezydent Bronisław Komorowski wskazał na podobieństwa procesu restytucji Senatu w 1922 i 1989 r. Jak mówił, w życiu politycznym bardzo często to, co dobre, pożyteczne, to, co służy sprawie, musi rodzić się w boju i bólu. Jego zdaniem tak było w wypadku Senatu, gdy Polska odzyskiwała niepodległość i budowała swoją nowoczesną państwowość oraz w 1989 r., gdy Polacy odzyskiwali suwerenność i demokrację. „Ważnym doświadczeniem, które można czerpać i z roku 1922, i z roku 1989, jest to, że warto czasami wzniesić się ponad własne poglądy, przekroczyć przyzwyczajenia w myśleniu o Polsce, o ustroju państwa polskiego, bo dopiero po latach można ocenić, co było słuszne i co służyło ojczyźnie, a co nie” – przekonywał Bronisław Komorowski. W jego ocenie Senat to nie tylko miejsce poprawiania ustaw, ale także miejsce, gdzie można „kształtować poglądy na Polskę, na polską politykę, na polskie obyczaje i na polskie marzenia”.

„Dla senatorów 100 lat temu dobro wspólne było wyróżnikiem szczególnym” – mówił

Prof. Jerzy Buzek, prezes Rady Ministrów w latach 1997–2001, przewodniczący Parlamentu Europejskiego w latach 2009–12.

w imieniu rodzin przedwojennych senatorów były premier Jerzy Buzek, którego stryjeczny dziadek Józef Buzek zasiadał w Senacie I kadencji. „Kierując się odpowiedzialnością, traktowali oni politykę nie jako coś polegającego na dążeniu do władzy i wyrażającego się przede wszystkim w osiągnięciu władzy, ale zgodnie z pierwotnym znaczeniem tego słowa jako obywatelski obowiązek zajmowania się sprawami państwa organizującego życie wspólne” – podkreślił. Jego zdaniem politycy powinni dążyć do rozstrzygnięć wymagających najdalej idącego konsensusu, przekonania wszystkich do wspólnej decyzji, myślenia nie kategoriami przegłosowania mniejszości przez większość, ale ucierania poglądów, dialogu, przekonywania, kompromisów, które są trudne dla każdej strony, a więc zrezygnowania z części partykularnych interesów.

Izba podjęła uchwałę w 100. rocznicę pierwszego posiedzenia Senatu II RP. Przypomniała w niej historię Senatu w 20-lecie międzywojennym. Podkreśliła, że „w godzinie dziejowej próby”, podczas II wojny światowej, znakomita część senatorów dała świadectwo patriotyzmu i odwagi, a wielu z nich za Polskę oddało życie. „W demokracji konstytucyjnej dwuizbowość ma istotne znaczenie ustrojowe” – napisali senatorowie w uchwale. Pozwała bowiem na konsekwentne przestrzeganie zasady podziału i równowagi władz: ustawodawczej, wykonawczej

„Dla senatorów 100 lat temu dobro wspólne było wyróżnikiem szczególnym” – mówił w imieniu rodzin przedwojennych senatorów były premier Jerzy Buzek.

Głosowanie nad uchwałą w 100. rocznicę pierwszego posiedzenia Senatu II RP.

i sądowniczej. Historia polskiego parlamentaryzmu pozwala dostrzec powiązanie między dwuizbowością parlamentu a suwerennością państwa w jej tradycyjnym rozumieniu, co powoduje aktualność słów Andrzeja Frycza-Modrzewskiego: „Senat jest tym, co pozostałe władze do szlachetnych działań pobudza, od nieuczciwych odwodzi, a namietności studzi. Dlatego bez rady, opinii i kontroli Senatu nic w Rzeczypospolitej ani poza jej granicami czynić się nie godzi”. W uchwale podkreślono, że w ciągu 100 lat Senat odegrał istotną i pozytywną rolę w kształtowaniu kultury prawnej i politycznej. „Reprezentuje on te wartości, których nigdy nie może zabra-

Historia polskiego parlamentaryzmu pozwala dostrzec powiązanie między dwuizbowością parlamentu a suwerennością państwa w jej tradycyjnym rozumieniu.

knąć. Jest strażnikiem ideałów ustrojowych, a wśród nich szacunku dla państwa, praw mniejszości, prawa do wyrażania odrębności i odmienności w ramach porządku konstytucyjnego” – napisali senatorowie. Oddali też hołd „wszystkim tym, którzy przyczynili się do powstania Senatu oraz ugruntowania jego obecnej pozycji w systemie organów władzy

Spotkanie z senatorami I–IX kadencji.

państwowej, w szczególności marszałkom oraz senatorom wszystkich kadencji, którzy pozostają wierni tradycji polskiego Senatu i Najjaśniejszej Rzeczypospolitej”.

Posiedzenie poprzedziło spotkanie prezydium Senatu z senatorami I–IX kadencji. Marszałek Tomasz Grodzki podziękował im za pracę na rzecz polskiego parlamentu, społeczeństwa i ojczyzny. „Wszyscy zostawiliście w Senacie swój ślad, bez względu na to, czy spędziliście w nim jedną kadencję, czy więcej. Stanowiliście wciąż obowiązujące prawo, zasady pracy Izby, tworzyliście jej tradycje i zwyczaje, budowaliście wysoką reputację” – podkreślił marszałek Senatu. „To dla nas, senatorów X kadencji wielka wartość i zobowiązanie, by w sztafecie senackich pokoleń, korzystając z waszych doświadczeń, z całych sił służyć naszej ojczyźnie” – dodał.

„Wszyscy zostawiliście w Senacie swój ślad” – podkreślił marszałek Senatu.

Podczas spotkania pamiątkowe medale otrzymali byli marszałkowie i wicemarszałkowie Senatu: Andrzej Wielowieyski, Andrzej Czapski, Adam Struzik, Ryszard Czarny, Longin Pastusiak, Jolanta Danielak, Bogdan Borusewicz, Marek Ziółkowski, Grażyna Anna Sztark, Stanisław Karczewski, Grzegorz Czelej, Maria Koc i Marek Pęk.

Marszałek Senatu wraz z wicemarszałkami złożyli kwiaty przed znajdującą się w gmachu Senatu tablicą, upamiętniającą senatorów II RP pomordowanych, poległych, zaginionych i zmarłych w latach II wojny światowej i powojennym okresie represji. Umieszczono na niej nazwiska 151 senatorów spośród 452 pełniących mandat w latach 1922–39. Wiązanki kwiatów złożyli też prezydent Andrzej Duda i marszałek Sejmu Elżbieta Witek.

Jubileuszowe obchody zakończyły się uroczystą galą w Teatrze Polskim w Warszawie i spektaklem „Słowo jest ogień!”. W gali udział wzięli obecni i byli senatorowie, przedstawiciele władz i korpusu dyplomatycznego. Podczas uroczystości uczczono pamięć zmarłych senatorów II RP i kadencji I–IX. Marszałek Senatu wręczył srebrne odznaki honorowe byłym szefom Kancelarii Senatu, a jej wieloletnim pracownikom – okolicznościowe medale.

Rocznica pierwszego posiedzenia Senatu II RP była okazją do zorganizowania przez senackie komisje swoich posiedzeń w różnych regionach kraju. Senatorowie

Rocznica pierwszego posiedzenia Senatu II RP była okazją do zorganizowania przez senackie komisje swoich posiedzeń w różnych regionach kraju.

Złożenie kwiatów przez prezydium Senatu przed tablicą upamiętniającą senatorów II RP.

Odnaczeni długoletni pracownicy Kancelarii Senatu.

zapoznawali się z ich problemami i osiągnięciami. Dyskutowali m.in. o stanie finansów samorządów, zanieczyszczeniu Morza Bałtyckiego, bezpieczeństwie jakości żywności, gospodarce odpadami, budownictwie komunalnym i społecznym, deinstytucjonalizacji opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi.

W ramach obchodów zorganizowano liczne konferencje, wystawy i konkursy.

w centrum Warszawy, a także w różnych miastach Polski podczas wyjazdowych posiedzeń komisji senackich. Ekspozycja przedstawiała historię Senatu RP od początku jego powstania do czasów współczesnych, ze szczególnym uwzględnieniem 20-lecia międzywojennego. 16 listopada 2022 r. w gmachu Senatu otwarta została wystawa „Różnorodność społeczna senatorów II Rzeczypospolitej”, przybliżająca sylwetki tych, którzy w tym okresie zasiadali w ławach senatorskich, ukazująca ich także jako ludzi określonych narodowości, wyznań, zawodów, wyborów politycznych i pasji.

Kancelaria Senatu wspólnie z Katedrą Prawa i Instytucji Unii Europejskiej Wydziału Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego zorganizowała ogólnopolski konkurs dla uczniów

Wystawa „Senat wczoraj i dziś – w 100. rocznicę pierwszego posiedzenia Senatu II RP”.

W ramach obchodów tego szczególnego jubileuszu w Senacie zorganizowano konferencje: międzynarodową „Ewolucja funkcji parlamentu – tradycja i współczesność”, „Senat, gospodarka i przedsiębiorczość. Refleksje z okazji 100. rocznicy pierwszego posiedzenia Senatu II RP oraz 115. rocznicy powstania Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie”, „W stronę historii kompletnej. Perspektywa kobiet”. Kancelaria Senatu przygotowała też wystawę plenerową „Senat wczoraj i dziś – w 100. rocznicę pierwszego posiedzenia Senatu II RP”, która była prezentowana w najbardziej popularnych miejscach

Wystawa „Różnorodność społeczna senatorów II Rzeczypospolitej”.

Waler filatelistyczny „Marszałkowie Senatu II RP”.

szkół ponadpodstawowych „Senat RP – jego rola i znaczenie w systemie politycznym Rzeczypospolitej Polskiej”. Pod patronatem marszałka Tomasza Grodzkiego na Wydziale Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu odbył się finał III edycji ogólnopolskiej Olimpiady Historycznej Juniorów, którego tematem przewodnim była historia Senatu. Z kolei uczniowie Szkoły Podstawowej nr 3 im. Senatu RP w Braniewie pisali dyktando „Senat wczoraj i dziś – w 100. rocznicę pierwszego posiedzenia Senatu II RP”. Z inicjatywy Kancelarii Senatu Poczta Polska wyemitowała waler filatelistyczny „Marszałkowie Senatu II RP”. Przygotowano też specjalny datownik z rocznicową datą i kopertę pierwszego dnia obiegu, na której znalazło się zdjęcie sali obrad przedwojennego Senatu i znaczki z serii „Marszałkowie Senatu II RP”. Poczta Polska wydała również serię kart pocztowych z wizerunkami marszałków Senatu II RP. Pocztowej emisji towarzyszył folder przybliżający historię przedwojennego Izby wyższej polskiego parlamentu i sylwetki jej marszałków.

Senacka legislacja

| Rozpatrzone ustawy

50. POSIEDZENIE SENATU (5–6 PAŹDZIERNIKA 2022 R.)

Nowe zasady wywłaszczenia nieruchomości pod inwestycje publiczne

Senat odrzucił ustawę o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz niektórych innych ustaw, argumentując, że wprowadzane zasady ustalania wysokości odszkodowania za wywłaszczenie, w szczególności w odniesieniu do właścicieli nieruchomości na terenie planowanej budowy Centralnego Portu Komunikacyjnego (CPK), nie realizują konstytucyjnego obowiązku zapewnienia słusznego odszkodowania. Stanowisko Izby nie zostało dotychczas rozpatrzone przez Sejm.

Senator Wadim Tyszkiewicz, sprawozdawca komisji: infrastruktury i samorządu terytorialnego w sprawie nowelizacji ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Nowelizacja zmienia sposób określania wysokości odszkodowania za wywłaszczenia nieruchomości pod inwestycje publiczne, np. CPK. Zakłada powiązanie odszkodowania z wartością rynkową nieruchomości.

Głosowanie nad odrzuceniem ustawy o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz niektórych innych ustaw.

Byłby do niego dodawany bonus pieniężny, wynoszący bazowo 20% wartości nieruchomości i 40% wartości budynków zlokalizowanych na jej terenie i wartości lokalu mieszkalnego. Ustawa przewiduje też możliwość wystąpienia do sądu cywilnego z roszczeniem o szkodę rzeczywistą w zakresie szerszym niż ta wynikająca z odszkodowania.

Bezpłatna baza danych o dostępności szerokopasmowego internetu

Senatorowie zdecydowali o odrzuceniu nowelizacji ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych, która umożliwia

Senator Stanisław Lamczyk, sprawozdawca Komisji Infrastruktury w sprawie nowelizacji ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych.

wdrożenie Systemu Informacyjnego o Dostępie do Usług Stacjonarnego Internetu Szerokopasmowego (SIDUSIS). W ich ocenie brak konsultacji publicznych i opiniowania tej ustawy uniemożliwiło wypracowanie rozwiązań, odpowiadających oczekiwaniom i rządu, i strony społecznej. Sejm nie zgodził się jednak z tą opinią.

Senator Ryszard Świlski, autor wniosku o odrzucenie nowelizacji ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych.

Zgodnie z nowelą SIDUSIS ma dostarczać informacji o możliwych lub planowanych usługach w zakresie internetu, umożliwiać zgłaszanie potrzeb na usługi zapewniające stacjonarny szerokopasmowy dostęp do internetu, wyszukiwanie dostawców,

którzy mogą je świadczyć, i automatyczne ich powiadamianie, a także oznaczanie lub odznaczanie danego punktu adresowego jako pustostanu. Nowela przewiduje środki m.in. na wdrożenie i utrzymanie publicznego, nieodpłatnego SIDUSIS, a także na wyznaczanie w urzędach gmin tzw. koordynatorów szerokopasmowych.

Ustawa weszła w życie 22 października 2022 r. (DzU z 2022 r., poz. 2164).

Wydłużenie terminu stosowania tarczy antyinflacyjnej

Izba przyjęła z 24 poprawkami, głównie o charakterze legislacyjnym, ustawę o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw. Poparcie Sejmu uzyskało 12 z nich, m.in. zmiany wprowadzające przepisy przejściowe.

Senator Paweł Arndt, sprawozdawca Komisji Budżetu i Finansów Publicznych w sprawie nowelizacji ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw.

Nowela wydłużyła z 31 października do 31 grudnia 2022 r. stosowanie tarczy antyinflacyjnej. Utrzymane zostały czasowo obniżone stawki VAT w odniesieniu do żywności, paliw silnikowych, gazu ziemnego, energii elektrycznej i ciepłej, nawozów i innych środków wspomagających produkcję rolniczą. Ustawa zawiesiła ponadto na 2 lata (2022–23) przepisy o minimalnym podatku dochodowym, uchyliła przepisy o tzw. ukrytej dywidendzie, a zmieniła

te odnoszące się do obowiązku dokumentacyjnego w zakresie tzw. pośrednich transakcji rajowych i polskiej spółki holdingowej.

Większość przepisów ustawy weszła w życie 1 stycznia 2023 r. (DzU z 2022 r., poz. 2180).

Wsparcie dla odbiorców energii elektrycznej w gospodarstwach domowych

Senat wprowadził 74 poprawki do ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej. Sejm przyjął 34 zmiany legislacyjne, doprecyzowujące i redakcyjne. Senackie poprawki uściśliły m.in., że ustawa obejmuje podmioty zajmujące się zarówno obrotem energii elektrycznej, jak i jej dystrybucją. Umożliwiły odbiorcom energii elektrycznej utrzymanie umów ze stałą ceną energii elektrycznej nie tylko wtedy, gdy obejmują one cały rok 2023, ale również jego część. Senatorowie doprecyzowali ponadto, że gdy wniosek o wypłatę dodatku dla gospodarstw domowych złożyła więcej niż 1 osoba z danego wieloosobowego gospodarstwa domowego, to rozpatrywany jest tylko pierwszy z nich.

Ustawa przewiduje wsparcie dla odbiorców energii elektrycznej w gospodarstwach domowych, w tym lokali o charakterze zbiorowego mieszkania, węzłów ciepłych, oświetlenia budynków mieszkalnych,

Senator Maria Koc, sprawozdawczyni Komisji Gospodarki Narodowej i Innowacyjności w sprawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej.

Debata nad ustawą o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej.

garaży, domów letniskowych w ogródkach działkowych. Za stosowanie w rozliczeniach z odbiorcami cen energii elektrycznej zamrożonej na poziomie cen z 2022 r. przedsiębiorstwom energetycznym prowadzącym działalność gospodarczą w zakresie obrotu i dystrybucji energii elektrycznej przysługuje rekompensata. Ustawa wprowadza limity zużycia energii, dla których obowiązują stawki z 2022 r.: 2 MWh rocznie dla gospodarstwa domowego, 2,6 MWh dla gospodarstw domowych z osobami z niepełnosprawnościami i 3 MWh w wypadku rodzin z Kartą Dużej Rodziny i rolników. Ustawa wprowadza też jednorazowy dodatek elektryczny dla gospodarstw domowych, w których głównym źródłem ogrzewania jest energia elektryczna. Wysokość dodatku elektrycznego wynosi 1 tys. zł, a w wypadku rocznego zużycia powyżej 5 MWh – 1,5 tys. zł.

Ustawa weszła w życie 18 października 2022 r. (DzU z 2022 r., poz. 2127).

Zmiany w systemie pieczy zastępczej

Z 20 poprawkami senatorowie przyjęli ustawę o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw, posłowie zaakceptowali jedynie 4 z nich. Wprowadzają one do noweli przepisy umożliwiające udzielenie

przez ministra właściwego ds. rodziny dofinansowania ze środków Funduszu Pracy wydatków ponoszonych przez jednostki samorządu terytorialnego na wykonywanie zadań własnych w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Ustawa wprowadza – z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego – rejestr dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej i osób, które osiągnęły pełnoletność, przebywając w pieczy zastępczej. Umożliwia powrót do dotychczasowej rodziny zastępczej, rodzinnego domu dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawczej albo regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej osobie, która opuściła już te formy pieczy i zaczęła usamodzielnianie, ale z różnych powodów chciałaby wrócić do pieczy zastępczej. Nowela ma też ułatwić adaptację dziecka, w szczególności powyżej 7 lat, w nowej rodzinie adopcyjnej. Pracownikowi, który przyjął dziecko na wychowanie i wystąpił do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia, przysługiwać będzie urlop na warunkach urlopu macierzyńskiego, ojcowskiego i rodzicielskiego. Zmiany w zasadach przekształceń rodzin zastępczych niezawodowych w zawodowe i podpisywania umów z nowymi rodzinami zastępczymi zawodowymi i prowadzącymi rodzinne domy dziecka ułatwią podpisywanie umów

ze starostą innym niż właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej.

Większość przepisów ustawy wejdzie w życie 1 lutego 2023 r. (DzU z 2022 r., poz. 2140).

Medycyna laboratoryjna

Ustawa o medycynie laboratoryjnej, do której Senat wprowadził 23 poprawki, odrzucone jednak przez Sejm, określa zasady i warunki wykonywania czynności medycyny laboratoryjnej, wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego oraz nadzoru i kontroli laboratoriów. Osobami uprawnionymi do samodzielnego wykonywania czynności medycyny laboratoryjnej w laboratorium będą: diagnosta laboratoryjny, lekarz mający prawo wykonywania zawodu i specjalizację I lub II stopnia w dziedzinie analityki lub mikrobiologii, lub diagnostyki laboratoryjnej, lekarz ze specjalizacją II stopnia w dziedzinie mikrobiologii i serologii, lekarz z tytułem specjalisty w dziedzinie diagnostyki laboratoryjnej lub mikrobiologii lekarskiej. Ustawa wprowadza również przepisy umożliwiające wykonywanie zawodu diagnosty laboratoryjnego w formie 1-osobowej działalności gospodarczej jako indywidualnej praktyki diagnosty laboratoryjnego i grupowa praktyka diagnostów laboratoryjnych.

Ustawa weszła w życie 10 grudnia 2022 r. (DzU z 2022 r., poz. 2280).

Senator Wojciech Konieczny, sprawozdawca Komisji Zdrowia w sprawie ustawy o medycynie laboratoryjnej.

Wybór ławników Sądu Najwyższego

Senat 6 października 2022 r. wybrał 30 ławników Sądu Najwyższego II kadencji. To: Stanisław Adamski, Magdalena Bielska, Sylwia Bogusz, Robert Burek, Anita Czarniecka, Małgorzata Figa-Tomińska, Izabela Fularz, Jarosław Gałkiewicz, Grzegorz Gołębiowski, Radosław Jeż, Piotr Kaliszek, Grzegorz Kolek, Andrzej Kompa, Joanna Lasko, Sławomir Majdański, Sławomir Majewski, Marek Molczyk, Jolanta Puacz-Olszewska, Roman Piotrowski, Jarosław Płuciennik, Sława Rafalak, Anna Schmidt-Fic, Arkadiusz Sopata, Monika Szafraniec, Robert Szczerbaniak, Urszula Szrek-Adamska, Ewa Topór-Nawarecka, Mariusz Wilczyński, Przemysław Wiszniewski i Grzegorz Wiśniowski.

Głosowanie nad kandydatami na ławników Sądu Najwyższego wskazanymi przez komisję praw człowieka; przy urnie senator Ewa Gawęda i senator Alicja Zająć.

51. POSIEDZENIE SENATU (26–27 PAŹDZIERNIKA 2022 R.)

Przedłużenie kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego

Senat, odrzucając ustawę o przedłużeniu kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego, uznał, że bez istotnego uzasadnienia nie należy zmieniać długości kadencji organów władzy publicznej po jej rozpoczęciu. Sejm nie poparł jednak stanowiska Izby.

Ustawa przedłuża do 30 kwietnia 2024 r. kadencję rad gmin i powiatów oraz sejmików

Głosowanie nad wnioskiem o odrzucenie ustawy o przedłużeniu kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego.

województw, rad dzielnic m.st. Warszawy, wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, która upływa w 2023 r. Wybory samorządowe wypadają jesienią 2023 r., w tym samym terminie co wybory parlamentarne.

Ustawa obowiązuje od 9 grudnia 2022 r. (DzU z 2022 r., poz. 2418).

Zmiany w działalności Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Senatorowie odrzucili ustawę o zmianie ustawy o Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego z powodu nieuzasadnionego, ich zdaniem, zwiększenia budżetu instytutu w latach 2017–26 z 641 780 tys. zł do 1 366 580 tys. zł. Z opinią tą nie zgodzili się jednak posłowie.

Nowela ma usprawnić funkcjonowanie Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (NIW – CRSO) oraz zlikwidować niejasności i wątpliwości, które pojawiły się w trakcie stosowania ustawy z 2017 r., powołującej instytut. Zmiany wprowadzane nowelą dotyczą: sposobu prac Rady NIW – CRSO, zasad: zatrudniania pracowników, współpracy i podmiotów, do których instytut kieruje swoje programy, działalności wydawniczej dotyczącej społeczeństwa obywatelskiego, regulaminów konkursowych i innych aspektów prowadzenia konkursów. Zwiększone zostały też limity wydatkowe NIW – CRSO na lata 2023–26 w związku z uruchomieniem

dotychczasowych programów wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.

Ustawa weszła w życie 16 grudnia 2022 r. (DzU z 2022 r., poz. 2475).

Instytut Rozwoju Języka Polskiego

Senat nie podzielił przekonania Sejmu o celowości powołania nowego podmiotu, mającego działać jako państwowa osoba prawna, przede wszystkim ze względu na jego zadania, wysokość środków przeznaczonych na jego finansowanie oraz ich źródła, a także osobę patrona. Dlatego odrzucił ustawę o Instytucie Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego. Stanowisko to nie uzyskało jednak poparcia Sejmu.

Ustawa powołuje instytucję, mającą wspierać rozwój języka polskiego za granicą dzięki kultywowaniu polskiej tradycji i wartości języka polskiego jako ojczystego oraz jego promocji jako języka ojczystego wśród Polonii i Polaków zamieszkających za granicą; wzmacniać współpracę między Polonią i Polakami za granicą a podmiotami działającymi w Polsce, w szczególności w dziedzinie edukacji i nauki; pomagać inicjatywom edukacyjnym i naukowym mającym pogłębiać znajomość języka polskiego i upowszechniać język polski jako obcy. Działalność instytutu w 2022 r. ma być finansowana z rezerwy celowej budżetu państwa, wynoszącej 39,8 mln zł, a od 2023 r. wsparcie w wysokości 92,4 mln zł będzie systemowo

kierowane do Polonii i Polaków na świecie i osób niemających polskiego pochodzenia.

Ustawa weszła w życie 15 grudnia 2022 r. (DzU z 2022 r., poz. 2463).

Preferencyjny zakup węgla

Izba z 25 poprawkami przyjęła ustawę o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych. Sejm poparł 17 zmian. Doprecyzowują one m.in. zasady ubiegania się o dodatek węglowy dla gospodarstw domowych, które mieszkają pod jednym adresem w odrębnych lokalach, ale nie mają odrębnych adresów zamieszkania. Uściślają też zasady ubiegania się o rekompensatę, gdy podmiot wprowadzający do obrotu węgiel jest jednocześnie tzw. innym podmiotem samodzielnie sprzedającym węgiel dla gospodarstw domowych na terenie gminy. Senackie poprawki przesądziły ponadto, że prowadzenie przez gminę sprzedaży węgla nie wymaga zmiany jej statutu, co ułatwi realizację ustawy.

Zgodnie z ustawą gminy, spółki gminne i związki gminne do 30 kwietnia 2023 r. będą mogły kupować węgiel od 6 wyznaczonych spółek w cenie 1,5 tys. zł za tonę, by następnie sprzedawać go mieszkańcom po nie więcej niż 2 tys. zł za tonę. Preferencyjny zakup węgla dotyczyć będzie wyłącznie osób uprawnionych do dodatku węglowego. Gospodarstwo domowe będzie mogło kupić po preferencyjnej cenie 1,5 t węgla w 2022 r.

Debata nad ustawą o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych; od lewej sprawozdawca komisji samorządu terytorialnego senator Zygmunt Frankiewicz i wiceminister aktywów państwowych Karol Rabenda.

i kolejne 1,5 t po 1 stycznia 2023 r. Gmina może prowadzić dystrybucję węgla poprzez: własne jednostki organizacyjne, wybrane spółki, np. komunalne, umowę ze składem węgla, umowę z inną gminą. Gminy, które kupiły węgiel do sprzedaży przed wejściem w życie nowych przepisów, będą mogły wnieść o zwrot różnicy w cenie. Spółki komunalne i gminy podejmujące się sprzedaży węgla po preferencyjnej cenie będą zwolnione z podatku akcyzowego od tych transakcji. Ustawa umożliwia ponadto wypłatę dodatku węglowego każdemu z gospodarstw domowych pod tym samym adresem, jeśli każde z nich ogrzewa się oddzielnym źródłem ciepła, zgłoszonym do centralnej ewidencji emisyjności budynków, i złoży deklarację

Głosowanie nad poprawkami do ustawy o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych.

o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Ustawa obowiązuje od 3 listopada 2022 r. (DzU z 2022 r., poz. 2236).

Zamrożenie cen prądu w 2023 r.

Senator Wojciech Piecha, sprawozdawca Komisji Gospodarki Narodowej i Innowacyjności w sprawie ustawy o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku.

Senat wprowadził 56 poprawek do ustawy o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku. Sejm zaakceptował 21 zmian, w większości techniczno-legislacyjnych i redakcyjnych. Senatorowie dodali do ustawy przepisy określające zasady przyznawania dodatku dla gospodarstw domowych w wypadku, gdy pod jednym adresem mieszkają osoby należące do różnych gospodarstw domowych, oraz zasady przyznawania dodatku dla gospodarstw domowych, w których główne źródło ogrzewania nie zostało zgłoszone lub wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków. Określili też limity zużycia energii elektrycznej uprawniające do preferencyjnej ceny dla domów letniskowych, kempingowych i altan działkowych w rodzinnych ogrodach działkowych w wypadku wspólnego pomiaru. Wyłączyli biogaz i biogaz rolniczy ze źródeł wytwarzania energii elektrycznej, które uwzględnia się przy ustalaniu obowiązku odprowadzenia odpisu na Fundusz Wyплаты Różnicy Ceny. Senat zobowiązał ponadto Bank Gospodarstwa Krajowego do opracowania projektu zmiany planu finansowego Funduszu Wyплаты Różnicy Ceny i przedstawienia go do uzgodnienia ministrowi finansów i zatwierdzenia przez premiera.

Ustawa wprowadza maksymalne ceny energii elektrycznej dla gospodarstw domowych – 693 zł za MWh, samorządów (podmioty użyteczności publicznej) i firm – 785 zł za MWh w odniesieniu do zużycia od 1 grudnia 2022 do 31 grudnia 2023 r. W wypadku gospodarstw domowych cena maksymalna będzie obowiązywać po przekroczeniu rocznych limitów zużycia: 2 MWh – dla wszystkich gospodarstw domowych, 2,6 MWh – dla rodzin z osobą niepełnosprawną, 3 MWh – dla rolników i posiadaczy Karty Dużej Rodziny. Sprzedawcom energii będą przysługiwały rekompensaty za stosowanie w rozliczeniach z odbiorcami uprawnionymi maksymalnych cen. W okresie od 1 grudnia 2022 do 31 czerwca 2023 r. wytwórcy i sprzedawcy energii elektrycznej będą musieli przekazać odpisy na Fundusz Wyплаты Różnicy Ceny, będące nadmiarowym przychodem.

Nowe rozwiązania weszły w życie 4 listopada 2022 r. (DzU z 2022 r., poz. 2243).

Zniesienie obliga giełdowego dla sprzedaży energii elektrycznej

Senator Stanisław Gawłowski, sprawozdawca Komisji Nadzwyczajnej ds. Klimatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz ustawy o odnawialnych źródłach energii.

Senatorowie poparli z 2 zmianami ustawę o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz ustawy o odnawialnych źródłach energii. Zostały one jednak odrzucone przez Sejm.

Nowela znosi obowiązek sprzedaży energii elektrycznej na giełdzie. Ustala również kary za manipulacje na rynku i za wykorzystanie informacji wewnętrznej do obrotu produktami energetycznymi na rynku hurtowym: grzywnę do 5 tys. stawek dziennych,

od roku do 10 lat więzienia albo obie te kary łącznie. Grzywna do 2,5 tys. stawek dziennych i od 3 miesięcy do 5 lat więzienia ma grozić za ujawnianie informacji wewnętrznej bądź zalecanie na ich podstawie kupna lub sprzedaży produktów. Po zniesieniu obowiązku giełdowego transakcje handlowe nadal będą przeprowadzane na giełdach towarowych, o skorzystaniu z tej formy obrotu każdy uczestnik rynku ma jednak decydować samodzielnie, stosownie do własnej strategii.

Nowela obowiązuje od 6 grudnia 2022 r. (DzU z 2022 r., poz. 2370).

Nowe przepisy antylichiwarskie

Z 6 poprawkami Izba przyjęła ustawę o zmianie ustaw w celu przeciwdziałania lichwie. Żadna z nich nie uzyskała jednak poparcia Sejmu.

Ustawa określa maksymalne koszty pozaodsetkowe pożyczek i obniża je dla kredytów konsumenckich. Ma zapobiegać „rolowaniu” kredytów i zwiększyć nadzór Komisji Nadzoru Finansowego nad instytucjami pożyczkowymi z możliwościami nakładania kar na członka zarządu do 150 tys. zł, a na instytucję pożyczkową do 15 mln zł bądź wykreślenia z rejestru. Nowela precyzyjnie definiuje maksymalne koszty pozaodsetkowe: marże, prowizje,

opłaty dodatkowe i ubezpieczenia, obniża ich górny limit. Uzależnia m.in. udzielenie pożyczki konsumenckiej od pozytywnej oceny zdolności kredytowej i wprowadza konsekwencje za udzielenie takiego kredytu w wypadku oceny negatywnej. Umożliwia udzielanie takich pożyczek tylko dla firm w formie spółki akcyjnej o minimalnym kapitale 1 mln zł.

Większość przepisów ustawy wejdzie w życie 18 maja 2023 r. (DzU z 2022 r., poz. 2339).

52. POSIEDZENIE SENATU (16 LISTOPADA 2022 R.)

Współpraca z Prokuraturą Europejską

Senat, oceniwszy krytycznie ustawę o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy – Prawo o prokuraturze, odrzucił ją. Uznał bowiem, że zawarte w niej rozwiązania są zbędne. Zdaniem senatorów współpraca polskich organów procesowych z Prokuraturą Europejską może się odbywać na podstawie przepisów rozporządzenia (UE)2017/1939, rozporządzenia Parlamentu i Rady 2018/1805 i obowiązujących przepisów kodeksu postępowania karnego. Sejm odrzucił jednak stanowisko Senatu.

Głosowanie nad ustawą o zmianie ustaw w celu przeciwdziałania lichwie.

Senator Ewa Matecka, sprawozdawczyni komisji: ustawodawczej i praw człowieka w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy – Prawo o prokuraturze.

Nowelizacja ma umożliwić polskiej prokuraturze ścisłą współpracę z Prokuraturą Europejską. Włącza ją do podmiotów uprawnionych do funkcjonowania w transgranicznym obrocie prawnym, umożliwia polskim prokuraturom i sądom wykonywanie jej wystąpień, występowania przez polskie prokuratury i sądy do Prokuratury Europejskiej o zabezpieczenie i przekazanie materiału dowodowego w sprawach objętych jej kompetencją. Wprowadza także zasadę, że kontakt między polskimi jednostkami organizacyjnymi prokuratury a Prokuraturą Europejską będzie się odbywać za pośrednictwem Prokuratury Krajowej. Nowela zobowiązuje do odmowy, jeżeli żądana czynność lub udzielenie informacji byłyby sprzeczne z zasadami porządku prawnego RP lub naruszały jej suwerenność.

Ustawa weszła w życie 27 grudnia 2022 r. (DzU z 2022 r., poz. 2582).

Większe limity wydatków z Funduszu Medycznego na świadczenia dla dzieci i technologie lekowe

Senat wprowadził 7 poprawek do ustawy o zmianie ustawy o Funduszu Medycznym oraz niektórych innych ustaw. Sejm przyjął 3 z nich. Senatorowie zdecydowali, że szczepionki do zalecanych szczepień w ramach programu szczepień ochronnych będą finansowane ze środków subfunduszu terapeutyczno-innowacyjnego, a nie rozwoju profilaktyki.

Nowela przewiduje, że ze środków Funduszu Medycznego będą finansowane

również szczepionki do przeprowadzania zalecanych szczepień ochronnych w ramach ich programu, a także świadczenia zdrowotne udzielane osobom do ukończenia 18. roku życia, związane z diagnostyką genetyczną, zakwalifikowane jako świadczenia gwarantowane z zakresu ambulatoryjnej opieki specjalistycznej i leczenia szpitalnego. Ustawa zwiększa ponadto z 15 do 20% wysokości limitów wydatków Funduszu Medycznego na świadczenia zdrowotne dla dzieci, z 5 do 10% – na technologie lekowe w ramach funduszu terapeutyczno-innowacyjnego, a z 3 do 4% na leki w ramach ratunkowego dostępu do technologii lekowych

Ustawa weszła w życie 20 grudnia 2022 r. (DzU z 2022 r., poz. 2674).

Senator Beata Małicka-Libera, sprawozdawczyni Komisji Zdrowia w sprawie ustawy o zmianie ustawy o Funduszu Medycznym oraz niektórych innych ustaw.

Większa ochrona konsumentów

Senatorowie z 3 zmianami przyjęli ustawę o zmianie ustawy o prawach konsumenta oraz niektórych innych ustaw. Postanowili m.in., że nowe przepisy zaczną obowiązywać 1 stycznia 2023 r. Wszystkie poprawki Senatu poparł Sejm.

Ustawa ma uniemożliwić obchodzenie przepisów przez przedsiębiorców w wypadku usług finansowych, np. różnego rodzaju abonamentów medycznych, oferowanych na pokazach czy wycieczkach. Konsumentom będą mieli prawo do odstąpienia od umów, a przedsiębiorcy – obowiązek informowania o tym prawie. Umowy o świadczenie usług finansowych nie będzie można zawrzeć podczas pokazu ani wycieczki, w przeciwnym

Senator Krzysztof Kwiatkowski, sprawozdawca ustawy o zmianie ustawy o prawach konsumenta oraz niektórych innych ustaw.

razie będzie nieważna z mocy prawa. Przedsiębiorcy nie będzie wolno przyjmować płatności przed upływem terminu do odstąpienia od umowy, który ma wynosić 14 dni albo 30 dni w wypadku umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa. Nowela wprowadza też definicję „plasowania”, czyli dostarczania informacji w formie wyników wyszukiwania w odpowiedzi na wyszukiwanie internetowe konsumenta bez wyraźnego ujawniania płatnej reklamy lub opłat wnoszonych dla uzyskania wyższego plasowania produktów w wynikach wyszukiwania. Za nieuczciwą praktykę rynkową będzie uważane wprowadzenie na rynek „towaru identycznego” z tym, który jest sprzedawany w innych państwach UE, ale w istocie różni się od niego np. składem czy funkcjonalnością.

Ustawa weszła w życie 1 stycznia 2023 r. (DzU z 2022 r., poz. 2581).

Wykonywanie zawodu ratownika medycznego

Z 18 poprawkami Izba przyjęła ustawę o zawodzie ratownika medycznego oraz samorządzie ratowników medycznych. Zmiany miały charakter legislacyjny i doprecyzowujący, Sejm poparł 9 z nich.

Ustawa określa zasady i warunki wykonywania zawodu ratownika medycznego, organizację i zakres działania samorządu ratowników oraz zasady odpowiedzialności zawodowej. Wprowadza możliwość kształcenia ratowników medycznych na studiach 2. stopnia i 6-dniowy płatny urlop szkoleniowy. Samorząd zawodowy ratowników medycznych ma być powołany tak jak

w wypadku innych zawodów medycznych, przynależność do niego będzie obowiązkowa. Wykonywanie zawodu ratownika medycznego będzie możliwe po uzyskaniu prawa wykonywania tego zawodu i uzyskaniu wpisu do rejestru ratowników medycznych.

Większość przepisów ustawy zacznie obowiązywać 22 czerwca 2023 r. (DzU z 2022 r., poz. 2705).

Organizacja kuratorskiej służby sądowej

Senat wprowadził 54 poprawki do ustawy o zmianie ustawy o kuratorach sądowych, Sejm poparł 27 z nich. Senatorowie m.in. przywrócili ustalanie standardów obciążenia pracą kuratorów na mocy rozporządzenia ministra sprawiedliwości, podwyższyli do 4–8% kwoty bazowej (dotychczas 2–4%) ryczałty za sprawowanie dozorów i nadzorów. Wprowadzili też ryczałty za kontrolowanie środków wychowawczych wobec nieletnich i za przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w sprawach rodzinnych i nieletnich. Skrócili z 5 lat do 1 roku okres dostosowawczy na utworzenie sekretariatów kuratorów okręgowych i zespołów kuratorskiej służby sądowej. Wydłużyli okres możliwości składania egzaminu kuratorskiego na dotychczasowych zasadach i czasowo utrzymali zasady powoływania i wynagradzania członków komisji egzaminacyjnej

Nowelizacja ma poprawić funkcjonowanie i organizację kuratorskiej służby sądowej oraz jakość i efektywność pracy kuratorów. Zgodnie z nowelą kuratorem zawodowym będzie mogła zostać osoba, która ma wyłącznie obywatelstwo polskie i wykształcenie

Senator Halina Bieda, sprawozdawczyni komisji praw człowieka w sprawie ustawy o zmianie ustawy o kuratorach sądowych.

Głosowanie w sprawie ustawy o zmianie ustawy o kuratorach sądowych.

wyższe magisterskie z zakresu: psychologii, pedagogiki, socjologii lub prawa. Po zdanym egzaminie kuratorskim aplikant powinien niezwłocznie otrzymać propozycję pracy od prezesa sądu okręgowego. Kuratora okręgowego ma zaś powoływać minister sprawiedliwości. Nowela umożliwia też kuratorom sądowym uzyskanie potrzebnej pomocy psychologicznej na ich wniosek lub za ich zgodą. Reguluje ponadto kwestie dodatków funkcyjnych i w związku z prowadzeniem zajęć w ośrodku kuratorskim, a także dodatku specjalnego dla kuratorów zawodowych. Wprowadza też zmiany w postępowaniach dyscyplinarnych kuratorów zawodowych, rozszerza ich odpowiedzialność dyscyplinarną o przesłankę nieprzestrzegania zasad etyki zawodowej. Likwiduje kary: porządkową i nagany z ostrzeżeniem, a wprowadza nowy rodzaj kary – upomnienie. Zgodnie z nowelą rzecznika dyscyplinarnego kuratorów powoływać będzie prezes sądu okręgowego, a nie – jak dotychczas – okręgowe zgromadzenie kuratorów.

Ustawa wejdzie w życie 5 kwietnia 2023 r. (DzU z 2023 r., poz. 27).

Waloryzacja emerytur i rent

Senat poparł bez poprawek ustawę o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw, która przewiduje, że od marca 2023 r. emerytury i renty wzrosną o wskaźnik waloryzacji. Minimalna podwyżka wyniesie 250 zł. Wzrosną najniższe: emerytury, renty z tytułu całkowitej nie-

zdolności do pracy, renty rodzinne i socjalne do 1588,44 zł, a renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy – do 1191,33 zł. Dla osób pobierających emeryturę częściową kwota waloryzacji nie będzie mogła być niższa niż 125 zł. Do 3046,29 zł zostanie podwyższona miesięczna kwota graniczna, uprawniająca do przyznania świadczenia wyrównawczego na mocy ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych, a do 2157,80 zł – miesięczny próg wysokości otrzymywanych świadczeń, który uprawnia do świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji. Waloryzacja obejmie również emerytury i renty rolników indywidualnych, służb mundurowych oraz emerytury pomostowe, nauczycielskie świadczenia kompensacyjne i rodzicielskie świadczenia uzupełniające.

Ustawa wejdzie w życie 1 marca 2023 r. (DzU z 2022 r., poz. 2461).

Senator Józef Łyczak, sprawozdawca komisji: rodziny i rolnictwa w sprawie ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw.

Wsparcie dla rolników i małych przedsiębiorstw w związku z wojną w Ukrainie

Senator Jerzy Chróścikowski, sprawozdawca Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Senatorowie przyjęli bez poprawek ustawę o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Nowela umożliwia uruchomienie nadzwyczajnego tymczasowego wsparcia dla rolników, mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw szczególnie dotkniętych rosyjską inwazją na Ukrainę. Ze wsparcia będą mogli skorzystać producenci trzody chlewnej. Termin na zakończenie kontraktacji środków został określony na 31 marca 2023 r.

Ustawa weszła w życie 26 listopada 2023 r. (DzU z 2022 r., poz. 2433).

54. POSIEDZENIE SENATU (29 LISTOPADA 2022 R.)

Zwiększony zakres uprawnień kuratora oświaty

Senatorowie odrzucili ustawę o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw, która – ich zdaniem – zmierza do likwidacji autonomii szkoły, centralizacji systemu edukacji, odebrania resztek inicjatywy nauczycielom, uczniom i rodzicom,

wyrzucenia ze szkół organizacji obywatelskich. W ocenie Senatu zwiększała zakres uprawnień kuratora oświaty kosztem ograniczenia samodzielności jednostek samorządu terytorialnego w odniesieniu do ich zadań własnych w sprawach dotyczących edukacji. Pozbawiała też organ prowadzący szkołę lub placówkę przysługujących mu uprawnień w tym zakresie. Zdaniem Senatu zwiększenie uprawnień kuratora oświaty spowoduje, że stanie się on także organem nadzoru nad samorządem terytorialnym. Sejm odrzucił jednak stanowisko Senatu.

Ustawa dotyczy m.in. zasad działalności organizacji i stowarzyszeń w szkołach i przedszkolach. Doprecyzowuje także sprawy związane z awansem zawodowym nauczycieli. Reguluje relacje między kuratorem a organami prowadzącymi szkoły samorządowe przy powoływaniu i odwoływaniu dyrektora szkoły lub placówki oświatowej, a także kwestie współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie prowadzenia zajęć dodatkowych w szkole lub placówce. Zgodnie z nowelą dyrektor szkoły będzie musiał uzyskać pozytywną opinię kuratora na temat zajęć, które przeprowadzą w szkole przedstawiciele organizacji społecznych. Nowelizacja wprowadza również zmiany w tzw. edukacji domowej, m.in. przywraca częściowo rejonizację, obejmującą województwo zamieszkania i sąsiednie i wprowadza termin, w jakim rodzic powinien zgłosić zamiar przystąpienia ucznia do edukacji domowej.

15 grudnia 2022 r. prezydent odmówił podpisania ustawy.

Senator Bogdan Zdrojewski, sprawozdawca Komisji Nauki, Edukacji i Sportu w sprawie nowelizacji prawa oświatowego.

Dotacje budżetowe dla wojewódzkich ośrodków ruchu drogowego

Senatorowie zdecydowali o odrzuceniu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz ustawy o kierujących pojazdami. Zakwestionowali brak informacji o nawet ogólnych skutkach ekonomicznych wykonania ustawy, a także to, że ustawa nie przewiduje mechanizmu wsparcia finansowego tych jednostek samorządu terytorialnego, które zdecydują się na przekazanie dotacji dla wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego z budżetu województwa. Sejm nie zgodził się jednak z opinią Senatu.

Senator Artur Dunin, sprawozdawca komisji: infrastruktury i samorządu terytorialnego w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz ustawy o kierujących pojazdami.

Nowelizacja umożliwia przekazywanie dotacji celowych albo podmiotowych dla wojewódzkich ośrodków ruchu drogowego (WORD) z budżetu województwa na realizację zadań publicznych. Dotacje będą limitowane, ich wysokość wyniesie do 50% kosztów działalności ośrodka związanych z wykonaniem tych zadań. Wynagrodzenia egzaminatorów będą określone w uchwale sejmiku województwa. Wysokość opłaty za przeprowadzenie części teoretycznej egzaminu na prawo jazdy każdej kategorii nie będzie mogło przekroczyć 50 zł, a części praktycznej – 200 zł lub 250 zł w zależności od kategorii. Maksymalne stawki opłat będą co roku korygowane na podstawie średniorocznego wskaźnika inflacji, ogłaszanego przez GUS.

Ustawa weszła w życie 1 stycznia 2023 r. (DzU z 2022 r., poz. 2589).

Fundusz Edukacji Finansowej

Izba wprowadziła 12 poprawek do ustawy o zmianie ustawy o rozpatrywaniu

Senator Leszek Czarnobaj, sprawozdawca Komisji Budżetu i Finansów Publicznych w sprawie ustawy o zmianie ustawy o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym oraz niektórych innych ustaw.

reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym oraz niektórych innych ustaw. Sejm przyjął 10 zmian o charakterze legislacyjnym i doprecyzowującym.

Nowelizacja przewiduje utworzenie Funduszu Edukacji Finansowej (FEF), będącego państwowym funduszem celowym. Ma nim zarządzać minister właściwy ds. instytucji finansowych, a o wyborze zadań finansowanych ze środków FEF będzie decydować Rada Edukacji Finansowej. Nowela wzmacnia ponadto kompetencje rzecznika finansowego i pozwoli na lepsze wykorzystanie jego zasobów. Rzecznik będzie mógł występować w postępowaniach cywilnych klientów instytucji finansowych i ich spadkobierców, a także tworzyć oddziały terenowe dla łatwiejszego dostępu do jego wsparcia.

Ustawa weszła w życie 2 grudnia 2022 r. (DzU z 2022 r., poz. 2647).

Zamrożenie wysokości zakładowego funduszu świadczeń socjalnych

Senat wprowadził 19 poprawek do ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023. Sejm przyjął tylko 4 spośród nich – zmiany porządkujące i legislacyjne.

Ustawa o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 przewiduje m.in. zamrożenie w 2023 r. wysokości zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w sferze budżetowej na poziomie z 2022 r.; podstawę naliczania ma stanowić 2019 r. Ustala też podstawę

wynagrodzenia zasadniczego sędziów w wysokości 5444,42 zł, która gwarantuje im wzrost tego świadczenia o 7,8%. Taki wzrost płac przyjęty został w projekcie ustawy budżetowej na rok 2023 r. dla pozostałych pracowników państwowej sfery budżetowej. Ustawa umożliwia ponadto przekazanie przez ministra finansów papierów skarbowych uczelniom publicznym na program „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza” (0,5 mld zł) i wsparcie potencjału uczelni (0,5 mld zł), a także Funduszowi Reprywatyzacji na obejmowanie akcji i udziałów w spółkach (20 mld zł). Środki zaplanowane w projekcie ustawy budżetowej na rok 2023 mogą być przeznaczone na sfinansowanie wydatków na obsługę długu Skarbu Państwa. W tym celu prezes Rady Ministrów będzie mógł podjąć decyzję o zablokowaniu planowanych wydatków w zakresie całego budżetu państwa.

Ustawa weszła z życie 1 stycznia 2023 r. (DzU z 2022 r., poz. 2666).

Senator Kazimierz Kleina, sprawozdawca Komisji Budżetu i Finansów Publicznych w sprawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023.

Kooperatywy mieszkaniowe

Senatorowie przyjęli bez poprawek ustawę o kooperatywach mieszkaniowych oraz zasadach zbywania nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości w celu wsparcia realizacji inwestycji mieszkaniowych, która umożliwia tworzenie przez grupę przyszłych mieszkańców kooperatyw mieszkaniowych, mających inicjować inwestycje i uczestniczących w projektowaniu i realizacji danej inwestycji mieszkaniowej. Zgodnie z założeniami taka forma budowy ma być tańsza, pozbawiona pośredników

Senator Janusz Pęcherz, sprawozdawca komisji: infrastruktury i samorządu terytorialnego w sprawie ustawy o kooperatywach mieszkaniowych oraz zasadach zbywania nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości w celu wsparcia realizacji inwestycji mieszkaniowych.

– spółdzielni mieszkaniowej czy dewelopera. Kooperatywa, działając na zasadzie spółki cywilnej, będzie mogła skorzystać z gwarantowanego kredytu mieszkaniowego w BGK i, jako inwestor, wybudować nieruchomość na własne potrzeby mieszkaniowe. Kooperatywy będą mogły tworzyć wyłącznie osoby fizyczne (minimum 3 udziałowców). Nieruchomość będzie mogła powstać na gruncie pozyskanym od gminy. Wydatki na realizację inwestycji członkowie kooperatywy będą pokrywać za pośrednictwem rachunku powierniczego, chyba że w umowie określającej zasady współdziałania postanowią inaczej.

Ustawa wejdzie z życie 1 marca 2023 r. (DzU z 2023 r., poz. 28).

55. POSIEDZENIE SENATU (14–15 GRUDNIA 2022 R.)

Zmiana sposobu finansowania części świadczeń zdrowotnych

Senat odrzucił ustawę o zmianie ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry oraz niektórych innych ustaw, która zmienia sposób finansowania części świadczeń zdrowotnych. Senatorowie negatywnie ocenili przeniesienie z budżetu państwa do Narodowego Funduszu Zdrowia źródła finansowania kosztów świadczeń wysokospecjalistycznych bez zapewnienia adekwatnego zwiększenia środków finansowych. Sejm nie zgodził się jednak ze stanowiskiem Senatu.

Zgodnie z nowelą NFZ będzie finansował m.in. świadczenia wysokospecjalistyczne;

Senator Agnieszka Gorgoń-Komor, sprawozdawczynie Komisji Zdrowia w sprawie ustawy o zmianie ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty oraz niektórych innych ustaw.

leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne dla osób powyżej 75 lat; leki dla kobiet w ciąży; szczepionki wykorzystywane w obowiązkowych szczepieniach ochronnych; leki i wyroby medyczne kupowane w ramach programów polityki zdrowotnej ministra zdrowia; zadania zespołów ratownictwa medycznego, z wyjątkiem zespołów lotniczych (dotychczas finansowane z budżetu wojewodów). W 2023 r. Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 jednorazowo zostanie zasilony środkami z funduszu zapasowego NFZ na finansowanie realizacji zadań z zakresu ochrony zdrowia.

Większość przepisów ustawy weszła w życie 1 stycznia 2023 r. (DzU z 2022 r., poz. 2770).

Wyłączenia ze stabilizującej reguły wydatkowej

Izba zdecydowała o odrzuceniu ustawy o zmianie ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych oraz niektórych innych ustaw ze względu na liczne zastrzeżenia natury konstytucyjnej. Uznała, że nowela wprowadza przepisy z naruszeniem konstytucyjnego trybu ustawodawczego i podstawowych reguł poprawnej legislacji. Sejm odrzucił jednak stanowisko Senatu.

Nowela przewiduje, że w 2022 r. stabilizująca reguła wydatkowa (SRW) nie będzie ograniczała dodatkowych wydatków państwa związanych ze wsparciem podmiotów dotkniętych kryzysem energetycznym lub zapewnieniem bezpieczeństwa energetycznego, wsparciem świadczeniobiorców, w szczególności emerytów i rencistów w związku z inflacją oraz z finansowaniem sił zbrojnych. Zakłada, że obligacje ustawowo gwarantowane przez Skarb Państwa i aktywa wynikające z transakcji odkupu nie będą objęte podatkiem bankowym, co ma obniżyć koszty finansowania emisji obligacji na rzecz programów rządowych utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego lub Polskiemu Funduszowi Rozwoju.

Większość przepisów ustawy weszła w życie 1 stycznia 2023 r. (DzU z 2022 r., poz. 2745).

Głosowanie nad ustawą o zmianie ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych.

Umorzenie postępowań po tzw. wyborach kopertowych

Senat odrzucił ustawę o zaniechaniu ścigania za niektóre czyny związane z organizacją wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonych na dzień 10 maja 2020 r. W opinii senatorów może ona sugerować, że ilekroć w przyszłości czyn zabroniony będzie pokłosiem polecenia lub sugestii rządu lub większości parlamentarnej, sprawcy tego czynu będą mogli liczyć na amnestię lub abolicję. Sejm odrzucił jednak stanowisko Senatu.

Ustawa przewiduje niewszczywanie postępowań i umorzenie niezakończonych prawomocnym wyrokiem postępowań karnych o przekroczenie uprawnień przez wójtów, burmistrzów i prezydentów miast za przekazanie Pocztę Polskiej spisu wyborców podczas wyborów prezydenckich w czasie obowiązywania stanu epidemii w 2020 r. Orzeczone prawomocnie środki karne, środki kompensacyjne i środki związane z poddaniem sprawcy próbie, niewykonane w całości lub w części, nie będą podlegać wykonaniu, podobnie jak orzeczone prawomocnie nieuiszczone w całości lub w części koszty postępowania. Koszty i opłaty związane z wykonaniem ustawy poniesie Skarb Państwa.

Ustawa weszła z życie 22 grudnia 2022 r. (DzU z 2022 r., poz. 2698).

System Informacji Finansowej

Senatorowie odrzucili ustawę o Systemie Informacji Finansowej, która, w ich ocenie, stwarza ryzyko i możliwość dostępu do

informacji dotyczących obywateli, w tym danych osobowych i informacji objętych tajemnicą bankową, również wówczas, gdy nie będzie to służyć wyłącznie przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Sejm nie rozpatrzył dotychczas stanowiska Senatu.

Ustawa wdraża unijną dyrektywę w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu. Zakłada utworzenie Systemu Informacji Finansowej (SInF), który ma służyć gromadzeniu, przetwarzaniu i udostępnianiu informacji o rachunkach zarówno działających, jak i zamkniętych. SInF obejmie też umowy o udostępnieniu skrytek sejfowych. Informacje z SInF będą wykorzystywane przy wykonywaniu zadań ustawowych przez sądy, prokuratury i właściwe służby (m.in. Policja, Centralne Biuro Antykorupcyjne, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Służba Kontrwywiadu Wojskowego, Agencja Wywiadu, Straż Graniczna, Krajowa Administracja Skarbowa).

Państwowy Instytut Medyczny Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji

Senatorowie z 6 zmianami legislacyjnymi i doprecyzowującymi, które przyjął następnie Sejm, poparli ustawę o Państwowym Instytucie Medycznym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Przewiduje ona przekształcenie Centralnego Szpitala Klinicznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie w instytut badawczy. Ma on prowadzić prace badawcze

Głosowanie w sprawie ustawy o Państwowym Instytucie Medycznym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

i naukowe w kierunku rozwoju nowoczesnych metod diagnostyki i poprawy sytuacji zdrowotnej obywateli oraz badania predyspozycji do służby funkcjonariuszy służb mundurowych podległych ministrowi właściwemu ds. wewnętrznych. Będzie też udzielał świadczeń zdrowotnych.

Ustawa weszła w życie 1 stycznia 2023 r. (DzU z 2022 r., poz. 2731).

Wydłużenie okresu niepobierania podatku akcyzowego od sprzedaży paliw

Senat z 5 poprawkami przyjął ustawę o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw. Sejm odrzucił jednak wszystkie te zmiany.

Nowela do 30 czerwca 2023 r. wydłuża okres niepobierania podatku od sprzedaży detalicznej od sprzedaży paliw. Umożliwia ponadto komornikom sądowym dostęp do informacji objętych tajemnicą skarbową za pośrednictwem urzędu skarbowego. Wprowadza też uproszczenia dla podmiotów produkujących energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii w zakresie ewidencji, znosi obowiązek wydawania certyfikatów małego producenta napojów alkoholowych i wydłuża do 31 grudnia 2029 r. zwolnienia od akcyzy dla hybrydowych samochodów osobowych typu plug-in o pojemności silnika spalinowego nie większej niż 2000 cm³. Nowela rozszerza ponadto krąg podmiotów

uprawnionych do zwrotu opłaty paliwowej. Umożliwia także płacenie zobowiązań podatkowych przy użyciu BLIK i wydłuża do końca 2023 r. czas korzystania z kas fiskalnych starego typu.

Większość przepisów ustawy weszła w życie 1 stycznia 2023 r. (DzU z 2022 r., poz. 2707).

Zamrożenie cen gazu dla odbiorców indywidualnych

Izba uchwaliła 50 poprawek, w większości doprecyzowujących, do ustawy o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu. Sejm poparł 36 z nich. Senatorowie wprowadzili m.in. zmianę odnoszącą się do wdrożenia nowej e-usługi dla obywateli, tj. możliwości składania wniosków o refundację podatku VAT przy użyciu aplikacji mobilnej lub środków komunikacji elektronicznej, która usprawni proces składania wniosków – zamiast oryginałów wnioskodawcy będą mogli dołączyć cyfrowe kopie dokumentów. Zdecydowali, że refundacja podatku VAT będzie wyłączona spod egzekucji, a refundacja kwoty odpowiadającej podatkowi VAT zostanie zwolniona z podatku. Senat wprowadził też zmiany, mające zapewnić wsparcie dla wykorzystania wodoru niskoemisyjnego, elektrolitycznego i odnawialnego w transporcie dzięki wyznaczeniu

Głosowanie nad ustawą o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw.

Głosowanie nad poprawką do ustawy o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu.

liczby stacji wodoru oferujących do tankowania wyłącznie wodór elektrolityczny i odnawialny oraz w zakresie udziału wodoru niskoemisyjnego, elektrolitycznego i odnawialnego w rynku paliw transportowych – w ramach polityki rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych.

Senator Jolanta Hibner, sprawozdawczyni komisji: budżetu i gospodarki narodowej w sprawie ustawy o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu.

Ustawa zamraża ceny gazu m.in. dla odbiorców indywidualnych w 2023 r. na poziomie z 2022 r. Sprzedawcy gazu będą mieli obowiązek stosowania w rozliczeniach z odbiorcami końcowymi ceny maksymalnej w wysokości 200,17 zł za MWh. Zamrożona zostanie także wysokość stawek opłat dystrybucyjnych. Cenę maksymalną gazu ustawa zapewni też wszystkim odbiorcom,

którzy już korzystają z ochrony taryfowej, czyli m.in. gospodarstwa domowe, wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe, jednostki opieki zdrowotnej, pomocy społecznej, szkoły i uczelnie wyższe, żłobki, kościoły czy organizacje pozarządowe. Ustawa przewiduje ponadto refundację poniesionych kosztów podatku VAT dla gospodarstw domowych, które jako główne źródło ciepła wykorzystują piec gazowy wpisany lub zgłoszony do centralnej ewidencji emisyjności budynków, a także spełniają kryterium dochodowe – 2100 zł dla 1-osobowego gospodarstwa domowego i 1500 zł na osobę – dla wieloosobowego. Zwrot VAT mają rozliczać samorządy.

Większość przepisów ustawy weszła w życie 21 grudnia 2022 r. (DzU z 2022 r., poz. 2687).

Praca zdalna

Izba wprowadziła 4 zmiany do ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw. Senatorowie rozszerzyli obowiązek zgody przez pracodawcę na wykonywanie pracy zdalnej przez pracowników wychowujących dzieci: do 10. roku życia i mających orzeczenie o niepełnosprawności lub o znacznym stopniu niepełnosprawności. Wydłużyli z 24 do 30 dni w roku kalendarzowym wymiar pracy zdalnej wykonywanej

okazjonalnie, a także z 2 do 3 miesięcy – termin wejścia w życie przepisów wprowadzających pracę zdalną do kodeksu pracy. Sejm zaakceptował wszystkie poprawki Senatu.

Ustawa reguluje kwestie dotyczące pracy zdalnej i kontroli trzeźwości pracowników przez pracodawców. Wprowadza do kodeksu pracy definicję pracy zdalnej, zgodnie z którą będzie to wykonywanie pracy całkowicie lub częściowo w miejscu wskazanym przez pracownika i każdorazowo uzgodnionym z pracodawcą, w tym pod adresem zamieszkania pracownika, w szczególności z wykorzystaniem środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Nowela przewiduje zarówno pracę zdalną całkowitą, jak i hybrydową, stosownie do potrzeb konkretnego pracownika i pracodawcy, a także umożliwienie polecenia pracownikowi pracy zdalnej w szczególnych wypadkach, m.in. w okresie obowiązywania stanu nadzwyczajnego, stanu zagrożenia epidemicznego albo epidemii oraz w okresie 3 miesięcy po ich odwołaniu, w wypadku pożaru lub zalania w zakładzie pracy. Nowela umożliwia ponadto pracodawcom prowadzenie w miejscu pracy kontroli pracowników na obecność w ich organizmach alkoholu lub środków działających podobnie do niego.

Większa ochrona przed sprawcami przemocy w rodzinie

Izba z 8 poprawkami o charakterze legislacyjnym i redakcyjnym przyjęła ustawę o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw. Sejm poparł 6 zmian, które wprowadził Senat.

Nowela rozszerza katalog środków stosowanych wobec sprawców przemocy w rodzinie, stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia innych członków tej rodziny. Wprowadza zakazy: zbliżania się osoby stosującej przemoc w rodzinie do osoby dotkniętej taką przemocą; kontaktowania się wszelkimi środkami komunikacji sprawcy przemocy z osobą, wobec której stosuje przemoc; wstępu i przebywania sprawców przemocy w rodzinie na terenie szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej i artystycznej, obiektu sportowego, w miejscu pracy, a także w innym miejscu, w którym

Senator Magdalena Kochan, sprawozdawczyni komisji: ustawodawczej, praw człowieka i rodziny w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw.

zwykle lub regularnie przebywa osoba dotknięta przemocą.

Nowe uprawnienia państwowej komisji ds. pedofilii

Senatorowie wprowadzili 23 poprawki, głównie legislacyjne, do ustawy o zmianie ustawy o Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15 oraz niektórych innych ustaw. Zdecydowali o objęciu pracami komisji czynów popełnionych w czasie obowiązywania 2 poprzednich kodyfikacji karnych. Wprowadzili też przepisy umożliwiające wystąpienie komisji do sądu powszechnego o ukaranie karą porządkową podmiotów, które w sposób nieuzasadniony nie przekazują jej posiadanych informacji

Senator Joanna Sekuła, sprawozdawczyni Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji w sprawie noweli ustawy o Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15 oraz niektórych innych ustaw.

lub dokumentów. Komisja będzie mogła wносить również o międzynarodową pomoc prawną. Sejm opowiedział się za 6 senackimi poprawkami.

Sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP Małgorzata Paprocka podczas debaty o nowelizacji ustawy o Państwowej Komisji ds. wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15.

Nowela ma ułatwić dostęp komisji do informacji i dokumentów, uzyskiwanych m.in. od organów państwa, organizacji pozarządowych, samorządów zawodowych, kościołów, związków wyznaniowych, w związku z wykonywaniem przez nią zadań. Przewiduje kary za nieuzasadnione nieprzekazanie informacji i dokumentów, o które prosi komisja. Nowela zmienia też nazwę komisji na: Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15. Umożliwia ponadto komisji przystąpienie do sprawy przed sądem na prawach oskarżyciela posiłkowego na każdym etapie trwania postępowania, pod warunkiem że zgodę na to wyrazi pokrzywdzony lub osoby wykonujące prawa pokrzywdzonego.

| Senackie projekty ustaw

52. POSIEDZENIE SENATU (16 LISTOPADA 2022 R.)

Środki Funduszu Solidarnościowego dla poszkodowanych działalnością GetBack

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy przewiduje, że z pomocy ze środków tzw. Funduszu Solidarnościowego mogłyby skorzystać osoby

fizyczne poszkodowane działalnością podmiotów rynku finansowego, podlegających nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego. Umożliwiłoby to wydatkowanie środków potrzebnych do kontynuowania postępowań karnych i cywilnych przez poszkodowanych działalnością GetBack, a także na pomoc medyczną, psychologiczną, prawną i materialną dla tych osób. Dlatego fundusz otrzymałby nazwę: Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym, Poszkodowanym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Projekt realizuje rekomendacje senackiego Zespołu ds. Spółki GetBack SA.

54. POSIEDZENIE SENATU (29 LISTOPADA 2022 R.)

Świadczenia dla osadzonych w obozach pracy oraz deportowanych do pracy przymusowej przez III Rzeszę i ZSRR

Projekt ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz ustawy o osobach deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich ma na celu objęcie

Senator Jerzy Czerwiński, sprawozdawca komisji ustawodawczej i rodziny w sprawie projektu nowelizacji ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz ustawy o osobach deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich.

osób osadzonych w obozach pracy oraz deportowanych do pracy przymusowej przez III Rzeszę i ZSRR przepisami ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego. Okres podlegania represjom, od którego będzie zależeć wypłacanie świadczeń, to 3 miesiące. Zrównanie praw tych osób postulowało Stowarzyszenia Polaków Represjonowanych przez III Rzeszę.

| Uchwały Senatu

51. POSIEDZENIE SENATU (26–27 PAŹDZIERNIKA 2022 R.)

Uchwała o uznaniu władz Federacji Rosyjskiej za reżim terrorystyczny

Senat w uchwale „z całą mocą potępia agresję rosyjską i wzywa wszystkie kraje opowiadające się za pokojem, demokracją i prawami człowieka do uznania władz Federacji Rosyjskiej za reżim terrorystyczny”. Senatorowie przypominają, że 24 lutego 2022 r. siły zbrojne Federacji Rosyjskiej rozpętały bestialską wojnę z Ukrainą, chcąc wymazać z mapy ten suwerenny kraj oraz wyniszczyć jego naród. Jak napisali w uchwale, rosyjscy najeźdźcy terroryzują mieszkańców ukraińskich miast, bombardując cywilne cele. „Bandyci w rosyjskich mundurach torturują i mordują jeńców wojennych oraz cywilów na okupowanych

terytoriach. Uprawdają ukraińskie dzieci, by wychować je na reżimowych janczarów. Wywożą, przesiedlają i zsyłają ukraińskich obywateli na dalekie peryferia Rosji” – czytamy w uchwale. Senat wyraża uznanie wszystkim instytucjom i organizacjom, które podjęły się badania i dokumentowania zbrodni popełnianych na społeczeństwie ukraińskim i wzywają społeczność międzynarodową do udzielenia pełnego wsparcia Międzynarodowemu Trybunałowi Karnemu, prowadzącemu dochodzenia wobec odpowiedzialnych za te zbrodnie. Dziękuje też wszystkim Polkom i Polakom, administracji rządowej i samorządowej, organizacjom pozarządowym i przedsiębiorcom za ogrom pomocy okazywanej od 24 lutego uciekającym spod rosyjskich bomb Ukraińcom, głównie kobietom i dzieciom.

52. POSIEDZENIE SENATU (16 LISTOPADA 2022 R.)

Uchwała ustanawiająca rok 2023 Rokiem Mikołaja Kopernika w 550. rocznicę urodzin

W uchwale senatorowie przypominają, że w swoim najsłynniejszym dziele „De revolutionibus orbium coelestium” Mikołaj Kopernik przedstawił założenia heliocentrycznej budowy Układu Słonecznego, burzące dotychczasowy obraz świata. Jego odkrycie spowodowało rewolucję naukową

Głosowanie nad projektem uchwały o uznaniu Federacji Rosyjskiej za reżim terrorystyczny.

Po podjęciu uchwały ustanawiającej rok 2023 Rokiem Mikołaja Kopernika. Od lewej: senator Kazimierz Wiatr, wicemarszałkini Gabriela Morawska-Stanecka, prezydent Torunia Michał Zaleski i rektor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika prof. Andrzej Sokala.

zwaną przewrotem kopernikańskim. Wybitny astronom był też prawdziwym człowiekiem renesansu, działał również jako lekarz, prawnik, kartograf i ekonomista. W nauce światowej uważany jest za twórcę metody naukowej w dociekanii prawdy. Przypomnienie sylwetki wielkiego uczonego ma na celu „uświadomienie światowych zasług Polski i Polaków dla nauki oraz wzmocnienie współczesnych dążeń świata nauki i edukacji do podmiotowej obecności nauki w polskim życiu społecznym, gospodarczym i politycznym” – czytamy w uchwale.

Uchwała o ustanowieniu roku 2023 Rokiem Jana Matejki

W uchwale senatorowie podkreślili, że ten wybitny twórca konsekwentnie realizował misję artysty i prezentował postawę

Senator Bogdan Klich, sprawozdawca Komisji Ustawodawczej w sprawie projektu uchwały o ustanowieniu roku 2023 Rokiem Jana Matejki.

obywatelskiej służby narodowi. „Jego celem było ukazanie w dziełach sztuki przyczyn upadku I Rzeczypospolitej oraz przypomnienie jej chlubnej przeszłości i dawnej potęgi. W ten sposób przekonywał Polaków żyjących pod zaborami o wartości ich kulturowego dziedzictwa i podtrzymywał dążenia do odzyskania niepodległości” – napisali senatorowie w uchwale.

Uchwała o ustanowieniu roku 2023 Rokiem Wisławy Szymborskiej

Senat w uchwale wyraził nadzieję, że Rok Wisławy Szymborskiej będzie doskonałą okazją nie tylko do pełniejszego zaprezentowania postaci poetki, jej twórczości, ale także do debaty na temat miejsca poetyckiego słowa we współczesnym świecie. Senatorowie przypomnieli w uchwale, że w 1996 r. Wisława Szymborska otrzymała literacką Nagrodę Nobla za – jak brzmiało uzasadnienie Akademii Szwedzkiej – „poezję, która z ironiczną precyzją pozwala historycznemu i biologicznemu kontekstowi wyjść na światło we fragmentach ludzkiej rzeczywistości”.

Po podjęciu uchwały o ustanowieniu roku 2023 Rokiem Wisławy Szymborskiej. Od lewej: wicemarszałkini Gabriela Morawska-Stanecka i prezes Fundacji Wisławy Szymborskiej Michał Rusinek.

54. POSIEDZENIE SENATU (29 LISTOPADA 2022 R.)

Uchwała o ustanowieniu roku 2023 Rokiem Pamięci Bohaterek i Bohaterów Getta Warszawskiego

Senat w 80. rocznicę powstania w getcie warszawskim oddał hołd poległym i tym, którzy przeżyli i do końca swoich dni

Głosowanie nad projektem uchwały o ustanowieniu roku 2023 Rokiem Pamięci Bohatek i Bohaterów Getta Warszawskiego.

podnosili głos protestu przeciwko zbrodnicy planom zagłady narodu żydowskiego. Senatorowie przypomnieli, że w utworzonym w 1940 r. getcie warszawskim Niemcy zamknęli ponad 400 tys. Żydów, a 22 lipca 1942 r. rozpoczęli ich deportację do niemieckiego obozu zagłady w Treblince, gdzie zmarło ich niemal 300 tys. Gdy nie pozostało już nic do stracenia, 19 kwietnia 1943 r. warszawscy Żydzi podjęli walkę zbrojną z Niemcami. Powstanie było największym zbrojnym zrywem Żydów podczas II wojny światowej, a zarazem pierwszym powstaniem miejskim w okupowanej Europie, bezprecedensową odpowiedzią na bestialstwo niemieckich nazistów, którzy postawili sobie za cel wymordowanie całego narodu. Bohaterstwo tych, którzy stanęli naprzeciwko maszyny zbrodni, było wyjątkowe. „Wierzymy, że ustanowienie roku 2023 Rokiem Pamięci Bohatek i Bohaterów Getta Warszawskiego pozwoli nie tylko przywołać Ich świadectwa, ale stanie się także okazją do refleksji nad powszechnymi w dyskursie wartościami takimi jak: bezpieczeństwo, dom, wolność, które uznajemy za oczywiste, ale ich prawdziwą wagę i znaczenie odkrywamy dopiero w chwili, gdy stają się zagrożone” – czytamy w uchwale.

Uchwała o ustanowieniu roku 2023 Rokiem Włodzimierza Przerwy-Tetmajera

Senat uchwałą ustanowił rok 2023 Rokiem Włodzimierza Przerwy-Tetmajera „w uznaniu (jego) wielowymiarowej działalności, obejmującej zarówno aktywność artystyczną,

społeczną, jak i zaangażowanie w odzyskanie przez Polskę niepodległości, Rzeczypospolitej Polskiej”. Senatorowie przypomnieli w uchwale, że w 2023 r. przypada 100. rocznica śmierci znakomitego krakowskiego artysty Włodzimierza Przerwy-Tetmajera – malarza, grafika, poety, prozaika, dramaturga, scenografa, publicysty, działacza politycznego aktywnie zaangażowanego w walkę o niepodległość Polski, człowieka o ogromnej odwadze i sile charakteru, wspaniałego męża, ojca i przyjaciela. W jego dziełach malarskich odzwierciedla się znamienność dla okresu Młodej Polski fascynacja rodzimym folklorem. Na jego dorobek literacki składają się utwory prozą, tomiki poezji i publicystyka. Artysta trwale wpisał się również w dzieje polskiego życia politycznego jako pełen pasji polityk i patriota.

Wręczenie uchwały o ustanowieniu roku 2023 Rokiem Włodzimierza Przerwy-Tetmajera jego wnuczkom Elżbiecie Konstanty i Zofii Gręplowskiej oraz dyrektorowi Muzeum Krakowa Michałowi Niezabitowskiemu.

**55. POSIEDZENIE SENATU
(14–15 GRUDNIA 2022 R.)**

**Uchwała w sprawie upamiętnienia
100. rocznicy tragicznej śmierci
Prezydenta Gabriela Narutowicza**

Senat w uchwale oddał hołd pamięci wybitnego męża stanu i pierwszego prezydenta niepodległej Polski, a jego tragiczną śmierć uznał za uniwersalną przestrożę przed fatalnymi skutkami szerzenia w życiu publicznym nienawiści i pogardy oraz polityki nietolerancji i ksenofobii. W uchwale senatorowie przypomnieli, że Narutowicz był wybitnym naukowcem, cenionym inżynierem-konstrukтором, pionierem elektryfikacji Szwajcarii. Objęty nakazem aresztowania na terenie kraju, przyjął obywatelstwo Szwajcarii, gdzie przebywał aż do odzyskania niepodległości przez Polskę. Na zaproszenie polskiego rządu wrócił do kraju, gdzie objął stanowisko ministra robót publicznych, a następnie ministra spraw zagranicznych. 9 grudnia 1922 r. został wybrany na prezydenta RP głosami centrum, partii chłopskich, lewicy oraz mniejszości narodowych, co wywołało ostre

protesty środowisk prawicowych. 16 grudnia 1922 r., podczas wizyty w warszawskiej Zachęcie, prezydent został zastrzelony przez malarza Eligiusza Niewiadomskiego.

**Uchwała w 90. rocznicę powstania znaku
Rodła**

W uchwale senatorowie oddali hołd twórcom znaku Rodła. Podkreślili, że znak Rodła był i jest symbolem trwania przy polskości. Przypomnieli, że od 1918 r. w państwie niemieckim obowiązywał zakaz używania polskiego godła narodowego oraz biało-czerwonej flagi. Już w 1924 r. w uchwale Rady Naczelnej Związku Polaków w Niemczech zdecydowano o potrzebie posiadania znaku polskości, który wyróżniałby Związek i, szerzej, całą mniejszość polską w Niemczech. Konieczność powstania symbolu identyfikującego z polską tożsamością narodową stawała się szczególnie wyraźna wraz z rosnącymi szykanami i represjami wobec Polaków zamieszkałych w Niemczech. Groźba dojścia do władzy Adolfa Hitlera spowodowała potrzebę odcięcia się od narzucanej symboliki hitlerowskiej – swastyki.

55. posiedzenie Senatu.

**SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE NA TEMAT PRZEBIEGU POSIEDZEŃ SENATU
DOSTĘPNE SĄ NA STRONIE INTERNETOWEJ: WWW.SENAT.GOV.PL.**

Prace komisji

Komisja Budżetu i Finansów Publicznych

Sytuacja prawno-finansowa obligatariuszy Idea Banku i Getin Noble Banku była tematem posiedzenia komisji 25 października 2022 r. Przedstawiciele poszkodowanych akcjonariuszy mniejszościowych wskazywali, że decyzja o restrukturyzacji banków spowodowała, iż zostali w mocy prawa ograbieni ze swoich pieniędzy. Ich zdaniem Bankowy Fundusz Gwarancyjny (BGF) i Komisja Nadzoru Finansowego nie reagowały odpowiednio wcześniej na naganne praktyki obu banków, w tym sprzedawanie obligacji pod pozorem lokat bankowych. Przypomnieli też ustalenia KNF, które wskazywały na nielegalne działanie Idea Banku w zakresie oferowania obligacji i doradztwa inwestycyjnego bez uprawnień. Poinformowali, że Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydał decyzje, które wskazują na zbiorowe naruszenie interesów konsumentów w błąd. Prokuratura Regionalna w Warszawie wniosła akt oskarżenia, który potwierdza kwalifikowane naruszenia prawa, m.in.: przestępstwa oferowania obligacji i doradztwa inwestycyjnego, naruszenie tajemnicy bankowej, oszustwo poprzez wprowadzenie w błąd. Poszkodowani prosili senatorów o wsparcie w poszukiwaniu rozwiązań zaistniałej sytuacji i pomoc w odzyskaniu oszczędności. Przedstawiciele BFG przypomnieli, że poszkodowani mają prawo do odwoływania się do syndyka masy upadłościowej i sądów, wskazywali jednocześnie, że Wojewódzki Sąd Administracyjny nie stwierdził, by restrukturyzacja Idea Banku odbyła się z naruszeniem prawa. W wypadku Getin Noble Banku sąd nie zajął jeszcze stanowiska. W odniesieniu do przymusowej restrukturyzacji prawo gwarantuje ochronę pieniędzy zgromadzonych jako depozyty, nie daje natomiast takich gwarancji wobec obligacji czy akcji. Osobom poszkodowanym pozostaje droga prawna. Zastępca rzecznika finansowego Paweł Zagaj potwierdził,

Zastępca przewodniczącego komisji budżetu senator Leszek Czarnobaj.

że do rzecznika finansowego zgłaszają się poszkodowani w sprawach dotyczących Idea Banku. W kilkuset wypadkach udzielono pomocy na etapie sądowym i przedsądowym. Z kolei dla klientów Getin Noble Banku została uruchomiona infolinia. Z 350 zgłoszeń wynika, że problemy dotyczą głównie obligacji i obligatariuszy Getin Noble Banku.

16 grudnia 2022 r. komisja budżetu wspólnie z komisjami: praw człowieka, ustawodawczą, samorządu terytorialnego i ds. klimatu miały zapoznać się z informacją prezesa Rady Ministrów o procesie negocjacji, zmianach warunków i ostatecznym kształcie łączenia Orlenu i Lotosu wraz ze sprzedażą dotychczasowych składników majątkowych obu spółek. W związku z nieobecnością przedstawicieli rządu oraz Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów senatorowie zapoznali się z uwagami i opiniami prawników, byłych ministrów gospodarki i przedstawicieli służb specjalnych. W ocenie prof.: Tomasza Siemiątkowskiego, Artura Nowaka-Fara i Marka Chmaja w wypadku umowy sprzedaży 30% udziałów Orlenu w Rafinerii Gdańskiej koncernowi Saudi Aramco w ramach przejęcia Lotosu przez Orlen w sposób rażący naruszono ustawę o kontroli niektórych inwestycji, gdyż organ administracji, który zezwala na tego rodzaju transakcje, nie skonsultował się z komisją konsultacyjną. Może to skutkować stwierdzeniem przez sąd nieważności umowy. Transakcję negatywnie ocenili także byli ministrowie gospodarki

Wspólne posiedzenie komisji: budżetu, praw człowieka, ustawodawczej, samorządu terytorialnego i ds. klimatu 16 grudnia 2022 r.

Piotr Woźniak i Janusz Steinhoff. Podkreślili, że nie realizuje ona wskazywanych przez zarząd Orlenu celów, zagraża zaś naszemu bezpieczeństwu paliwowemu. Z oceną tą zgodził się Paweł Olechnowicz, prezes zarządu Grupy Lotos w latach 2002–16. Krytycznie o umowie wypowiadali się również Paweł Bialek, zastępca szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w latach 2007–12, i Piotr Niemczyk, zastępca dyrektora Zarządu Wywiadu Urzędu Ochrony Państwa w latach 1993–94. Ocenili, że „obnaża ona bezczynność instytucji i organów państwa, które mają służyć ochronie interesów Skarbu Państwa”. Z zarzutem niezgodności umowy z ustawą o kontroli niektórych inwestycji nie zgodzili się wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej Polskiego Koncernu Naftowego Orlen prof. Andrzej Szumański i członek Zarządu ds. Finansowych PKN Orlen Jan Szewczak. Wyjaśnili, że ustawa po nowelizacji przewiduje 2 tryby: zwyczajny i tzw. COVID-owy. Zastosowano ten drugi, w którym nie ma obowiązku konsultacji z komitetem konsultacyjnym, gdyż w trakcie negocjacji panowała pandemia koronawirusa. Zapewnili, że wszystkie działania związane z umową były prowadzone przez renomowane kancelarie prawnicze polskie i zagraniczne oraz kontrolowane przez prawników Komisji Europejskiej. W wyniku dyskusji komisje postanowiły wystąpić do NIK o przeprowadzenie kontroli fuzji spółek PKN Orlen i Grupa Lotos, a także skierować do prokuratury

zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa przy sprzedaży akcji Lotosu.

Komisja Gospodarki Narodowej i Innowacyjności

Na posiedzeniu 4 października 2022 r. dyskutowano o Centralnym Porcie Komunikacyjnym, podstawowych założeniach, korzyściach gospodarczych i stanie realizacji inwestycji. Pełnomocnik rządu ds. CPK Marcin Horała zdementował informację o opóźnieniu

Pełnomocnik rządu ds. CPK Marcin Horała na posiedzeniu komisji gospodarki 4 października 2022 r.

Posiedzenie komisji gospodarki 24 października 2022 r.

budowy CPK. Poinformował, że infrastruktura kolejowa związana z portem będzie finansowana ze środków unijnych i krajowych, lotnisko zaś jest projektem komercyjnym, finansowanym ze środków rynkowych z zachowaniem kontroli właścicielskiej Skarbu Państwa. Podkreślił, że odbyło się bardzo wiele spotkań z mieszkańcami i samorządowcami z terenu planowanej budowy. Przewidziano też zmianę zasad wywłaszczeń i odszkodowań za wywłaszczane nieruchomości. Dyrektor Portu Lotniczego CPK Piotr Kasprzyk poinformował, że we wrześniu 2022 r. zakończone zostały prace nad planem generalnym i skierowano go do konsultacji. Rozpoczęły się pierwsze prace hydrologiczne, geotechniczne, odwierty, badanie podłoża gruntowego. Został przygotowany też pełny raport oddziaływania na środowisko i podpisano umowy z 8 firmami budowlanymi, wyłonionymi w przetargu. W 2019 r. spółka otrzymała 300 mln zł z funduszu reprivatyzacji. W 2021 r. uzyskano 108 mln zł z Unii Europejskiej na finansowanie fazy planistycznej projektów kolejowych.

„Klasy energii i magazyny energii szansą na budowę lokalnego bezpieczeństwa energetycznego i rozwój gospodarczy regionów” to temat posiedzenia komisji 24 października 2022 r., zorganizowanego we współpracy z Polskim Stowarzyszeniem Magazynowania Energii. Wiceprzewodniczący komisji senator Wojciech Piecha przypomniał, że „Polityka energetyczna Polski do 2040 r.” zakłada powstanie 300 klastrów energii do 2030 r. Obecnie jest ich ok. 60. Uczestnicy posiedzenia debatowali nad zmianami legislacyjnymi dotyczącymi

klastrów i finansowania inwestycji klastrów przez instytucje publiczne. Szukali odpowiedzi na pytanie, czy klasy dają szansę na niższe ceny energii i czystsze środowisko. Wskazywali na bariery rozwoju klastrów, spółdzielni energetycznych, a także na potrzebę wprowadzenia rozwiązań legislacyjnych i pozalegisacyjnych, które spowodują wzrost liczby klastrów działających z sukcesem. Ekspert podkreślał, że stworzenie reguł funkcjonowania klastrów energii, uwzględniających magazyny energii i linię bezpośrednią, jest niezbędne, aby mogły one zaistnieć na rynku energetycznym na szerszą skalę.

23–24 listopada 2022 r. delegacja komisji na czele z wiceprzewodniczącym senatorem

Senatorowie z komisji gospodarki w Kopalni Węgla Brunatnego Bełchatów.

Wojciechem Piechą złożyła wizytę w Elektrowni Bełchatów i Kopalni Węgla Brunatnego Bełchatów, będących oddziałami spółki PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna SA. Rozmawiano o działalności spółki, sytuacji w kopalni oraz o wyzwaniach, jakie stoją przed branżą energetyczną.

Komisja Infrastruktury

Posiedzenie komisji infrastruktury 13 grudnia 2022 r.

Podczas posiedzenia komisji, 13 grudnia 2022 r., wiceminister infrastruktury Andrzej Bittel przedstawił informację na temat realizacji projektów Krajowego Programu Kolejowego do 2023 r. współfinansowanych z funduszy unijnych. W perspektywie finansowej UE na lata 2014–20 na rozwój sektora transportowego zaplanowano ok. 24 mld euro.

W ramach programów operacyjnych PKP PLK otrzymała 17 mld 903 mln zł. Do tychczas podpisano 42 umowy na łączną kwotę 17 mld 600 mln zł. Szacuje się, że PKP PLK może potrzebować do zawarcia umów ponad 1 mld zł więcej niż to zostało zapisane w Krajowym Programie Kolejowym. PKP PLK skorzystało też z dofinansowania w ramach programów: Polska Wschodnia 2014–20 (9 projektów na kwotę 1 mld 690 mln zł) i „Łącząc Europę” (zawarto 28 umów na wkład własny w wysokości 3 mld 600 mln zł na przebudowę ponad 1 tys. km linii kolejowych).

Senatorowie z komisji: Infrastruktury i Środowiska 18–20 października 2022 r. przebywali w województwie małopolskim. Wizytowali budowę drogi ekspresowej S7 Luboń – Rabka Zdrój i tunelu na odcinku Naprawa – Skolmielna Biała. Zapoznali się też z funkcjonowaniem urządzeń obsługi tunelu i systemów bezpieczeństwa. Zwiedzili zaporę wodną na Zbiorniku Czorsztyńskim i Elektrownię Wodną Niedzica. O wykorzystaniu wód geotermalnych jako źródła ciepła rozmawiali w Zakładzie Górniczym Geotermii Podhalańskiej w Bańskiej Niżnej, a o funkcjonowaniu Tatrzańskiego Parku Narodowego oraz ochronie terenów cennych przyrodniczo w Centrum Edukacji Przyrodniczej w Zakopanem. Senatorowie zapoznali się też z historią i charakterystyką Pienińskiego Parku Narodowego.

Członkowie komisji infrastruktury na budowie drogi ekspresowej S7 Luboń – Rabka Zdrój.

Posiedzenie komisji kultury 4 października 2022 r.

Komisja Kultury i Środków Przekazu

Na posiedzeniu komisji, 4 października 2022 r., zaprezentowano społeczny projekt reformy mediów publicznych, który przewiduje zmiany organizacyjne, systemowe i społeczne. Mają one na celu m.in. zbudowanie struktury mediów publicznych adekwatnej do współczesnych warunków, opracowanie kodeksu etyki pracowników mediów publicznych, umożliwienie wielokanałowego tworzenia i dystrybucji treści, a także stworzenie efektywnej formy finansowania mediów publicznych. W projekcie zaproponowano przywrócenie Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji roli zbiorowego ombudsmiana, stojącego na straży interesu obywatelskiego, wolności słowa i prawa do informacji, co oznaczałoby likwidację Rady Mediów Narodowych. Wybór członków KRRiT następowałby kwalifikowaną większością w Sejmie i Senacie. Przywrócono też zasadę rotacji członków rady i zwiększono jej skład do 6 osób. W projekcie przewidywane jest połączenie ośrodków terenowych telewizji i radiowych rozgłośni regionalnych. Powoływane byłyby rady powiernicze – łączące funkcje obecnych rad nadzorczych i programowych – które służyłyby uspołecznieniu mediów publicznych. Proponowałyby one skład zarządów nadawców publicznych na podstawie jasnych kryteriów, opiniowałyby karty powinności i porozumienia programowo-finansowe przedstawiane przez zarządy mediów publicznych, a także wносиłyby

o udzielenie absolutorium zarządom i egzekwowały realizację kodeksu etycznego pracownika mediów publicznych. W projekcie wskazano ponadto na konieczność rozwijania internetowych platform dotarcia do użytkownika. Postulowano utworzenie wspólnego portalu internetowego mediów publicznych. Zaproponowano też zmianę systemu finansowania mediów publicznych, tak aby zapewnić jego stabilność. Projekt zakłada likwidację abonamentu i umorzenie zaległości oraz utworzenie funduszu misji publicznej. Byłby on zasilany z niewielkiej (ok. 8 zł miesięcznie) powszechnej składki audiowizualnej, pobieranej wraz podatkiem PIT albo CIT lub składkami na ubezpieczenie społeczne rolników. Alternatywnym rozwiązaniem mogłoby być finansowanie mediów publicznych z budżetu państwa, oparte na wskaźnikach makroekonomicznych.

15 listopada 2022 r. senatorowie spotkali się z członkami nowo powołanej KRRiT: przewodniczącym Maciejem Świrskim, dr hab. Hanną Karp i prof. Tadeuszem Kowalskim. Przewodniczący KRRiT zapowiedział

Członkowie KRRiT: dr hab. Hanna Karp, przewodniczący Maciej Świrski, prof. Tadeusz Kowalski.

m.in. opracowanie kodeksu dobrych praktyk dziennikarstwa informacyjnego i publicystyki. Wybrany przez Senat członek KRRiT prof. Tadeusz Kowalski za priorytet w działaniu rady uznał wdrożenie do polskiego prawa przepisów dotyczących usług cyfrowych i o rynku cyfrowym.

Komisja Nauki, Edukacji i Sportu

9 listopada 2022 r. w Sosnowcu odbyło się posiedzenie komisji poświęcone sportowi amatorskiemu i zawodowemu, zorganizowane w ramach obchodów 100. rocznicy pierwszego posiedzenia Senatu II RP. Senatorowie debatowali z samorządowcami, przedstawicielami biznesu i związków sportowych, sportowcami i ekspertami m.in. o finansowaniu obiektów i wydarzeń sportowych, roli sportu w życiu społecznym i rozwoju młodzieży, oddolnych inicjatywach sportowych.

Prezydent Sosnowca Arkadiusz Chęciński zwrócił uwagę na kwestie związane z finansowaniem sportu i budową obiektów sportowych służących zarówno uprawianiu sportu amatorskiego, jak i zawodowego. Apełował o większe wsparcie w tym zadaniu samorządów i udział spółek Skarbu Państwa w finansowaniu różnych dyscyplin sportowych. Prezes Zarządu Zagłębiowskiego

Posiedzenie komisji nauki w Sosnowcu.

Parku Sportowego w Sosnowcu Karina Skowronek omówiła sposoby finansowania tego typu obiektów. O roli Zrzeszenia Ludowych Zespołów Sportowych w środowiskach wiejskich i małomiasteczkowych mówili prezes Śląskiego Wojewódzkiego Zrzeszenia Ludowych Zespołów Sportowych Andrzej Sadlok i prezes Ludowego Klubu Sportowego Ciężkowianka Jaworzno Janusz Ciołczyk. Zwrócili się z apelem do senatorów o legislacyjne uregulowanie działalności gminnych ośrodków sportu. Angelika Wątor, medalistka olimpijska w szermierce, wskazywała na brak oferty wsparcia sportowców po 23. roku życia, przez co wielu jeszcze młodych, zdolnych sportowców odchodzi ze sportu. O roli wychowania fizycznego w rozwoju dzieci i młodzieży mówiła senator Agnieszka Gorgoń-Komor. Przywołała dane, z których wynika, że nadwaga i otyłość

Konferencja prasowa przed posiedzeniem komisji nauki w Sosnowcu.

dotyczy 10% dzieci w wieku 1–3 lata, w wieku wczesnoszkolnym dotyczy to 30% dzieci, młodzieży do 15. roku życia – 22%.

Komisja Obrony Narodowej

Przewodniczący komisji obrony senator Jarosław Ruśiecki i jego zastępca senator Rafał Ślusarz.

Senatorowie 4 października 2022 r. zapoznali się z informacją ministra obrony narodowej na temat stanu obecnego i kierunków rozwoju transportu wojskowego. Wiceminister Michał Wiśniewski wskazał na 4 elementy, które zapewniają i zwiększają swobodę przemieszczania się wojsk polskich i sojuszniczych. To: rozwój infrastruktury lądowej, powietrznej i morskiej (opiniowanie i uzgadnianie inwestycji podwójnego przeznaczenia, uwzględnienie wymagań wojskowych przy budowie, rozbudowie czy modernizacji istniejącej infrastruktury transportowej o znaczeniu obronnym), uproszczenie procedur związanych z przekraczaniem granic państwowych oraz wymianą i przepływem informacji (m.in. stworzenie sieci narodowych punktów kontaktowych dla koordynacji i wsparcia nagłych i krótkoterminowych potrzeb przemieszczania wojsk sojuszniczych), optymalizacja struktur podsystemu transportu i ruchu wojsk (uzupełnienie Sił Zbrojnych o środki transportowe i sprzęt przeładunkowy niezbędne do realizacji zadań z wojennym przeznaczeniem).

Posiedzenie komisji 25 października 2022 r. poświęcono polityce uzbrojenia. Wiceminister obrony narodowej Wojciech Skurkiewicz podkreślił, że realizowana przez resort polityka uzbrojenia opiera się głównie na wzmacnianiu potencjału obronnego naszego kraju. Obecna sytuacja – agresja Rosji na Ukrainę – spowodowała,

że trzeba było podjąć intensywne działania wzmacniające ten potencjał. Największy wysiłek wkłada się obecnie w to, aby polska armia dysponowała nowoczesnym sprzętem, spełniającym wymogi współczesnego pola walki. W tych staraniach priorytetem resortu jest korzystanie z produkcji polskiego przemysłu zbrojeniowego, ale obecnie wykorzystuje się maksimum jego siły wytwórczej. Stąd również zakupy za granicą, np. ostatni kontrakt z Koreą Południową. Wydatki resortu na zamówienia w polskim przemyśle zbrojeniowym w okresie 2016–21 to ok. 27 mld zł, a w 2022 r. – ok. 30 mld zł.

Senator Dorota Czudowska na posiedzeniu komisji obrony 25 października 2022 r.

Komisja 29 listopada 2022 r. zapoznała się z informacją ministra obrony narodowej na temat stanu realizacji budżetu na rok 2022 w zakresie wydatków obronnych. Zgodnie z założeniami projektu budżetu państwa na rok 2022 wydatki obronne Polski zostały określone na poziomie 57 mld 783 mln zł, w tym 57 mld 51 mln zł w części 29: „Obrona narodowa”. Za priorytety uznano m.in.: wzmocnienie zdolności operacyjnych jednostek operacyjnych dyslokowanych na wschodzie kraju, modernizację techniczną, wzrost liczebności Sił Zbrojnych, tworzenie warunków dla zapewnienia i zwiększenia obecności wojsk USA w Polsce, formowanie struktur oraz budowę zdolności operacyjnych jednostek Wojsk Obrony Terytorialnej i Wojsk Obrony Cyberprzestrzeni. Realizacja budżetu resortu obrony narodowej w części 29: „Obrona narodowa” według stanu na 31 października 2022 r. wyniosła 38 mld 986 mln zł, czyli 68,3% planu po zmianach. Wiceminister obrony Wojciech Skurkiewicz zapewnił, że budżet zostanie w pełni wykorzystany.

Posiedzenie komisji obrony 29 listopada 2022 r.

Plan dochodów resortu obrony narodowej na 2022 r. ustalono w kwocie 122 mln zł, realizacja na 31 października 2022 r. wyniosła 121,5 mln zł.

Na posiedzeniu zamkniętym 13 grudnia 2022 r. senatorowie zapoznali się z informacją ministra obrony narodowej na temat „Pakietu wzmocnienia Sił Zbrojnych RP na lata 2023–35”.

4–5 grudnia 2022 r. w Bratysławie przewodniczący komisji senator Jarosław Rusiecki i senator Robert Mamątow wzięli udział w spotkaniu przewodniczących komisji obrony i bezpieczeństwa parlamentów państw Grupy Wyszehradzkiej. Efektem konferencji było uroczyste podpisanie wspólnej deklaracji, w której potwierdzono, że państwa V4 będą nadal wspierać Ukrainę w jej walce o suwerenność i integralność terytorialną przeciwko nielegalnej i niesprobowanej agresji ze strony Federacji Rosyjskiej. Podkreślono też, że państwa V4 będą zwiększać wydatki na obronę i nadal współpracować

i pomagać we wzmocnieniu wschodniej flanki NATO.

Przewodniczący komisji senator Jarosław Rusiecki uczestniczył w szkoleniu ogólnowojskowym dla członków senackiej i sejmowej komisji obrony narodowej, które odbyło się 17–19 października 2022 r. w Centrum Szkolenia Bojowego na Poligonie Drawskim. Organizatorem szkolenia było Ministerstwo Obrony Narodowej.

Komisja Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej

Posiedzenie komisji 4 października 2022 r. było poświęcone funkcjonowaniu środowiskowych domów samopomocy (ŚDS) w związku z informacją o ich problemach finansowych. O sytuacji środowiskowych domów samopomocy mówili członkowie Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników i Sympatyków Środowiskowych Domów Samopomocy oraz pracownicy tych placówek, prowadzonych przez organizacje pozarządowe. Według danych z ministerstwa rodziny w 2020 r. w Polsce było 840 ŚDS, które udzielają wsparcia 32 tys. osób. W 2022 r. zmieniło się kryterium dochodowe i nastąpił wzrost dotacji do 1940 zł. Ze względu na wysoką inflację oraz wysokie ceny towarów i usług ŚDS zaczęły być jednak niestabilne finansowo. Wielu z nich trudno zamknąć tegoroczny budżet, dlatego stowarzyszenie zwróciło się do Ministerstwa Rodziny

Przewodniczący komisji obrony senator Jarosław Rusiecki podczas szkolenia w Drawsku.

Przewodniczący komisji rodziny senator Jan Filip Libicki.

i Polityki Społecznej z prośbą o zwiększenie kwoty dotacji na 2022 r.

Podczas dyskusji zwracano uwagę na: duży wzrost kosztów transportu uczestników ŚDS, zwłaszcza na terenach wiejsko-gminnych; wzrost kosztów energii; konieczność uregulowania statusu pracowników ŚDS, szczególnie terapeutów, i ich niskie wynagrodzenia; konieczność pilnej zmiany systemu orzecznictwa dotyczącego niepełnosprawności; stopniową utratę podstawowej funkcji ŚDS (rehabilitacja społeczna), prowadzącą do upodobnienia ŚDS do zakładów opiekuńczo-leczniczych. Bez działań wspierających ŚDS i niezbędnych inwestycji jakość pracy i świadczonych usług, a przede wszystkim skuteczność ŚDS będą niskie. Podkreślano potrzebę ujednolicenia systemu wsparcia osób z niepełnosprawnościami i zaburzeniami psychicznymi, który zastąpiłby obecny podział na warsztaty terapii zajęciowej i ŚDS. Wiceminister rodziny Stanisław Szwed poinformował, że w IV kwartale na ŚDS przeznaczono z rezerwy budżetowej 12 mln 30 tys. zł. Kwota ta została już rozdysponowana.

Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Senatorowie na posiedzeniu 4 października 2022 r. zapoznali się z informacją ministra rolnictwa na temat Krajowego Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027. Wynika z niej, że wsparcie w ramach Planu Strategicznego WPR będzie realizowane ze środków pochodzących z UE w kwotach: 17,3 mld euro w ramach

I filaru WPR, 4,7 mld euro w ramach II filaru WPR oraz ponad 3,2 mld euro w ramach środków krajowych, które stanowią element współfinansowania II filaru WPR. Dodatkowo Polska zamierza przeznaczyć ponad 522 mln euro na przejściowe wsparcie krajowe w ramach uzupełniającej płatności podstawowej i płatności niezwiązanej do tytoniu. Jeśli chodzi o środki finansowe na ochronę środowiska i gospodarowanie zgodne z zasadami ochrony klimatu, to wysokość dopłat będzie uzależniona od aktywności rolnika: im więcej punktów za poszczególne działania uda mu się zebrać, tym wyższe będą dopłaty. Plan przewiduje również wspieranie pszczelarstwa w szerokim zakresie, interwencje w sektorze owoców i warzyw, tzw. modernizację gospodarstw rolnych, inwestycje poprawiające dobrostan zwierząt i zapobiegające rozprzestrzenianiu się chorób, a także inwestycje w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej gospodarstw rolnych. Na rozwój małych gospodarstw można będzie uzyskać 100 tys. zł, a większych – 120 tys. zł. Jeśli chodzi o scalanie gruntów, to przewidziana jest premia dla młodych rolników w wysokości 200 tys. zł.

Podczas posiedzenia 13 grudnia 2022 r. senatorowie debatowali o roli i sytuacji stacji chemiczno-rolniczych. Głównym zadaniem realizowanym przez okręgowe stacje chemiczno-rolnicze są badania gleb dla potrzeb optymalizacji nawożenia. Na podstawie badań wydawane są wyceny, zalecenia i prowadzi się doradztwo nawozowe, również w formie internetowej. Obecni na posiedzeniu dyrektorzy okręgowych stacji chemiczno-rolniczych zapoznali senatorów z trudną sytuacją finansową swoich

Senatorowie Józef Łyczak i Jacek Włosowicz na posiedzeniu komisji rolnictwa 4 października 2022 r.

Posiedzenie komisji rolnictwa 13 grudnia 2022 r.

jednostek. Wiceminister rolnictwa Lech Kołakowski zaproponował spotkanie w tej sprawie w resorcie.

Przewodniczący komisji: rolnictwa – senator Jerzy Chróścikowski i środowiska – senator Zdzisław Pupa uczestniczyli w spotkaniu przewodniczących komisji ds. rolnictwa i środowiska państw Grupy Wyszehradzkiej, które odbyło się 14 października 2022 r. w Bratysławie. Komisje parlamentów państw V4 przyjęły deklarację na rzecz realizacji celów europejskiego rolnictwa i bezpieczeństwa żywnościowego obszaru europejskiego. Wezwały do ustalenia jednolitych zasad stosowania pestycydów i chemicznych środków ochrony roślin na hektar użytków rolnych lub na jednostkę produkcji w sposób jednakowy dla wszystkich państw członkowskich UE, a także do opracowania minimalnych standardów jakościowych dla żywności importowanej do UE z krajów trzecich w celu zapewnienia równych warunków i wyższej ochrony konsumentów.

Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej

Kryzys ekonomiczny w branży wodociągowo-kanalizacyjnej był tematem wspólnego

posiedzenia komisji: samorządu, środowiska i ds. klimatu 24 października 2022 r. Prezes Izby Gospodarczej „Wodociągi Polskie” Krzysztof Dąbrowski poinformował, że z przeprowadzonej w I półroczu ankiety wśród 200 przedsiębiorstw wodno-kanalizacyjnych wynika, iż 70% zanotowało straty finansowe. W dużych przedsiębiorstwach to kilka procent, ale w średnich i małych – ponad 20%. Podkreślił, że wodociągi zabiegają o podwyżkę 2–2,50 zł za 1 m³ wody. W jego ocenie jest ona akceptowana przez społeczeństwo. Uczestnicy posiedzenia wskazywali na pilną potrzebę zmiany obecnie obowiązujących taryf. Argumentowali, że w wypadku braku podniesienia opłat przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjne w pierwszej kolejności ograniczą wydatki inwestycyjne, co może prowadzić do pogorszenia jakości wody pitnej.

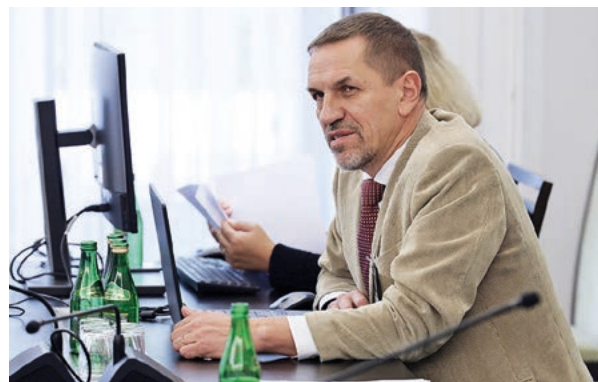
Od lewej senatorowie: Jadwiga Rotnicka, Zygmunt Frankiewicz i Magdalena Kochan.

W wyniku dyskusji komisje zajęły stanowisko w sprawie sytuacji w zakresie zaopatrzenia ludności w wodę i odprowadzania ścieków na tle przestrzegania przepisów ustawowych. Wnoszą w nim o ścisłe przestrzeganie przepisów ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, dotyczących kryteriów określania taryf za wodę i ścieki oraz trybu i terminów rozpatrywania wniosków taryfowych. „Obiektywne czynniki wzrostu kosztów zaopatrzenia mieszkańców w wodę odpowiedniej jakości muszą być uwzględniane w całości” – czytamy w stanowisku. W ocenie senatorów nie wolno również pominąć kosztów odtworzenia, utrzymania i rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.

Komisja Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą

Komisja swoje posiedzenia 4 października i 15 listopada 2022 r. poświęciła kwestii udziału Polaków mieszkających za granicą w wyborach krajowych. Analizę reprezentacji politycznej i frekwencji wyborczej Polaków za granicą przedstawił prof. Jarosław Flis z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wynika z niej, że rośnie liczba głosów, oddawanych przez naszych rodaków za granicą; w wyborach prezydenckich w 2020 r. głosowało poza Polską ponad 0,5 mln osób. Wzrost frekwencji w kraju oznacza także większą liczbę głosujących poza jego granicami, a liczba głosów oddanych za granicą porównana do liczby głosów koniecznej do uzyskania mandatu parlamentarnego w kraju oznacza, że Polonia mogłaby samodzielnie obsadzić ok. 8 mandatów sejmowych i 5 senatorskich. Aby było to jednak możliwe, konieczna jest decyzja o charakterze polityczno-ustrojowym, obecnie bowiem Polacy za granicą nie mają swojej odrębnej reprezentacji parlamentarnej, głosują na kandydatów zgłoszonych w okręgu obejmującym warszawską dzielnicę Śródmieście. W ostatnich latach systematycznie zwiększa się liczba osób głosujących w Wielkiej Brytanii, maleje natomiast w USA i Kanadzie. Preferencje wyborcze Polonii i Polaków za granicą

odpowiadają temu, jak głosują warszawiaczy. Okręg ten ma najwyższą frekwencję, doddanie do niego głosów Polonii powoduje, że waga tych głosów jest mniejsza, niż gdyby były liczone w mniejszym okręgu wyborczym, z niższą frekwencją. Dlatego zasadne jest, zdaniem eksperta, pytanie, czy Polacy za granicą nadal powinni głosować na kandydatów z Warszawy, czy też mogliby głosować na kandydatów w okręgu, gdzie po raz ostatni byli w Polsce zameldowani.

Prof. Jarosław Flis na posiedzeniu komisji spraw emigracji 4 października 2022 r.

13 października 2022 r. senatorowie zapoznali się z informacją Związku Polaków na Litwie o sytuacji polskich szkół w tym kraju. W ramach tzw. optymalizacji sieci szkół na Litwie władze centralne i samorządowe dążą do likwidacji polskiego szkolnictwa. W ocenie przewodniczącego Związku Polaków na Litwie Waldemara Tomaszewskiego Litwa nie przestrzega ramowej konwencji o ochronie mniejszości narodowych i traktatu polsko-litewskiego o współpracy, a walka z polskim szkolnictwem na Litwie nasila się. Jego zdaniem rozwiązaniem tego problemu mogą być kompleksowe działania zmierzające do wzmocnienia polskiej społeczności na Litwie. Najlepiej widać to na przykładzie rejonu solecznickiego, gdzie Polacy są w samorządzie i nie dopuścili do takiej sytuacji, jak w rejonie trockim. Przedstawicielka rodziców uczniów z polskiej szkoły podstawowej w Starych Trokach oraz dyrektor zagrożonego gimnazjum polskiego z Połukni mówiły o ustawie, mającej zagwarantować wyjątek w kwestii liczby uczniów, która musi być w klasie, by szkoła mogła działać samodzielnie. Władze samorządowe przerzucają jednak odpowiedzialność na władze centralne, które twierdzą, że jest to w gestii samorządów. Sprawy obecnie są w sądzie.

Przewodniczący komisji spraw emigracji senator Kazimierz Michał Ujazdowski.

Dyrektor szkoły z Połukni podkreśliła, że za 4 lata zapewne większości polskich szkół będzie groziła likwidacja, gdyż klasy wówczas mają liczyć co najmniej 21 uczniów, a nie – jak obecnie – 12. Przedstawiciele resortów edukacji i spraw zagranicznych poinformowali, że władze polskie na wszystkich szczeblach rozmawiają o tej kwestii z władzami litewskimi i mimo zapewnień strony litewskiej nic się w tej kwestii nie zmienia.

Komisja 16 listopada 2022 r. wniosła do marszałka Senatu projekt ustawy zmieniającej ustawę o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw. Przewiduje on zwiększenie limitu wydatków z budżetu państwa na realizację zadań związanych z repatriacją w latach 2023–26 o kwotę 80 tys. zł. Obecnie na zapewnienie warunków do repatriacji czeka ponad 7,7 tys. osób.

Komisja Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej

Gościem komisji 6 października 2022 r. była przewodnicząca Komisji ds. Integracji Ukrainy z Unią Europejską Rady Najwyższej Ukrainy Iwanna Kłympusz-Cyncadze, tematem posiedzenia zaś – pomoc Polski dla Ukrainy. Senatorowie i eksperci rozmawiali m.in. o polsko-ukraińskim partnerstwie strategicznym oraz o odbudowie Ukrainy po zakończeniu konfliktu. Przewodnicząca Iwanna Kłympusz-Cyncadze podkreśliła, że wobec eskalacji rosyjskich działań wojennych pomoc Polski i innych państw nadal będzie niezbędna. „Powinniśmy też

wspólne przekonać świat, że tymczasowy pokój z Rosją nie będzie stały i nie zapewni bezpieczeństwa ani Ukrainie, ani innym krajom, bo apetyt agresora rośnie. Chodzi nie tylko o to, żeby zakończyć wojnę, ale też żeby Rosja została pokonana” – przekonywała. Zaznaczyła, że pomimo wojny ukraiński prezydent, rząd i parlament intensywnie pracują, aby spełnić warunki konieczne do wejścia Ukrainy do Unii Europejskiej. W jej ocenie członkostwo Ukrainy w NATO jest gwarantem bezpieczeństwa dla wszystkich państw Sojuszu. Wiceminister spraw zagranicznych Marcin Przydacz zapewnił, że Polska jest zwolennikiem polityki otwartych drzwi w kwestii członkostwa w NATO, prowadzi też rozmowy w sprawie mapy drogowej dla Ukrainy, która broni bezpieczeństwa Europy, a jej armia spełnia warunki do udziału w NATO. Polska od dawna popiera także starania Ukrainy o wejście do UE.

Przewodnicząca Komisji ds. Integracji Ukrainy z Unią Europejską Rady Najwyższej Ukrainy Iwanna Kłympusz-Cyncadze.

Na posiedzeniu 25 października 2022 r. Paweł Łatuszka, działacz białoruskiej opozycji i przedstawiciel Niezależnej Reprezentacji Wolnej Białorusi za Granicą, przedstawił ocenę aktualnej sytuacji na Białorusi. Jak mówił, Białoruś pozostaje pod okupacją Rosji, a władza Aleksandra Łukaszenki ma charakter marionetkowy. Białoruś pogłębia bowiem integrację z Rosją, także w wymiarze militarnym i angażuje się w wojnę w Ukrainie, gdyż z jej terytorium wystrzelwane są rosyjskie rakiety w kierunku Ukrainy. Działacz białoruskiej opozycji podkreślił, że dokonuje się pełzająca aneksja Białorusi przez Rosję, co może spowodować, że Polska będzie miała granicę z Federacją Rosyjską, a nie z Białorusią. Zwrócił też uwagę,

Paweł Łatuszka (drugi z lewej) na posiedzeniu komisji spraw zagranicznych 25 października 2022 r.

że Białoruś prowadzi antypolską propagandę, strasząc możliwym atakiem nuklearnym Polski na ten kraj. Dodatkowo działacze Związku Polaków na Białorusi są poddawani represjom. Paweł Łatuszka podziękował Polsce i Polakom za pomoc uchodźcom z jego kraju, którzy trafili do Polski. Dyrektor Departamentu Wschodniego w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Magdalena Kosiura-Kaźmierska poinformowała, że nasilają się represje wobec społeczności polskiej na Białorusi, szkolnictwo polskie jest likwidowane, a obywatele polscy są prześladowani. Niszczono są także polskie cmentarze i groby.

Senatorowie 25 października 2022 r. po raz kolejny dyskutowali o Krajowym Planie Odbudowy, tym razem interesował ich aktualny stan uzgodnień i termin uzyskania przez Polskę środków z KPO. Dyrektor Departamentu Strategii w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej Renata Calak poinformowała, że Polska prowadzi rozmowy z Komisją Europejską na temat ustaleń operacyjnych. Ich zaakceptowanie będzie oznaczało, że nasz kraj będzie mógł złożyć pierwszy wniosek o wypłatę środków z KPO. W jej ocenie największe dyskusje z UE wywołują kamienie milowe odnoszące się do środowiska, a te odnoszące się m.in. do sądownictwa są traktowane jak wszystkie inne. Polska ma do zrealizowania w części grantowej 28 kamieni milowych, na wypełnienie czekają 4 z nich. Wśród niezrealizowanych są 2 dotyczące sądownictwa, oraz ustawy związane z odnawialnymi źródłami energii i ulgami na robotyzację. W części pożyczkowej jest 9 kamieni milowych i w zasadzie wszystkie są już zrealizowane.

Komisja Środowiska

Komisja wspólnie z Komisją Gospodarki Narodowej i Innowacyjności 15 listopada 2022 r. zapoznała się z informacją ministra klimatu i środowiska na temat stanu prac nad projektem ustawy wdrażającej system kaucyjny w gospodarce odpadami. Zgodnie z propozycją rządu system ten będzie uwzględniał dyrektywę UE i obejmie opakowania na napoje: plastikowe o pojemności do 3 l, butelki szklane do 1,5 l i puszki do 1 l. System kaucyjny miałby obowiązywać od 1 stycznia 2025 r. Sklepy o powierzchni mniejszej niż 200 m² będą mogły dobrowolnie przystąpić do systemu, dla wielkopowierzchniowych natomiast będzie to obowiązek. Aby oddać butelkę czy opakowanie, klient nie będzie musiał przedstawiać paragonu. O propozycjach rządowych dyskutowali z senatorami przedstawiciele organizacji skupiających handlowców, producentów opakowań oraz ekologów i eksperci, którzy zgłaszali swoje propozycje i uwagi do proponowanych przez resort zmian.

Posiedzenie komisji: środowiska i gospodarki 15 listopada 2022 r. Od lewej senatorowie: Janusz Pęcherz, Janusz Gromek i Sławomir Rybicki.

Podczas posiedzenia komisji 13 grudnia 2022 r., poświęconego innowacyjnym rozwiązaniom w gospodarce wodno-ściekowej, zaprezentowano m.in. dostosowanie kanalizacji deszczowej do zmian klimatycznych na przykładzie Bydgoszczy; rozwiązania prawno-techniczne stosowane w wybranych oczyszczalniach ścieków przy zapobieganiu uciążliwości zapachowej; gospodarkę osadami ściekowymi na terenie wschodniej Małopolski i zachodniego Podkarpacia; wdrożenie nowoczesnej technologii odzysku wody i fosforu w Międzyzdrojach i Jarocinie.

Członkowie Komisji Środowiska z prof. Markiem Gromcem.

Przed przystąpieniem do obrad odbyła się uroczystość odznaczenia prof. Marka Gromca Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, nadanym mu przez prezydenta RP w uznaniu zasług dla ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Prof. Marek Gromiec jest m.in. członkiem Państwowej Rady Gospodarki Wodnej i Komitetu Inżynierii i Środowiska Państwowej Akademii Nauk. W swoim wystąpieniu omówił wpływ zmian charakteru zanieczyszczeń na krajową politykę wodną.

Komisja Zdrowia

Komisja 4 października 2022 r. kontynuowała dyskusję na temat realizacji ustawy o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia

zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych. Posiedzenie 5 września 2022 r. zakończyło się wnioskami w sprawie potrzeby weryfikacji wyceny świadczeń i wadliwego algorytmu ich podziału, zapewnienia podmiotom leczniczym środków, które zagwarantują im wypłatę przewidzianych ustawą podwyżek, czy też potrzeby zmiany podpisanych aneksów umów z NZF. W ocenie przewodniczącej komisji senator Beaty Małeckiej-Libery kwestia podwyżek nadal budzi szereg wątpliwości i kontrowersji, na przykład szpitale powiatowe mają duży problem z podwyżkami m.in. dla pielęgniarek. Wysłuchano reprezentantów strony społecznej: pielęgniarek, diagnostów i pracodawców szpitali powiatowych, m.in. ze Śląska i Wielkopolski. Krytycznie ocenili oni realizację ustawy, wyrażali też obawy o funkcjonowanie

Posiedzenie Komisji Zdrowia 4 października 2022 r.

placówek medycznych i ich rosnące zadłużenie, przede wszystkim szpitali powiatowych, w związku z galopującymi kosztami ich funkcjonowania. Apelowali o jak najszybsze przystąpienie do rozmów w celu poszukiwania rozwiązań tej coraz bardziej dramatycznej sytuacji.

Podczas posiedzenia 17 października 2022 r. senatorowie zapoznali się z informacją ministra zdrowia na temat proponowanego przesunięcia finansowania zadań z budżetu ministra zdrowia do Narodowego Funduszu Zdrowia. Planowane zmiany zakładają finansowanie przez NFZ m.in. świadczeń wysokospecjalistycznych oraz leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych dla osób powyżej 75. roku życia, a także leków dla kobiet w ciąży. Przez NFZ byłyby też finansowane zadania zespołów ratownictwa medycznego i zakup szczepionek wykorzystywanych do szczepień obojętnych w ramach programu szczepień ochronnych. Obecni na posiedzeniu przedstawiciele organizacji pacjenckich i pracodawców wskazywali, że wejście w życie nowych przepisów może trwale ograniczyć poziom środków pozostających w dyspozycji NFZ na wzrost dostępności świadczeń i nowe technologie. Zwracano uwagę, że jeżeli wraz z nowymi zadaniami do budżetu NFZ nie zostaną przesunięte środki na ich realizację, wówczas będą musiały być finansowane ze środków zagwarantowanych na realizację innych potrzeb zdrowotnych. Wszystko to w połączeniu z postępującą

inflacją i spadkiem siły nabywczej pieniądza może prowadzić do ograniczenia dostępu do świadczeń. Na posiedzeniu 5 grudnia 2022 r. wiceminister zdrowia Waldemar Kraska przedstawił informację o stanie szczepień przeciw grypie. Szczepionki są dostępne od 17 sierpnia 2022 r. w ramach refundacji: bezpłatnie dla pacjentów w wieku 75+ i kobiet w ciąży, a z 50-procentową refundacją – dla osób w wieku 65+, dzieci od 6. miesiąca do 18. roku życia, osób w wieku 18–65 lat z dodatkowymi chorobami. Pozostałe grupy muszą ponieść jedynie koszt preparatu, ponieważ NFZ finansuje kwalifikację do szczepienia i podanie szczepionki. Szczepienia mogą być wykonywane zarówno w podmiotach leczniczych (dzieci i dorośli), jak i ogólnodostępnych aptekach (dorośli). Badanie kwalifikacyjne przed szczepieniem osoby dorosłej może wykonać: lekarz, felczer, lekarz dentysta, pielęgniarka, położna, ratownik medyczny, fizjoterapeuta, diagnosta laboratoryjny oraz farmaceuta. Do wykonania szczepienia potrzebna jest recepta od lekarza pierwszego kontaktu. Eksperti pozytywnie ocenili zmiany wprowadzone w szczepieniach przeciw grypie. Chodzi przede wszystkim o poszerzenie grup osób objętych refundacją i umożliwienie prowadzenia szczepień w aptekach, a także rozszerzenia grupy pracowników medycznych uprawnionych do kwalifikowania do szczepień. Apelowali jednak do resortu zdrowia o wprowadzenie dla wszystkich Polaków e-skierowań na szczepienie przeciw grypie. Proponowali też wykorzystanie narzędzia

Posiedzenie Komisji Zdrowia 17 października 2022 r.

Przewodnicząca komisji zdrowia senator Beata Małecka-Libera.

komunikacyjnego, jakim jest alert (w formie sms) Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, zachęcający obywateli do wykonywania szczepienia.

Komisja Nadzwyczajna ds. Klimatu

Senatorowie na posiedzeniu 13 października 2022 r. zajęli się problem ubóstwa energetycznego w Polsce. O jego przyczynach i propozycjach rozwiązania mówili przedstawiciele organizacji pozarządowych, zajmujących się kwestiami dotyczącymi energetyki i ubóstwa energetycznego: fundacji „Stocznia”, Forum Energii, Instytutu Zielonej Gospodarki, Polskiego Alarmu Smogowego, Instytutu Badań Strukturalnych i Day Ray.

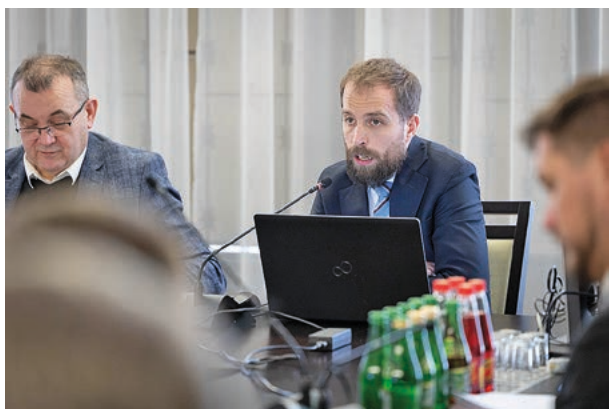
Prezes Fundacji „Stocznia” Jakub Wygnański przedstawił założenia pierwszego ogólnopolskiego panelu obywatelskiego, dotyczącego rosnących kosztów energii i pogłębiającego się zjawiska ubóstwa energetycznego. Ma on na celu zaangażowanie przedstawicieli różnych grup społecznych z całego kraju, organizacji pozarządowych oraz władz na szczeblu krajowym i samorządowym w dyskusję o problemach związanych z energią. Efektem ma być wypracowanie akceptowalnych społecznie propozycji walki z ubóstwem energetycznym. Podczas posiedzenia podnoszono, że największym problemem jest system ogrzewania, na którego

stan wpłynęły wieloletnie zaniedbania. Przy niskich kosztach energii nie zostały podjęte wystarczające działania, aby wycofać nieefektywne i szkodliwe dla zdrowia ludzi i dla klimatu sposoby ogrzewania. Podkreślano, że redukcja ubóstwa energetycznego będzie miała pozytywny wpływ również na jakość powietrza i bezpieczeństwo energetyczne.

9 listopada 2022 r. komisja wysłuchiwała informacji Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli wdrażania programu priorytetowego „Czyste Powietrze”. W ocenie NIK program nie jest prawidłowo i efektywnie realizowany. Według stanu na 1 października 2021 r., po 3 latach wdrażania programu, łączna kwota, na jaką zawarto umowy z beneficjentami, stanowiła tylko 4,1% budżetu „Czystego Powietrza”, a 1,9% to łączna kwota wypłaconego dofinansowania. NIK wyliczyła, że przy zachowaniu dotychczasowego tempa poprawy jakości powietrza mogą zostać osiągnięte 4 lata później niż założono w programie. Negatywnie ocenione zostało także niezbilansowanie przez jednostki odpowiedzialne za wdrażanie programu jego budżetu i opracowanie programu z pominięciem metodyki standardów zarządzania projektami strategicznymi, opracowanych przez Rządowe Biuro Monitorowania Projektów w KPRM, oraz brak identyfikowania ryzyka przy wdrażaniu programu. W ocenie przedstawicieli rządu oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej program jest realizowany we właściwym tempie (dotychczas w 25%), a zainteresowanie nim stale rośnie. W ciągu 3 lat 1,3 mln osób skorzystało z ulgi termomodernizacyjnej.

Senator Danuta Jazłowiecka (z prawej) na posiedzeniu komisji ds. klimatu 9 listopada 2022 r.

Dyrektor zarządzający w Polskim Stowarzyszeniu Paliw Alternatywnych Maciej Mazur (z prawej) na posiedzeniu komisji ds. klimatu 13 grudnia 2022 r.

Na posiedzeniu 13 grudnia 2022 r. Maciej Mazur z Polskiego Stowarzyszenia Paliw Alternatywnych zaprezentował raport „Wpływ elektromobilności na rozwój gospodarczy w Polsce”. Przedstawiono w nim: najważniejsze dziedziny, w których polska branża e-mobility ma największe możliwości rozwoju, 3 scenariusze udziału sektora elektromobilności w PKB Polski w latach 2022–50, a także rekomendacje dotyczące instrumentów stymulujących transformację sektora motoryzacyjnego w naszym kraju. W raporcie podkreślono, że przemysł motoryzacyjny jest obecnie jednym z filarów gospodarki Polski. Odpowiada za 8% PKB i ok. 13,5% wartości eksportu.

Motorem napędowym branży są dostawcy części. Polska zajmuje 10. miejsce na liście największych eksporterów podzespołów na świecie z wartością eksportu 12,3 mld dolarów. Z raportu wynika, że PKB może wzrosnąć o prawie 6% w ciągu kolejnych 3 dekad dzięki udziałowi i rozwojowi branży e-mobility, pod warunkiem że decydenci podejmą stosowne i szybkie kroki. W ocenie autorów raportu, aby w pełni wykorzystać szanse związane z transformacją przemysłu motoryzacyjnego, konieczne są m.in.: wsparcie wewnętrznego rynku zeroemisyjnego transportu, optymalizacja prawa, zwiększenie nakładów na badania i rozwój oraz zapewnienie inwestorom dostępu do wykwalifikowanych kadr.

Komisja przygotowała i wniosła 21 grudnia 2022 r. do marszałka Senatu projekt ustawy o zmianie ustawy o transporcie drogowym, który umożliwia zwrot pracownikom kosztów używania prywatnych samochodów elektrycznych do celów służbowych.

10–12 października 2022 r. delegacja komisji na czele z przewodniczącym senatorem Stanisławem Gawłowskim złożyła wizytę w Brukseli. Senatorowie spotkali się z przewodniczącą Parlamentu Europejskiego Robertą Metsolą, wiceprzewodniczącym Komisji Europejskiej Fransem Timmermansem, przewodniczącym Komisji Ochrony

Spotkanie delegacji komisji ds. klimatu z przewodniczącą Parlamentu Europejskiego Robertą Metsolą.

Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności w Parlamencie Europejskim Pascalem Canfin. Rozmowy dotyczyły przede wszystkim pakietu „Gotowi na 55”, który jest częścią europejskiego Zielonego Ładu.

Komisja Nadzwyczajna do spraw wyjaśnienia przypadków nielegalnej inwigilacji, ich wpływu na proces wyborczy w Rzeczypospolitej Polskiej oraz reformy służb specjalnych

Komisja 21 października 2022 r. wysłuchała posła Grzegorza Napieralskiego w związku z informacją „Gazety Wyborczej” o jego inwigilacji za pomocą Pegasusa w 2018 r.

Tematem posiedzeń komisji: 7 i 21 października, 18 listopada i 2 grudnia 2022 r. był system kontroli i nadzoru nad służbami specjalnymi w Polsce. Senatorowie wysłuchali: dr. hab. Adama Bodnara z Uniwersytetu Humanistycznospołecznego (SWPS); prof. Marka Chmaja; prof. dr hab. Dobrosławę

Szumilo-Kulczyckiej z Uniwersytetu Jagiellońskiego; dr. Adama Behana z Uniwersytetu Jagiellońskiego; sędziego Piotra Gąciarkę ze Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia”; wiceprezes Stowarzyszenia Prokuratorów „Lex Super Omnia”, prokurator Katarzyny Kwiatkowskiej; Wojciecha Klickiego z Fundacji Panoptykon; gen. Krzysztofa Bondaryka, szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w latach 2008–13; gen. Adama Rapackiego, szefa Służby Wywiadu Wojskowego w latach 2008–15; gen. Radosława Kujawy, szefa Służby Wywiadu Wojskowego w latach 2008–15; Pawła Wojtunika, szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego w latach 2009–15; Antoniego Podolskiego, wiceministra spraw wewnętrznych i administracji w latach 1999–2001 i 2008–09.

Eksperci byli zgodni, że system kontroli i nadzoru nad służbami specjalnymi w Polsce jest niewystarczający. Prawnicy opowiedzieli się za powołaniem niezależnego organu sprawującego kontrolę nad wszystkimi służbami prowadzącymi działania operacyjno-rozpoznawcze, a przedstawiciele służb specjalnych za wzmocnieniem nadzoru sądowego i parlamentarnego nad służbami. Większość ekspertów oceniła, że obecny system wydawania zgód na stosowanie metod operacyjnych jest nieefektywny, i proponowała jego zdecentralizowanie

Posiedzenie komisji ds. wyjaśnienia przypadków nielegalnej inwigilacji 7 października 2022 r.

Posiedzenie komisji ds. wyjaśnienia przypadków nielegalnej inwigilacji 2 grudnia 2022 r.

poprzez np. powierzenie tych zadań innym sądom okręgowym, a nie tylko warszawskiemu. Wskazywali na potrzebę zmiany sposobu działania komisji parlamentarnej ds. służb. Ich zdaniem powinna mieć ona umocowanie ustawowe, a nie wynikające z regulaminu Sejmu czy załącznika do niego. Ekspertci zwracali też uwagę, że zbyt wiele służb ma uprawnienia do stosowania technik operacyjnych. Opowiedzieli się za ograniczeniem takich uprawnień dla policji. Kwestiami spornymi podczas dyskusji były: sposób informowania obywateli

o użyciu wobec nich środków operacyjnych i możliwość składania przez nich skarg oraz sposób postępowania wobec obywateli innych państw. Postulowano stworzenie mechanizmu powiadamiania obywateli o tym, że były stosowane wobec nich metody operacyjne, bo to ważne z punktu widzenia poszanowania praw i wolności obywatelskich i otwiera drogę do uruchomienia procedur odszkodowawczych. Propozycje ekspertów posłużą senatorom do przygotowania rekomendacji do raportu w sprawie wzmocnienia kontroli nad specusłużbami.

SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE NA TEMAT PRZEBIEGU POSIEDZEŃ WSZYSTKICH KOMISJI
DOSTĘPNE SĄ NA STRONIE INTERNETOWEJ: WWW.SENAT.GOV.PL.

Aktywność międzynarodowa

| Wizyty delegacji Senatu

II Forum Wysokiego Szczębla na rzecz Przyszłości Demokracji w Wilnie

9–10 listopada 2022 r. w Wilnie wicemarszałek Michał Kamiński uczestniczył w II Forum Wysokiego Szczębla na rzecz Przyszłości

Demokracji, poprzedzającym zaplanowany na I połowę 2023 r. II Szczyt na rzecz Demokracji, zainicjowany przez prezydenta USA Joe Bidena. Wileńska konferencja miała na celu identyfikację najważniejszych wyzwań związanych z globalną demokracją i wskazanie kierunków działań, jakie powinny zostać podjęte, by im sprostać. Pierwszego

II Forum Wysokiego Szczebla na rzecz Przyszłości Demokracji w Wilnie.

dnia obrad, podczas dyskusji z udziałem ekspertów i ministrów spraw zagranicznych Litwy, Macedonii Północnej, Andory, Gruzji, Czech, Rumunii i Belgii, debatowano o tym, co może zastąpić rozpadającą się globalną architekturę bezpieczeństwa. Drugiego dnia – w ramach bloku „Demokratyczni działacze w państwach autorytarnych – co wolny świat może zrobić, aby pomóc?” – rozmawiano m.in. o potrzebach działaczy, obrońców praw człowieka i przedstawicieli niezależnych mediów działających w warunkach reżimów autorytarnych oraz o środkach ich obrony przed represjami. W ramach bloku tematycznego „Dlaczego reżimy autorytarne przejmują inicjatywę i co można zrobić, aby to zmienić?” zastanawiano się nad strategią działań państw demokratycznych w zakresie geopolitycznej rywalizacji z reżimami autokratycznymi. Dyskutowano

o tym, co musi zrobić wolny świat, aby przejąć inicjatywę w programie globalnej demokracji, a także próbowano zdiagnozować, jaki ustrój polityczny będzie dominujący za 10 lat. Wicemarszałek Michał Kamiński zabrał głos podczas panelu poświęconego temu, jak zapobiegać wykorzystywaniu przez reżimy autorytarne takich dziedzin, jak handel, żywność, energetyka czy migracja do osiągania ich własnych celów. Zastanawiano się nad tym, jakie instytucje cywilne są najbardziej narażone na takie wykorzystywanie i jakie zabezpieczenia należałoby wprowadzić, aby zwiększyć odporność i uniemożliwić reżimom autorytarnym wykorzystywanie handlu, żywności, energii, informacji i migracji jako narzędzi nacisku politycznego.

Uroczyste obchody 70-lecia Parlamentu Europejskiego

Marszałek Tomasz Grodzki 22 listopada 2022 r. w Strasburgu wziął udział w uroczystym posiedzeniu Parlamentu Europejskiego, zorganizowanym w ramach obchodów jego 70-lecia. Podczas obrad przypomniano, że w 1952 r. w Strasburgu odbyła się pierwsza sesja Wspólnego Zgromadzenia Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali, które dało początek Parlamentowi Europejskiemu w obecnym kształcie. Podczas wizyty w Strasburgu marszałek Senatu spotkał się także z polskimi

Uroczyste posiedzenie Parlamentu Europejskiego, 22 listopada 2022 r.

Spotkanie marszałka Tomasza Grodzkiego z polskimi posłami do Parlamentu Europejskiego z grupy EPL.

posłami do Parlamentu Europejskiego, należącymi do Grupy Europejskiej Partii Ludowej.

Podsumowanie konferencji w sprawie przyszłości Europy

Spotkanie senator Danuty Jazłowieckiej z przewodniczącą Parlamentu Europejskiego Robertą Metsolą w Brukseli.

Senator Danuta Jazłowiecka 2 grudnia 2022 r. uczestniczyła w spotkaniu podsumowującym konferencję w sprawie przyszłości Europy, zorganizowanym w Parlamencie Europejskim w Brukseli. Na zakończenie przyjęto konkluzje w 9 obszarach tematycznych, zawierające 49 propozycji stanowiących zwięzłe prace europejskich paneli obywatelskich, sesji plenarnych, a także lokalnych, regionalnych i krajowych wydarzeń oraz

zaangażowania obywateli na wielojęzycznej platformie cyfrowej. Podczas spotkania senator Danuta Jazłowiecka z przewodniczącą Parlamentu Europejskiego Robertą Metsolą rozmawiano o dalszych wspólnych działaniach na rzecz przyszłości Europy.

Wizyta wicemarszałkini Senatu w Londynie

Wicemarszałkini Gabriela Morawska-Stanecka 5–7 grudnia 2022 r. przebywała w Londynie na zaproszenie deputowanego Izby

Spotkanie wicemarszałkini Gabrieli Morawskiej-Staneckiej z deputowanym Izby Gmin Danem Cardenem.

Gmin Dana Cardena. Wzięła udział w obradach komisji omawiającej raport fundacji Revive na temat długoterminowych konsekwencji wojny w Ukrainie dla jej obywateli. Debatowano także, w jaki sposób Wielka Brytania może najlepiej pomóc ukraińskim uchodźcom w przystosowaniu się oraz jakiego wsparcia może udzielić ludności cywilnej pozostałej w Ukrainie. Podczas wizyty w Londynie wicemarszałkini Senatu spotkała się też z brytyjsko-polską grupą parlamentarną. Z deputowanym Izby Gmin Stephenem Doughtym rozmawiała o tym, w jaki sposób najskuteczniej kraje zachodnie mogą wesprzeć Ukrainę w walce z rosyjską agresją, a także z jakimi problemami mierzy się Polska, sąsiadująca z Ukrainą.

| Goście w Senacie

Wizyta delegacji Saudyjsko-Polskiej Grupy Przyjaźni w Zgromadzeniu Konsultacyjnym Królestwa Arabii Saudyjskiej

Wicemarszałek Bogdan Borusewicz 5 października 2022 r. przyjął delegację Saudyjsko-Polskiej Grupy Przyjaźni w Zgromadzeniu Konsultacyjnym (Majles el-Shoura) Królestwa Arabii Saudyjskiej, której przewodniczył Hazza Bakr Al-Qahtani. Podczas spotkania rozmawiano m.in. na temat wojny w Ukrainie i sytuacji na Bliskim Wschodzie. Politycy podkreślili znaczenie zapoczątkowanego 90 lat temu partnerstwa strategicznego między obu państwami. Saudyjski gość wyraził zainteresowanie wzmocnieniem współpracy i rozwojem inwestycji w naszym kraju. Zwrócił się też o wsparcie saudyjskich

Powitanie delegacji Saudyjsko-Polskiej Grupy Przyjaźni w Zgromadzeniu Konsultacyjnym Królestwa Arabii Saudyjskiej.

aspiracji na forum międzynarodowym, w tym kandydatury jego kraju do organizacji światowej wystawy EXPO 2030.

Spotkanie marszałka Senatu z niemieckimi parlamentarzystami

6 października 2022 r. marszałek Tomasz Grodzki przyjął niemieckich parlamentarzystów uczestniczących w warszawskiej konferencji Warsaw Security Forum – deputowanych do Bundestagu Dietmara Nietana (SPD, Nadrenia-Wesfalia) i Ulricha Lechte (FDP, Bawaria) oraz deputowanego do Parlamentu Europejskiego Reinharda Bütikofera (Grupa Zielonych/Wolny Sojusz Europejski). Federalny koordynator ds. niemiecko-polskiej współpracy międzypaństwowej i transgranicznej Dietmar Nietan podkreślił, że deputowani reprezentują wszystkie partie wchodzące w skład koalicji rządzącej w Niemczech zaangażowane w budowanie relacji z Polską, a także roli naszego kraju w Unii Europejskiej. Marszałek

Spotkanie marszałka Tomasza Grodzkiego z niemieckimi parlamentarzystami.

Senatu zapewnił o trwałych podstawach relacji polsko-niemieckich. W jego ocenie dotychczasowy dorobek procesu normalizacji wzajemnych stosunków, m.in. w ramach Trójkąta Weimarskiego, w długiej perspektywie pozwala na optymizm. Jak podkreślił, projekt unijny jest jedyną szansą przetrwania Europy w warunkach globalnej rywalizacji gospodarczej. Rozmawiano też o współpracy Senatu z Parlamentem Europejskim, sytuacji geopolitycznej w rejonie Bałkanów Zachodnich, a także o bieżących problemach społeczno-politycznych.

Wizyta prezydenta Czarnogóry

Spotkanie z prezydentem Czarnogóry Milo Đukanovićem.

Marszałek Tomasz Grodzki 27 października 2022 r. przyjął prezydenta Czarnogóry Milo Đukanovića. Politycy rozmawiali o dążeniach Czarnogóry do członkostwa w Unii Europejskiej, a także o konieczności zachowania jedności państw Zachodu we wspieraniu Ukrainy. Marszałek wyraził poparcie dla dążeń Czarnogóry do członkostwa w Unii Europejskiej i zaoferował podzielenie się przez Senat doświadczeniami z dostosowywania prawa krajowego do wymogów unijnych. Podziękował też za solidarność władz Czarnogóry z sojusznikami z NATO w związku z wojną w Ukrainie. Prezydent Milo Đukanović podkreślił, że w kwestii rosyjskiej agresji nie ma miejsca na kompromisy, a jedność państw Zachodu we wspieraniu Ukrainy odgrywa kluczową rolę. Z uznaniem odniósł się do postawy Polski jako sąsiada solidarnego z Ukrainą, zwłaszcza w czysto ludzkim wymiarze. Prezydent podkreślił, że Czarnogóra jest zdecydowana na członkostwo w Unii Europejskiej, a przystąpienie do wspólnoty

innych państw Bałkanów Zachodnich zapewniłoby trwałą stabilizację tej części Europy.

Spotkanie z przewodniczącą Izby Poselskiej Parlamentu Republiki Czeskiej

8 listopada 2022 r. wizytę w Senacie złożyła przewodnicząca Izby Poselskiej Parlamentu Republiki Czeskiej Markéta Pekarova Adamova, którą przyjął marszałek Tomasz Grodzki. W rozmowie uczestniczyli także wicemarszałek Bogdan Borusewicz i senator Rafał Ślusarz. Politycy zwrócili uwagę, że parlamenty Polski i Czech zostały zaatakowane cybernetycznie po podjęciu uchwał uznających władze Federacji Rosyjskiej za reżim terrorystyczny. Podkreślili też jednoznaczna postawę wszystkich partii parlamentarnych w ich krajach wobec tej niczym nieuzasadnionej agresji Rosji na Ukrainę. Podczas spotkania omówiono także wyzwania stojące przed energetyką w związku ze wzrostem cen surowców. Podkreślono znaczenie nowych interkonektorów gazowych, takich jak Baltic Pipe i planowany Stork II, dla bezpieczeństwa energetycznego Europy Środkowej. Politycy pozytywnie ocenili zakończenie sporu wokół kopalni Turów, stan relacji polsko-czeskich, a także współpracę z polskimi organizacjami w Czechach.

Wizyta przewodniczącej Izby Poselskiej Parlamentu Republiki Czeskiej Markéty Pekarovej Adamovej.

Wizyta przewodniczącego parlamentu Łotwy

Marszałek Tomasz Grodzki 20 grudnia 2022 r. przyjął przewodniczącego Saeimy

Spotkanie z delegacją Saeimy Republiki Łotewskiej na czele z jej przewodniczącym Edvardsem Smiltēnem.

Republiki Łotewskiej Edvardsa Smiltēnsa wraz z delegacją. W spotkaniu uczestniczyli przewodniczący komisji: Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej – senator Bogdan Klich oraz Nadzwyczajnej ds. Klimatu – senator Stanisław Gawłowski. Podczas rozmowy marszałek Senatu podkreślił znacznie polsko-łotewskich kontaktów parlamentarnych i regionalnych formatów współpracy z udziałem posłów Saeimy i polskich senatorów. Podkreślił bardzo dobry stan relacji dwustronnych i potrzebę ich dalszego rozwoju, m.in. poprzez ścisłą koordynację w sprawach bezpieczeństwa i realizacji projektów infrastrukturalnych łączących Polskę i państwa bałtyckie. Przewodniczący Edvard Smiltēns zaakcentował znaczenie strategicznych stosunków polsko-łotewskich i potrzebę współpracy na rzecz utrzymania bezpieczeństwa w regionie Morza Bałtyckiego. W trakcie spotkania omówiono sprawy związane z wojną w Ukrainie i politycznym wsparciem udzielanym temu krajowi przez parlamenty. Rozmówcy uznali, że jedynym dopuszczalnym rozwiązaniem sytuacji w Ukrainie jest całkowite odparcie rosyjskiego agresora i rozliczenie jego czynów. Poruszono też tematy związane ze współpracą w ramach NATO. Wskazano też na potrzebę rozwijania kontaktów między społeczeństwami Łotwy i Polski.

Wielostronne spotkania międzyparlamentarne

Zgromadzenie Unii Międzyparlamentarnej

11–15 października 2022 r. w Kigali, stolicy Rwandy, odbyła się 145. sesja Zgromadzenia Unii Międzyparlamentarnej. Senat reprezentowały wiceprzewodnicząca polskiej delegacji parlamentarnej wicemarszałkini Gabriela Morawska-Stanecka i senator Margareta Budner, które wzięły w pracach Komisji ds. Demokracji i Praw Człowieka, obradach Rady Zarządzającej i w debacie ogólnej poświęconej wojnie w Ukrainie, a także działaniom parlamentarnym dotyczącym migracji międzynarodowej, powstrzymania handlu ludźmi i łamania praw człowieka. Podczas sesji przyjęto nadzwyczajną rezolucję potępiającą inwazję Rosji na Ukrainę, wzywającą do natychmiastowego zakończenia rosyjskiej okupacji wojskowej suwerennej Ukrainy, przywrócenia jej integralności terytorialnej w ramach granic uznanych przez społeczność międzynarodową, a w konsekwencji powrotu do rządów prawa międzynarodowego. Zgromadzenie podjęło też decyzje w sprawie raportów z prac poszczególnych komisji i przyjęło sprawozdania grupy roboczej ds. pokojowego rozwiązania wojny w Ukrainie.

Delegacja polskiego parlamentu na 145. sesję Zgromadzenia Unii Międzyparlamentarnej i towarzyszące jej spotkanie sekretarzy generalnych parlamentów.

W swoim wystąpieniu podczas debaty wicemarszałkini Gabriela Morawska-Stanecka zwróciła uwagę, że omawianie kwestii związanych z gender i równością praw ma obecnie sens wyłącznie w kontekście wojny w Ukrainie, która pokazała, iż najbardziej poszkodowani są cywile, zwłaszcza kobiety i dzieci, będące ofiarami prześladowań, gwałtów i morderstw. W jej ocenie Rosja zaatakowała swojego sąsiada – suwerenne i niezależne państwo – traktując go tak, jak dawne mocarstwa kolonialne traktowały swoje kolonie. „Silnie potępiamy i przeciwstawiamy się takiemu postkolonialnemu myśleniu” – zadeklarowała.

Polscy parlamentarzyści odbyli również szereg spotkań. Rozmawiali z przed-

stawicielami Brytyjskiej Grupy Unii Międzyparlamentarnej, do których zaapelowali o wsparcie powołania specjalnego Trybunału ds. rozliczenia zbrodni wojennych w Ukrainie. Wicemarszałkini Gabriela Morawska-Stanecka, przewodnicząca Senackiej Grupy Polsko-Rwandyjskiej, spotkała się z senatorem Jeanem Pierrem Dusingizemungu, przewodniczącym utworzonej niedawno Parlamentarnej Grupy Przyjaźni Rwandyjsko-Polskiej. Senator Margaretę Budner i szefa Kancelarii Senatu Adama Niemczewskiego przyjął minister spraw zagranicznych Rwandy Vincent Biruta. Mowa była m.in. o planach ustanowienia w Rwandzie polskiej ambasady. Polska delegacja spotkała się także z ukraińskimi parlamentarzystami, na czele

Spotkanie z ukraińskimi parlamentarzystami na czele z wiceprzewodniczącym Rady Najwyższej Ołeksandrem Kornijenką.

z wiceprzewodniczącym Rady Najwyższej Ołeksandrem Kornijienką, którego wicemarszałkini Gabriela Morawska-Stanecka zapewniła, że polskie stanowisko w sprawie wojny w Ukrainie jest niezmiennie i niezależnie od opcji politycznej. Wicemarszałkini Senatu rozmawiała z przewodniczącym Senatu Rwandy Augustinem Iyamuremye m.in. o współpracy polsko-rwandyjskiej w dziedzinie edukacji i gospodarki. Polska delegacja spotkała się także z sekretarzem generalnym Unii Międzyparlamentarnej Martinem Chungongiem, który omówił m.in. działania specjalnej Grupy Zadaniowej ds. wojny w Ukrainie.

10 października wicemarszałkini Gabriela Morawska-Stanecka wzięła udział w poprzedzającym obrady plenarne spotkaniu Grupy Geopolitycznej 12plus, do której należą kraje europejskie, a także m.in. Turcja, Kanada i Nowa Zelandia. Zaproponowano powołanie grupy roboczej, która zajmie się przeglądem obowiązującego regulaminu. W skład grupy weszły: Szwajcaria, Ukraina, Czechy i Polska. Wicemarszałkinię Gabrielę Morawską-Stanecką wybrano na przedstawicielkę Grupy 12plus w Stałej Komisji ds. poszanowania Międzynarodowego Prawa Humanitarne-go (Prawa Konfliktów Zbrojnych).

W odbywającym się równolegle z sesją spotkaniu sekretarzy generalnych parlamentów uczestniczył szef Kancelarii Senatu Adam Niemczewski. Mowa była m.in. o odporności parlamentów w obliczu kryzysu humanitarne-go, środowiskowego i zdrowotne-go, autonomii parlamentarnej obejmującej 4 wymiary: instytucjonalny, proceduralny, budżetowy oraz administracyjny.

Parlamentarny Szczyt Platformy Krymskiej

24–25 października 2022 r. w Zagrzebiu marszałek Tomasz Grodzki uczestniczył w I Parlamentarnym Szczycie Platformy Krymskiej, zorganizowanym przez parlamenty Chorwacji i Ukrainy. Platforma Krymska to powołane w 2021 r. z inicjatywy Ukrainy międzynarodowe forum konsultacyjne, którego celem jest zakończenie trwającej od 2014 r. rosyjskiej okupacji Półwyspu Krymskiego.

W swoim wystąpieniu podczas szczytu marszałek Senatu podkreślił, że obszarem aktywności parlamentarnej wobec Ukrainy powinno być mobilizowanie i monitorowanie rządów w celu udzielania temu krajowi

odpowiedniego stałego wsparcia militarne-go, humanitarne-go, politycznego i finansowego. W ocenie marszałka współpraca w ramach Platformy Krymskiej musi być rozpatrywana w nowym kontekście międzynarodowym – pełnoskalowej wojny wywołanej przez Rosję w Ukrainie. Konieczne jest też przekonanie jeszcze nieprzekonanych, „że tylko solidarne wsparcie Ukrainy i pokazanie Putinowi, że popełnił wielki błąd i dopuszcza się zbrodni, zatrzyma tę agresję”. Według marszałka Tomasza Grodzkiego kolejnym obszarem parlamentarnego zaangażowania powinno być rozliczenie rosyjskich okrucieństw w Ukrainie i postawienie ich sprawców przed sądem. Należy też odrzucić złudzenia na temat Rosji i dążyć do uświadomienia politykom, że nawet zaprzestanie działań wojennych nie zmieni imperialistycznej mentalności członków rosyjskiego reżimu terrorystycznego.

Wystąpienie marszałka Tomasza Grodzkiego podczas I Parlamentarnego Szczytu Platformy Krymskiej w Zagrzebiu.

Na zakończenie szczytu liderzy parlamentów przyjęli wspólne oświadczenie, w którym zapewnili o swoim poparciu dla niepodległości i integralności terytorialnej Ukrainy. Potępili łamanie przez rosyjskie władze okupacyjne praw człowieka na Krymie, w szczególności praw Tatarów krymskich, a także fałszywe odwoływanie się przez Rosję do demokratycznych narzędzi i mechanizmów. Rosję wezwano do zaprzestania działań zmierzających do zmiany struktury demograficznej Krymu poprzez masowe przesiedlenia.

24 października marszałek Tomasz Grodzki został uhonorowany Orderem Księcia Jarosława Mądrego II stopnia, przyznanym mu przez prezydenta Ukrainy Wołodymyra Zełenskiego za wkład w rozwój

Uczestnicy I Parlamentarnego Szczytu Platformy Krymskiej w Zagrzebiu.

stosunków ukraińsko-polskich i wsparcie suwerenności i integralności Ukrainy, a wręczonym przez przewodniczącego Rady Najwyższej Ukrainy Rusłana Stefanczuka. „Traktuję to jako niezwykle zaszczyt, bo pracując na rzecz wolnej, niepodległej Ukrainy, robimy to z potrzeby serca i wsparcia bohaterskiego narodu ukraińskiego. Ten wyraz uznania od strony ukraińskiej napawa nas – wszystkich odznaczonych – ogromną dumą i mobilizuje do dalszej pracy” – powiedział marszałek Tomasz Grodzki.

Podczas szczytu marszałek Tomasz Grodzki odbył kilka spotkań bilateralnych.

Marszałek Tomasz Grodzki uhonorowany Orderem Księcia Jarosława Mądrego II stopnia przez prezydenta Ukrainy Wołodymyra Zełenskiego.

Rozmawiał z przewodniczącym Rady Najwyższej Ukrainy Rusłanem Stefanczukiem, spotkał się także z przewodniczącym parlamentu Mołdawii Igorem Grosu i szefem chorwackiego parlamentu Gordanem Jandrokovićem. Marszałek Senatu rozmawiał też z przewodniczącą Izby Poselskiej Republiki Czeskiej Markétą Pekarovą Adamovą i wiceprzewodniczącą Senatu Republiki Czeskiej Jitką Seitlovą.

Zgromadzenie Bałtyckie

„Należy zrobić wszystko, aby cena prowadzenia wojny przez Rosję była dla agresorów jeszcze wyższa niż obecnie” – powiedział marszałek Tomasz Grodzki 28 października 2022 r., podczas 41. sesji Zgromadzenia Bałtyckiego w Rydze. Zaapelował też o zwiększenie pomocy dla Ukrainy i solidarność energetyczną. W jego ocenie barbarzyński najazd Rosji na Ukrainę zniszczył europejską i światową architekturę bezpieczeństwa i w drastyczny sposób wpływa na europejską gospodarkę. W tej sytuacji priorytetem jest pomoc Ukrainie. Należy też zrobić wszystko, aby cena prowadzenia wojny przez Rosję była dla niej jeszcze wyższa, a wręcz rujnująca. Potrzebne jest też sprawne NATO – jedyna siła, która może nas obronić. Dlatego należy przekonywać państwa członkowskie do zwiększenia wydatków na obronność. Podczas wizyty w Rydze marszałek Tomasz Grodzki wziął także udział w 28. sesji Rady Bałtyckiej i spotkał się z Prezydium Zgromadzenia Bałtyckiego: przewodniczącym

Wystąpienie marszałka Tomasza Grodzkiego podczas 41. sesji Zgromadzenia Bałtyckiego w Rydze.

Jānisem Vucānsem, wiceprzewodniczącym Andriusem Kupčinskāsem oraz członkami Orintā Leiputē i Svenem Sesterem.

Zgromadzenie Parlamentarne Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Mołdawii

7 listopada 2022 r. wicemarszałek Marek Pęk oraz senatorowie Janusz Gromek i Ryszard Świlski wzięli udział w VIII sesji Zgromadzenia Parlamentarnego Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Mołdawii, która odbyła się w Kiszyniowie. Rozmawiano o procesie integracji europejskiej Mołdawii po uzyskaniu statusu kandydata do Unii Europejskiej,

a także o polskiej pomocy dla partnerów mołdawskich, m.in. w ramach dwustronnej współpracy gospodarczej i rozwojowej. Ważnym tematem była też kwestia bezpieczeństwa, przede wszystkim energetycznego, Polski i Mołdawii w kontekście zbrojnej agresji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę.

W deklaracji końcowej parlamentarzysty wyrazili poparcie dla wysiłków władz mołdawskich w modernizacji i wzmacnianiu struktur państwa prawa i łagodzeniu negatywnego wpływu, jaki na życie polityczne, społeczne i gospodarcze Mołdawii wywiera atak Rosji na Ukrainę. Potępiono też tę agresję zbrojną. Parlamentarzyści docenili solidarność i wsparcie udzielane przez

Uczestnicy VIII Sesji Zgromadzenia Parlamentarnego Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Mołdawii.

władze RP i Republiki Mołdawii ukraińskim uchodźcom, podkreślając jednocześnie, że ta niedopuszczalna wojna destabilizuje cały kontynent europejski i wywiera poważny wpływ zwłaszcza na państwa graniczące z Ukrainą.

Globalne Forum Kobiet Liderok

Wicemarszałkini Gabriela Morawska-Stanecka i senator Ewa Matecka podczas Globalnego Forum Kobiet Liderok – Reykjavik Global Forum Women Leaders 2022.

Wicemarszałkini Gabriela Morawska-Stanecka i senator Ewa Matecka 8–9 listopada 2022 r. uczestniczyły w Globalnym Forum Kobiet Liderok – Reykjavik Global Forum Women Leaders 2022, organizowanym co roku przez Women Political Leaders wspólnie z parlamentem Republiki Islandii. Wzięły m.in. udział w debacie poświęconej działaniom na rzecz zdrowia kobiet, podczas której podkreślano znaczenie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej, w szczególności

badań diagnostycznych, istotnych w profilaktyce chorób nowotworowych. Odbył się też panel „Kobiety, wojna i pokój”, podczas którego wskazywano, że powinna wzrosnąć rola kobiet w negocjacjach pokojowych i rozwiązywaniu konfliktów międzynarodowych. W debacie na temat klimatu, nawiązując do konferencji COP27 w Sharm El Sheikh, postulowano zwiększenie wagi kobiecego głosu w edukacji klimatycznej.

Podczas forum wicemarszałkini Gabriela Morawska-Stanecka spotkała się z przewodniczącym Parlamentu Islandii Alþingi Birgirem Ármannssonem, b. dyrektor generalną UNESCO bułgarską polityk Iriną Bokovą, a także wiceprezydent Liberii Jewel Taylor.

Konferencja Komisji ds. Unijnych Parlamentów Unii Europejskiej COSAC

13–15 listopada 2022 r. wicemarszałkini Gabriela Morawska-Stanecka i senator Danuta Jazłowiecka wzięły udział w LXVIII posiedzeniu plenarnym Konferencji Komisji ds. Unijnych Parlamentów Unii Europejskiej COSAC, które odbyło się w Pradze w ramach wymiaru parlamentarnego prezydencji Republiki Czeskiej w Radzie Unii Europejskiej. Oceniono kończącą się 31 grudnia 2022 r. prezydencję czeską, dyskutowano o przyszłości Unii Europejskiej, a także o problemach bezpieczeństwa energetycznego w związku z napaścią Rosji na Ukrainę. Debatowano o wyzwaniach związanych z odbudową

LXVIII posiedzenie plenarne Konferencji Komisji ds. Unijnych Parlamentów Unii Europejskiej COSAC w Pradze.

Ukrainy, jej obecną sytuacją polityczną i społeczną. Mowa była też o europejskiej perspektywie Bałkanów Zachodnich i krajów Partnerstwa Wschodniego. Parlamentarzyści zgodzili się, że miejsce tych państw jest w UE, wskazując, że jedyną alternatywą wobec integracji ze wspólnotą jest umocnienie rosyjskiej strefy wpływów. W konkluzjach zapewniono o determinacji dla wspierania wolności i demokracji w Europie w ramach współpracy międzyparlamentarnej.

Zgromadzenie Parlamentarne NATO

18–21 listopada 2022 r. w Madrycie odbyła się 68. doroczna sesja Zgromadzenia Parlamentarnego NATO, w której udział wzięli senatorowie: Paweł Arndt, Rafał Ślusarz i Bogdan Zdrojewski, członkowie delegacji polskiego parlamentu do ZP NATO. Głównym tematem obrad była wojna w Ukrainie. Parlamentarzyści potwierdzili zdecydowane stanowisko wobec niczym niesprowokowanej, nieuzasadnionej i brutalnej wojny Rosji z Ukrainą. Wyrazili też niezachwiane poparcie dla Ukrainy, jej demokracji, niepodległości, suwerenności i integralności terytorialnej, a także poparcie dla konieczności obrony terytorium każdego kraju członkowskiego NATO. Dyskutowano również o dobiegającym końca procesie ratyfikacyjnym przystąpienia do Sojuszu Finlandii i Szwecji,

wyzwaniach dla stabilności sytuacji na Bałkanach Zachodnich, Bliskim Wschodzie i w Afryce Północnej, a także o rosnącym znaczeniu strategicznym Azji i regionu Indo-Pacyfiku. Omówiono zagrożenia terroryzmem, stan cyberbezpieczeństwa i obrony przed atakami hybrydowymi.

Zgromadzenie Parlamentarne Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie

24–25 listopada w polskim parlamencie odbyła się 20. sesja Zgromadzenia Parlamentarnego Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, podczas której 200 delegatów z 52 krajów świata dyskutowało o wojnie w Ukrainie i jej wpływie na bezpieczeństwo europejskie. „Ukraina toczy wojnę w obronie tych wartości, dla których została powołana do życia OBWE” – mówił marszałek Tomasz Grodzki podczas sesji inauguracyjnej obrady. Przypomniawszy, że zadaniem OBWE jest zapobieganie konfliktom zbrojnym oraz budowanie „niepodzielnego i wszechstronnego bezpieczeństwa”. Jak zaznaczył, to niepodzielne bezpieczeństwo obejmuje nie tylko kwestie militarne, ale też gospodarkę i prawa człowieka. Podkreślił, że cele organizacji zostały „zakwestionowane, naruszone i podeptane zakwestionowane” przez Rosję, która wciąż jest członkiem OBWE, a obowiązkiem pozostałych państw

Delegacja Sejmu i Senatu podczas 68. dorocznej sesji Zgromadzenia Parlamentarnego NATO.

Wystąpienie marszałka Tomasza Grodzkiego podczas 20. sesji Zgromadzenia Parlamentarnego OBWE.

jest poszukiwanie wyjścia oraz zabieganie o pokój i stabilizację. „Jest to wojna w obronie tych wartości, dla których została powołana do życia OBWE. Tych, których jako członkowie Zgromadzenia Parlamentarnego zobowiązaliśmy się bronić” – mówił. W ocenie marszałka Senatu działania Rosji na terytorium Ukrainy w pełni wyczerpują definicję ludobójstwa, dlatego „naszym obowiązkiem jest rozważenie problemu odpowiedzialności za zbrodnie wojenne” zarówno materialnej, jak i karnej „wobec zbrodniarzy, którzy mordowali cywilów, torturowali, gwałcili, niszczyli dobra kultury i porywali dzieci”. Marszałek Tomasz Grodzki mówił także o walce z dezinformacją, jaka towarzyszy wojnie w Ukrainie, oraz o kryzysie

energetycznym i żywnościowym, który wojna ta wywołała.

W obradach z udziałem prezydenta Ukrainy Wołodymyra Zełenskiego, który zwrócił uwagę, że różne międzynarodowe instytucje poszukują sposobów powstrzymania rosyjskiego terroru tak, aby maksymalnie izolować Rosję, a także, by znaleźć wyjście z kryzysów wywołanych przez ten kraj. „Ale dlaczego wśród nich nie ma OBWE? Dlaczego państwo terrorysta nawet po 9 miesiącach swoich ciągłych zbrodni w dalszym ciągu pozostaje jednym z członków waszego zgromadzenia?” – pytał prezydent Ukrainy. Wyraził wdzięczność polskim władzom za to, że delegacja rosyjska nie została wpuszczona do Polski na sesję Zgromadzenia Parlamentarnego OBWE.

W trakcie obrad dyskutowano o ochronie podstawowych praw i wolności w czasie konfliktów zbrojnych i kryzysów humanitarnych, o wnioskach z wojny Federacji Rosyjskiej z Ukrainą, w tym jej wpływie na OBWE, o ochronie praw podstawowych w sytuacji konfliktu zbrojnego i kryzysu humanitarnego. Rozważano również skuteczną odpowiedź na gospodarcze i środowiskowe skutki tej wojny. Jak podkreślił senator Kazimierz Kleina, oprócz ludzkiego dramatu wojna ma katastrofalny wpływ na gospodarkę Ukrainy. Wskazał też na jej konsekwencje dla środowiska, zagrożenia dla bezpieczeństwa

20. sesja Zgromadzenia Parlamentarnego OBWE.

Wystąpienie senatora Kazimierza Kleiny podczas 20. sesji Zgromadzenia Parlamentarnego OBWE.

elektrowni atomowych w Ukrainie czy niszczenie ekosystemów mórz: Azowskiego i Czarnego oraz Dniepru. W ocenie senatora Kazimierza Kleiny, aby pomóc Ukrainie, należy się skupić na krótkoterminowej pomocy finansowej, bez której kraj nie przetrwa gospodarczo, a także na pilnej pomocy humanitarnej, dającej szansę Ukraińcom na przetrwanie zimy. Należy też rozmawiać o perspektywach odbudowy Ukrainy, która potrzebuje odpowiednika Planu Marshalla.

Zgromadzenie Parlamentarne Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Sejmu Republiki Litewskiej i Rady Najwyższej Ukrainy

7 grudnia 2022 r. w Wilnie odbyło się XII posiedzenie Zgromadzenia Parlamentarnego Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej,

Sejmu Republiki Litewskiej i Rady Najwyższej Ukrainy. Polskiej delegacji przewodniczył marszałek Tomasz Grodzki. Izbę reprezentowali też senatorowie: Małgorzata Kopiczko, Marek Martynowski i Lidia Staroń.

„Polska pozostanie niezłomnym przyjacielem Ukrainy i wiodącym ośrodkiem niesienia pomocy rozdartemu krajowi” – zapewnił marszałek Tomasz Grodzki podczas rozpoczęcia obrad XII Zgromadzenia Parlamentarnego. Jak podkreślił, tegoroczna sesja Zgromadzenia jest jednak wyjątkowa, ponieważ odbywa się podczas trwającej haniebnnej agresji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę. Dlatego debata parlamentarzystów musi się skupić przede wszystkim na wsparciu bohaterskiego narodu ukraińskiego i szeroko rozumianym bezpieczeństwie w regionie. „Jestem przekonany, że od naszych

Delegacja Sejmu i Senatu Zgromadzenia Parlamentarnego Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Sejmu Republiki Litewskiej i Rady Najwyższej Ukrainy w Wilnie.

Wystąpienie marszałka Tomasza Grodzkiego podczas Zgromadzenia Parlamentarnego Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Sejmu Republiki Litewskiej i Rady Najwyższej Ukrainy w Wilnie.

ukraińskich przyjaciół usłyszymy dziś, czego najbardziej potrzebują, a za naszym pośrednictwem usłyszą to rządy naszych krajów, wspólnota europejska i cały wolny i demokratyczny świat” – powiedział marszałek Senatu. W jego ocenie celem Putina – tak jak Stalina w czasie Wielkiego Głodu – jest eksterminacja narodu ukraińskiego. „Dlatego powinniśmy skoncentrować się na długofalowej strategii wsparcia Kijowa nie tylko w wymiarze militarnym, ale także gospodarczym i humanitarnym” – podkreślił. Zdaniem marszałka Tomasza Grodzkiego wyniszczająca wojna może trwać jeszcze długo, a Moskwa będzie ją wykorzystywać jako narzędzie destabilizacji w skali globalnej. „Oczekiwanie na jakąkolwiek zmianę kursu rosyjskiego jest nierealistyczne. Moskwa świadomie burzy europejski porządek (...) i próbuje przenieść nas z powrotem do czasów zimnej wojny” – oświadczył. Dlatego nie ma powrotu do jakichkolwiek relacji Zachód – Rosja. W ocenie marszałka Senatu parlamentarzyści powinni zapewnić Ukrainie wszelkie możliwe wsparcie w procesie przygotowania tego kraju do członkostwa w Unii Europejskiej, co w obliczu trwającej wojny jest trudnym i wyjątkowym wyzwaniem. W jego przekonaniu najważniejsze jednak jest, by Ukraina zwyciężyła, by naród ukraiński mógł w pokoju i z nadzieją patrzeć w przyszłość.

W ramach obrad Zgromadzenia Parlamentarnego odbyły się posiedzenia komisji. Komisja ds. Europejskich i Integracji Ukrainy z Unią Europejską dyskutowała o przygotowaniu Ukrainy do członkostwa w UE i o wsparciu procesów przygotowawczych udzielanym przez Litwę i Polskę. Wspólne posiedzenie komisji: ds. Rozwoju Współpracy

Handlowo-Gospodarczej, Regionalnej, Lokalnej i Transgranicznej oraz ds. Współpracy Społecznej i Kulturalnej poświęcone było pomocy gospodarczej, energetycznej i humanitarnej w odbudowie Ukrainy. Komisja ds. Współpracy w Dziedzinie Bezpieczeństwa omówiła natomiast wymiar transatlantycki, dotyczący bezpieczeństwa i NATO w naszym regionie, rozmawiano także o wzmocnieniu polityki odstraszania i obrony.

Zgromadzenie przyjęło dokument końcowy, w którym podkreślono m.in., że ścisła współpraca między parlamentami Litwy, Polski i Ukrainy oraz skoordynowane działania mają kluczowe znaczenie w tym trudnym dla Ukrainy i Europy okresie. Parlamentarzyści potwierdzili prawo Ukrainy do indywidualnej lub zbiorowej samoobrony i podkreślili, że jej zwycięstwo w wojnie prowadzonej przez Federację Rosyjską ma egzystencjalne znaczenie zarówno dla Ukrainy, jak i całej Europy. Zgromadzenie negatywnie oceniło próbę aneksji przez Rosję tymczasowo okupowanych terytoriów Ukrainy, wezwało też społeczność międzynarodową

Spotkanie marszałka Tomasza Grodzkiego z przewodniczącym Rady Najwyższej Ukrainy Rusłanem Stefanczukiem.

Złożenie wieńców przed Mauzoleum Matki i Serca Syna na wileńskim cmentarzu Na Rossie.

do podtrzymania i zwiększenia sankcji na Rosję. Parlamentarzyści zaapelowali o dalsze udzielanie Ukrainie pomocy politycznej, gospodarczej, finansowej, humanitarnej, wojskowej tak długo, jak będzie to potrzebne do osiągnięcia zwycięstwa nad agresorem. Zaproponowali także rewizję członkostwa Rosji w ONZ i OBWE.

Podczas wizyty w Wilnie marszałek Tomasz Grodzki odbył rozmowy z przewodniczącymi parlamentów Litwy i Ukrainy. Delegacja Sejmu i Senatu na cmentarzu Na Rossie złożyła wieńce przed Mauzoleum Matki i Serca Syna – miejscu pochówku matki Józefa Piłsudskiego i jego serca, a także w Kaplicy Powstańców, gdzie pochowani są powstańcy styczniowi z 1863 r.

| Kontakty dwustronne i wielostronne

Wideokonferencja marszałka Senatu z przewodniczącym czeskiego Senatu

16 grudnia 2022 r. marszałek Tomasz Grodzki odbył roboczą wideokonferencję z przewodniczącym Senatu Parlamentu Republiki Czeskiej Milošem Vystrčillem. Podczas rozmowy omówiono stan i perspektywy współpracy parlamentarnej w ramach Grupy Wyszehradzkiej (V4) oraz uzgodniono format reprezentacji obu senatów podczas najbliższego szczytu parlamentarnego V4, który odbędzie się w styczniu 2023 r. w Bratysławie.

Wideokonferencja marszałka Tomasza Grodzkiego z przewodniczącym czeskiego Senatu Milošem Vystrčillem.

SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE NA TEMAT WSZYSTKICH WYDARZEŃ MIĘDZYNARODOWYCH
DOSTĘPNE SĄ NA STRONIE INTERNETOWEJ: WWW.SENAT.GOV.PL.

Senat i Polonia

Obchody 75-lecia Związku Lekarzy Polskich w Chicago.

Obchody 75-lecia Związku Lekarzy Polskich w Chicago

7–8 października 2022 r. marszałek Tomasz Grodzki oraz senatorowie Alicja Chybicka i Waldemar Kraska wzięli udział w obchodach 75-lecia Związku Lekarzy Polskich w Chicago. Uczestniczyli także w konferencji „Humanizm i etyka w medycynie”, podczas której marszałek Senatu wygłosił wykład. W Muzeum Polskim w Ameryce spotkali się ze studentami i rezydentami medycyny, przedstawicielami Polish-American Medical Society Junior Division w ramach

III Polsko-Amerykańskiego Szczytu Akademickiego Młodzieży. Spotkali się również z uczniami i nauczycielami Szkoły Polskiej im. ks. Stanisława Cholewińskiego, którym przekazali upominki od Senatu RP. Rozmawiali też z prezes Federacji Polonijnych Organizacji Medycznych Kornelią Król.

Spotkanie wicemarszałkini Senatu z islandzką Polonią

Wicemarszałkini Gabriela Morawska-Stanecka 10 listopada 2022 r. odwiedziła szkołę Brekkóbæarskóli w Akranes w Islandii,

Spotkanie marszałka Tomasza Grodzkiego z uczniami i nauczycielami Szkoły im. ks. Stanisława Cholewińskiego w Chicago.

Spotkanie wicemarszałkini Gabrieli Morawskiej-Staneckiej z uczniami i nauczycielami szkoły Brekkóþéarskóli w Akranes w Islandii.

gdzie w 2022 r. uruchomiono lekcje języka polskiego dla 27 dzieci pochodzących z polskich rodzin. Tylko troje z nich urodziło się w Polsce, wszystkie używają jednak języka polskiego w domach. Wicemarszałkini Senatu zwróciła uwagę, że ważne jest, aby polskie władze wspierały tego typu inicjatywy, zwłaszcza że Polacy stanowią już niemal 10% populacji Islandii.

Obchody 50. rocznicy powstania Centrum Polsko-Słowiańskiego

Wicemarszałek Michał Kamiński wziął udział w uroczystościach 50-lecia Centrum Polsko-Słowiańskiego, które odbywały się 19 listopada 2022 r. w Nowym Jorku. Centrum to największa na wschodnim wybrzeżu USA organizacja społeczno-kulturalna amerykańskich Polaków, która udziela pomocy społecznej i prawnej imigrantom z Polski i innych krajów słowiańskich. Podczas uroczystości wicemarszałek Senatu zauważył, że kiedy zakładano CP-S, sama idea polsko-słowiańska wydawała się egzotyczna. „Wyprzedziła o kilka lat pontyfikat Jana Pawła II, który był niczym innym niż wypełnieniem idei Polski również wobec świata słowiańskiego. Osiem lat później rozpoczęła się polska «Solidarność», która przyniosła słowiańskim narodom płomień wolności”

– podkreślił wicemarszałek Michał Kamiński. Jak dodał, obecnie widzimy wyraźnie, że na obszarze świata słowiańskiego wciąż, tak jak niegdyś, rywalizują ze sobą Polska i Rosja. „Polska, tak jak kiedyś, jest nośnikiem wartości i ostoją dla tych wszystkich na Wschodzie, którzy chcą wolności, chcą iść na Zachód. Moskwa, tak jak dawniej, znajduje się po stronie tych, którzy tę wolność odrzucają” – ocenił. Zwrócił uwagę, że działalność i sukces Centrum nabierają szczególnego znaczenia, bo pokazuje ono, że „Polacy potrafią zbudować świetny kraj w Polsce i świetną wspólnotę w USA, a także być przewodnikiem świata słowiańskiego w trudnym boju z Moskwą o naszą wspólną wolność”.

Wicemarszałek Michał Kamiński podczas obchodów 50-lecia Centrum Polsko-Słowiańskiego w Nowym Jorku.

Dar Fundacji SEMPER POLONIA dla Senatu

29 listopada 2022 r. odbyła się uroczystość przekazania marszałkowi Tomaszowi Grodzkiemu i wicemarszałkowi Bogdanowi Borusewiczowi amerykańskiego sztandaru z ruin World Trade Center (WTC) w Nowym Jorku, przywiezionego do Polski przez strażaków i policjantów polskiego pochodzenia, uczestniczących w akcji ratunkowej po zamachach z 11 września 2001 r., a także krzyża wykonanego z elementów konstrukcji WTC. Przez ponad 20 lat pamiątki były eksponowane w siedzibie Fundacji SEMPER POLONIA, która od 2001 r. ściśle współpracowała z Senatem na rzecz Polonii i Polaków w świecie. Fundacja zakończyła swoją działalność w 2021 r., a wolą fundatorów i działaczy SEMPER POLONIA było przekazanie pamiątek Senatowi. W zamachach na WTC zginęło ponad 30 osób z polskimi korzeniami.

Uroczyste przekazanie marszałkowi Tomaszowi Grodzkiemu pamiątek związanych z atakiem na WTC w Nowym Jorku.

Nowojorska gala Fundacji Kościuszkowskiej

Wicemarszałek Michał Kamiński 10 grudnia 2022 r. w Nowym Jorku uczestniczył w gali Fundacji Kościuszkowskiej, poświęconej heroizmowi legendarnego kuriera z Warszawy – Jana Karskiego, który przekazywał aliantom wiadomości o Holokauście. Wydarzenie, zorganizowane pod hasłem celebrowania indywidualnej odwagi, sprawiedliwości i równości, połączone było z wręczeniem nagrody „Pioneer Award”

Gala Fundacji Kościuszkowskiej.

amerykańskim twórcą spektaklu i filmu o Janie Karskim „Remember This: The Lesson of Jan Karski”.

Konkurs o Nagrodę Marszałka Senatu dla dziennikarzy polskich i polonijnych

30 grudnia 2022 r. został rozstrzygnięty Konkurs o Nagrodę Marszałka Senatu dla dziennikarzy polskich i polonijnych, którego celem było pokazanie, jak osoby, które, żyjąc za granicą, często jako kolejne już pokolenia, zagubiły polskie korzenie, a po latach je odnajdują, zaczynają się czuć Polakami, a także jak wpływa to na ich życie i relacje z Polską. W obecnej edycji konkursu, zatytułowanej „Drogi do polskości”, najwięcej prac nadesłano z Polski, były też prace z Niemiec, Włoch i Ukrainy. Docierając do niezwykle interesujących dróg do polskości. Pokazali, jak ważne jest poczucie narodowej tożsamości i jak znaczącą rolę odgrywa w jej budowaniu znajomość historii.

W 19. edycji konkursu pierwszą nagrodę otrzymała Ewa Szkurłat-Adamska za reportaż radiowy „Pogoń za przyszłością” o reaktywowanym legendarnym klubie sportowym Pogoń Lwów, wyemitowany na antenie Radia Kraków. Drugą nagrodę jury przyznało Dorocie Jaśkiewicz-Łebek za reportaż radiowy „Impulsy, albo ..., gdyby nie Michał”, zamieszczony na platformie streamingowej Anchor, a opowiadający o poszukiwaniu, traceniu i odnajdywaniu polskości przez Polaków na Wileńszczyźnie. Jury zdecydowało też o przyznaniu 2 równorzędnych trzecich nagród. Ewa Trzcńska otrzymała ją za reportaż prasowy o losach

Konkurs o Nagrodę Marszałka Senatu RP dla dziennikarzy polskich i polonijnych

19. edycja: „Drogi do polskości”

córki żołnierza gen. Władysława Andersa, opublikowany na portalu polacywewłoszech.com, który opowiada, jak historia kampanii włoskiej II Korpusu Polskiego nakłada się na życie bohaterki reportażu. Trzecią nagrodę przyznano też Annie Dąbrowskiej za wywiad prasowy z brytyjską piosenkarką Katy Carr „Jestem głosem tych, którzy go nie mieli”, opublikowany na stronach Polonijnej Agencji Informacyjnej. Rozmowa

z artystką pokazuje, jak pod wpływem impulsu – zdjęcia – zmienia się jej życie, jak odnajduje zagubione polskie korzenie. Jury przyznało także wyróżnienie Joannie Sikorze za reportaż radiowy „To jestem ja.... Helena Abramowicz”, wyemitowany w Polskim Radiu Białystok, opowiadający historię piosenkarki i kompozytorki wychowanej na dzisiejszej Białorusi, której rodzice bali się przyznać, że są Polakami.

SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE NA TEMAT OPIEKI SENATU NAD POLONIĄ
DOSTĘPNE SĄ NA STRONIE INTERNETOWEJ: WWW.SENAT.GOV.PL.

Przegląd wydarzeń

II Kongres Praw Zwierząt

3 października 2022 r. w Senacie, pod patronatem wicemarszałkini Gabrieli Morawskiej-Staneckiej, odbył się II Kongres Praw Zwierząt. W ramach spotkania miało miejsce 5 paneli dyskusyjnych. Podczas debaty o bezdomności zwierząt podkreślano konieczność czipowania domowych psów i kotów oraz kastrowania zwierząt pozostających w schroniskach jako najbardziej skutecznej metody przeciwdziałania

bezdomności. Na potrzebę uchwalenia nowej ustawy o ochronie zwierząt wskazywali uczestnicy panelu poświęconego 25 latom funkcjonowania ustawy z 1997 r. na tle prawodawstwa innych krajów i tendencji europejskich. Jak podkreślano, będzie to jednak wymagało kompromisu i przyjęcia rozwiązań łączących różne podejścia do praw zwierząt. „Edukacja kluczem do lepszego traktowania zwierząt” to wniosek z panelu o tym samym tytule. Podczas debaty „Zwierzę polityczne” z udziałem polityków

Uczestnicy II Kongresu Praw Zwierząt.

różnych opcji zgodzono się, że zwierzęta nie mają barw politycznych, a we wszystkich ugrupowaniach są osoby, które opowiadają się za przyznaniem im praw. Dlatego wobec ostrego konfliktu politycznego w Polsce sukces przynieść może jedynie ponadpartyjne porozumienie w kwestii praw zwierząt, a zmiany w tak trudnych kwestiach jak ubój rytualny czy hodowla zwierząt futerkowych należy wprowadzać małymi krokami, w ewolucyjny, a nie rewolucyjny sposób.

Senackie wystawy o Związku Polaków w Niemczech

„Kultywowanie polskości, naszych obyczajów i kultury ważne jest zawsze i wszędzie – zarówno w ojczyźnie, jak i na obczyźnie. Dlatego tym, którzy opowiedzenie się za Polską w 5 dzielnicach Związku Polaków w Niemczech w czasach hitleryzmu przypłacili cierpieniem, a nawet życiem, winni jesteśmy nie tylko pamięć, ale i szacunek” – mówił marszałek Tomasz Grodzki, otwierając 5 października 2022 r. w Senacie 2 wystawy przygotowane z okazji 100. rocznicy powstania Związku Polaków w Niemczech – „Spod znaku Rodła” oraz „100-lecie utworzenia Związku Polaków w Niemczech”.

Ekspozycja „Spod znaku Rodła”, zainicjowana przez senatorów Halinę Biedę i Leszka Czarnobaję, przygotowana przez

młodzież z I LO w Bytomiu i I LO w Kwidzynie, przypominała wydarzenia związane z odzyskaniem i odbudową naszej państwowości na podstawie historii tych 2 polskich szkół, utworzonych w latach trzydziestych XX w. z inicjatywy Związku Polaków w Niemczech na terenie ówczesnych Niemiec. Z kolei wystawa „100-lecie utworzenia Związku Polaków w Niemczech”, zaprezentowana z inicjatywy senatorów Kazimierza Kleiny i Adama Szejnfelda, miała na celu upamiętnienie działalności kulturalnej, gospodarczej i politycznej związku działającego na rzecz ochrony interesów polskiej mniejszości narodowej mieszkającej na ziemiach niemieckich.

Otwarcie wystaw przygotowanych z okazji 100. rocznicy powstania Związku Polaków w Niemczech.

„Zwierzę to nie rzecz” – wystawa w Senacie

Otwarcie wystawy „Zwierzę to nie rzecz”.

„Ta wystawa pokazuje (...) wrażliwość i empatię (...) Pokazuje, jak niewiele musimy zrobić, żeby młodzież podążała w dobrym kierunku, i jak wiele już zrobiono w domu, przedszkolu, szkole u tych dzieci, które nadesłały prace. (...) Te prace cieszą i wzruszają” – mówiła wicemarszałkini Gabriela Morawska-Stanecka, otwierając w Senacie 6 października 2022 r. wystawę „Zwierzę to nie rzecz”. Zaprezentowano na niej 40 najlepszych spośród przeszło 400 prac – obrazów, rysunków i kolaży – nadesłanych na

konkurs plastyczny, zorganizowany przez wicemarszałkinię Senatu wspólnie z senatorkami: Haliną Biedą, Joanną Sekułą i Beatą Małecką-Liberą oraz posłanką Moniką Rosą. Celem przeprowadzonego już po raz drugi konkursu było uwrażliwienie młodych ludzi na krzywdę zwierząt, a także kształtowanie szacunku dla otaczającego nas środowiska naturalnego i budowanie odpowiedzialności za stan naszej planety.

Uczniowie ze szkoły im. Senatu RP z Braniewa z wizytą w parlamencie

Marszałek Tomasz Grodzki 11 października 2022 r. spotkał się w Senacie z uczniami i nauczycielami ze Szkoły Podstawowej nr 3 w Braniewie, jedynej szkoły w Polsce, która nosi imię Senatu RP. Podczas spotkania marszałek wręczył 9 uczniom nagrody za szczególne osiągnięcia w nauce i sporcie, a także za działalność w wolontariacie, harcerstwie i na rzecz środowiska lokalnego. Marszałek odpowiadał też na pytania uczniów dotyczące pracy Izby i swojej działalności. „Kiedy w Senacie podejmujemy mądre decyzje, możemy ułatwić życie setkom tysięcy ludzi. Dbamy o to, żeby prawo wychodzące z naszej Izby było jak najlepsze” – mówił pytany o motywację swojej pracy parlamentarnej.

Spotkanie marszałka Tomasza Grodzkiego z uczniami ze szkoły im. Senatu RP w Braniewie.

Wizyta marszałka Senatu w województwie pomorskim

Spotkanie marszałka Tomasza Grodzkiego z młodzieżą w Nowym Dworze Gdańskim.

12–13 października 2022 r. marszałek Tomasz Grodzki przebywał w województwie pomorskim. Marszałek Senatu, któremu towarzyszył senator Leszek Czarnobaj, odwiedził Nowy Dwór Gdański, Malbork, Kwidzyn i Sztum. Spotkał się z przedstawicielami lokalnych władz samorządowych, młodzieżą i seniorami, mieszkańcami odwiedzanych miejscowości. W zintegrowanym zakładzie celulozowo-papierniczym MM Kwidzyn marszałek rozmawiał z jego prezesem Tomaszem Brodeckim o problemach i bieżącej sytuacji branży papierniczej. Podczas kolejnych spotkań rozmawiano m.in. o przekopie Mierzei Wiślanej i zagrożeniach dla Żuław związanych z podnoszeniem się poziomu wody w Bałtyku, inflacji, sytuacji w ochronie zdrowia, zadłużeniu szpitali powiatowych, energetyce jądrowej, cenach ropy, gazu i nawozów, dostępności węgla, kwotowej waloryzacji emerytur, a także o sytuacji przedsiębiorców i samorządów w związku z drastycznymi podwyżkami cen energii.

Konferencja „Konstytucjonalizm III Rzeczypospolitej”

W Senacie 17 października 2022 r. – pod honorowym patronatem marszałka Tomasza Grodzkiego – odbyła się konferencja „Konstytucjonalizm III Rzeczypospolitej”, zorganizowana z okazji 25-lecia Konstytucji RP i 30-lecia Polskiego Towarzystwa Prawa Konstytucyjnego (PTPK) przez Senat i PTPK. Parlamentarzyści, konstytucjoniści, prawnicy i przedstawiciele organizacji społecznych dyskutowali w ramach 3 paneli. Podczas panelu poświęconego podstawowym cechom polskiego konstytucjonalizmu i jego rozwojowi pod rządami Konstytucji RP z 1997 r. podsumowano 25 lat obowiązywania ustawy zasadniczej w kontekście procesu tworzenia prawa, funkcjonowania naczelných organów państwa, prawa wyborczego czy europeizacji prawa konstytucyjnego. Zastanawiano się też nad potrzebą wprowadzenia zmian, m.in. uregulowania odpowiedzialności osób sprawujących władzę, rozbudowania przepisu o władzy zwierzchniej narodu, wzmocnienia kompetencji Senatu czy doprecyzowania regulacji dotyczących prawa wyborczego. Drugi panel poświęcono obecnemu kryzysowi konstytucyjnemu. Zwrócono uwagę na instrumentalizację konstytucji przez partię rządzącą i wykorzystywanie jej w walce politycznej. Podczas panelu na temat perspektyw polskiego konstytucjonalizmu dyskutowano o wyzwaniach związanych zarówno ze stosowaniem reguł konstytucyjnych, jak i z globalizacją i europeizacją prawa, rozwojem nowoczesnych technologii, bezpieczeństwem narodowym, kryzysem gospodarczym czy poszanowaniem

Konferencja „Konstytucjonalizm III Rzeczypospolitej”.

bioróżnorodności. Jak podkreślano, największe wyzwanie stojące przed prawnikami to budowa zaufania do konstytucji, aby była ona rzeczywistą ustawą zasadniczą i emanacją umowy społecznej, a nie „plikiem kartek, który można dowolnie interpretować i stosować”.

Wizyta marszałka Senatu w Ostrowie Wielkopolskim

Na zaproszenie senator Ewy Mateckiej 18 października 2022 r. marszałek Tomasz Grodzki złożył wizytę w Ostrowie Wielkopolskim. Towarzyszyli mu m.in. wicemarszałkini Gabriela Morawska-Stanecka i senator Janusz Pęcherz. Marszałek Senatu spotkał się z ordynatorami oddziałów i lekarzami ostrowskiego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej. Odwiedził nowo otwarty Dom Pomocy Społecznej im. Siostry Marii Benodyny Koterbianki. Senatorowie zwiedzili halę widowiskowo-sportową Arena Ostrów, a także wystawę historyczną w Muzeum Miasta Ostrowa Wielkopolskiego. Na ostrowskim rynku marszałek Tomasz Grodzki otworzył wystawę „Senat wczoraj i dziś”, przygotowaną z okazji 100. rocznicy pierwszego posiedzenia Senatu II RP, o której opowiedziała zastępczyni szefa Kancelarii Senatu Karolina Ziolo-Pużuk. Wizytę zakończyła debata marszałka Senatu z młodzieżą licealną z Ostrowa Wielkopolskiego, Krotoszyna, Kępna i Ostrzeszowa pod hasłem „O niezbywalnej godności człowieka w świetle konstytucji i doświadczeń indywidualnych”, zorganizowana w ramach Forum Dialogu Młodych, które powstało z inicjatywy senator Ewy Mateckiej.

IV Kongres Zagranicznych Badaczy Dziejów Polski

Wręczenie nagrody „Pro Historia Polonorum” prof. Richardowi Butterwick-Pawlikowskiemu.

„Jestem niezmiernie rad, że historia naszej ojczyzny jest dla tak wielu ludzi nauki z całego świata fascynującym tematem badań, dySSERTacji i rozpraw” – powiedział marszałek Tomasz Grodzki, otwierając 19 października 2022 r. w Krakowie IV Kongres Zagranicznych Badaczy Dziejów Polski, odbywający się pod jego patronatem. Wręczył, ufundowaną przez Senat, nagrodę „Pro Historia Polonorum” prof. Richardowi Butterwick-Pawlikowskiemu za pracę „The Polish-Lithuanian Commonwealth, 1733–1795: Light and Flame”. Nagrodę honorową otrzymał prof. Patrice Dabrowski za pracę „The Carpathians: Discovering the Highlands of Poland and Ukraine”. Gratulując laureatom, marszałek Tomasz Grodzki podziękował im za podjęty wysiłek i cenny wkład w upowszechnianie wiedzy o przeszłości Polski i całego regionu, a także wspinał się potwierdzenie, że polska historia widziana oczami obcokrajowców może być pasjonującą przysgodą intelektualną.

Spotkanie marszałka Tomasza Grodzkiego z młodzieżą licealną z Ostrowa Wielkopolskiego, Krotoszyna, Kępna i Ostrzeszowa.

Międzynarodowa konferencja poświęcona Januszowi Korczakowi

20 października 2022 r. w Senacie odbyła się międzynarodowa konferencja „Janusz Korczak i dzieci. Lekcja przeszłości i nadziei w 80. rocznicę śmierci Janusza Korczaka”, zorganizowana przez Międzynarodowe Stowarzyszenie im. Janusza Korczaka we współpracy z Parlamentarnym Zespołem ds. Dzieci, Akademią Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej i Uczelnią Korczaka w Warszawie. Podczas spotkania, w którym wzięli udział naukowcy, pedagodzy, wychowawcy dzieci i młodzieży z ponad 20 krajów, wiele uwagi poświęcono sytuacji dzieci we współczesnym świecie, szczególnie w regionach zagrożonych głodem i wojną. Jak podkreślano, przesłanie Janusza Korczaka pozostaje wciąż aktualne, zwłaszcza w obliczu wojny w Ukrainie, której ofiarami padają bezbronne dzieci. Uczestnicy konferencji debatowali w 4 grupach tematycznych dotyczących różnego rodzaju przemocy, której ofiarą padają dzieci, problemów związanych z respektowaniem praw dziecka na świecie, kwestii odnoszących się do dziecięcej partycypacji i obywatelstwa, a także profesji społecznych związanych z pomaganiem dzieciom.

Spotkania w ramach cyklu „Gadka Senacka”

20 października 2022 r. odbyło się 8. spotkanie z cyklu młodzieżowych debat z ekspertami, tym razem poświęcone tolerancji. Mowa była m.in. o rozumieniu pojęcia „LGBTQ+” i poziomie tolerancji dla osób LGBTQ+ w Polsce na tle innych krajów Europy. Rozmawiano o przyczynach hejtu wobec tych osób. Wskazywano m.in. na brutalizację języka polityki, brak regulacji karnych pozwalających zapobiegać tego rodzaju sytuacjom, nieuznawanie przestępstw motywowanych homofobią czy transfobią za przestępstwa z nienawiści. Uczestnicy debaty postulowali wprowadzenie przepisów zrównujących prawa małżeństw osób tej samej płci, także w kwestii adopcji dzieci. Wskazywali na potrzebę regulacji o uzgodnieniu płci czy wprowadzenia do kodeksu karnego kategorii przestępstw motywowanych homofobią, transfobią i bifobią. Apelowano o przywrócenie do podstawy programowej edukacji antydyskryminacyjnej i rzetelnej edukacji seksualnej, wspierającej działania równościowe i antydyskryminacyjne.

„Wszystko, co w głowie, nie jest mi obce” to hasło 9. debaty młodzieżowej, zorganizowanej 18 listopada 2022 r. w ramach

Międzynarodowa konferencja poświęcona Januszowi Korczakowi w 80. rocznicę jego śmierci.

„Gadka Senacka” na temat tolerancji, 20 października 2022 r.

„Gadki Senackiej”. Tym razem rozmawiano o szkolnym stresie. Jak podkreślano, dla prawidłowego kształtowania psychiki młodego człowieka najważniejsze jest wsparcie i zadawanie pytań otwartych: „Czego chcecie?” i „Jak chcecie?”. W ocenie uczestników debaty pozytywna, bezpieczna atmosfera, pozwalająca na akceptację i swobodę wśród uczniów, sprawia, że szkolny stres jest mniejszy. Jak wskazywano, na stres wpływa też dom rodzinny. Apelowano, by opieka psychologiczna była dostępna w szkole

i powszechnie akceptowana, tak jak opieka stomatologiczna.

Kolejna debata, 8 grudnia 2022 r., była poświęcona prawom uczniowskim. Jak mówił twórca kanału internetowego „Prawo Marcina” Marcin Kruszewski, źródła praw uczniów znajdują się w wielu aktach, poczynając od konstytucji poprzez prawo oświatowe, międzynarodowe porozumienia czy konwencję o prawach dziecka. Zdaniem członkini Sieci Obywatelskiej Watchdog Polska Aliny Czyżewskiej znajomość własnych

Marszałek Tomasz Grodzki wśród uczestników „Gadki Senackiej” o prawach uczniowskich, 8 grudnia 2022 r.

praw jest niezwykle ważna, a przyzwolenie na ich naruszanie wynika z zakorzenionego w społeczeństwie fałszywego założenia, że władza może sobie pozwolić na więcej. Dlatego należy być świadomym równości wobec prawa i dążyć do jego egzekwowania. Rzecznik praw uczniowskich m.st. Warszawy Damian Jaworek ocenił, że większość dzieci i młodzieży w Polsce nie zna swoich praw, a wiele zakazów obowiązujących w szkołach nie wynika ze stosowania prawa, ale jest efektem przyjętych zwyczajów.

Debata na temat przyszłości Trybunału Konstytucyjnego

Podczas posiedzenia Parlamentarnego Zespołu ds. Obrony Praworządności, 25 października 2022 r., dyskutowano o przyszłości Trybunału Konstytucyjnego. Zgodzono się, że ustawa o TK powinna być znowelizowana, aby przywrócić jego niezależność i niezawisłość, gwarantowane przez ustawę zasadniczą. Podkreślano, że należy odejść od obecnego modelu wyboru sędziów TK przez polityków spośród kandydatów wskazanych przez posłów, a ustalić zasadę, że kandydatów zgłaszają organizacje prawnicze i wydziały prawa, a wybiera ich Sejm. Według prof. Marka Chmaja, przewodniczącego Zespołu Doradców ds. Kontroli Konstytucyjności Prawa przy Marszałku Senatu X kadencji, obecny Trybunał Konstytucyjny nie spełnia cech nadanych mu przez ustawę zasadniczą – brak mu niezależności i niezawisłości sędziów. W ocenie wicemarszałkini Gabrieli

Posiedzenie Parlamentarnego Zespołu ds. Obrony Praworządności; od lewej: przewodniczący zespołu poseł Piotr Zientarski i przewodniczący Zespołu Doradców ds. Kontroli Konstytucyjności Prawa przy Marszałku Senatu X kadencji prof. Marek Chmaj.

Morawskiej-Staneckiej polski system prawny znajduje się w stanie rozkładu, dlatego najważniejszym zadaniem jest przywrócenie roli i znaczenia Trybunału Konstytucyjnego.

Konferencja „Indo-Pacific Strategy in the World Order”

Wicemarszałek Michał Kamiński podczas konferencji „Indo-Pacific Strategy in the World Order”.

Wicemarszałek Michał Kamiński 25 października 2022 r. otworzył w Warszawie konferencję poświęconą przyszłości ładu światowego w kontekście polityki państw Indo-Pacyfiku, zorganizowaną przez Instytut Bliskiego i Dalekiego Wschodu Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Stowarzyszenie Euro-Atlantyckie. Celem spotkania było „pogłębienie świadomości elit politycznych i opinii publicznej odnośnie do wyzwań i możliwości, które stoją przed Polską w związku ze zmieniającą się sytuacją w regionie”. W swoim wystąpieniu wicemarszałek Senatu zwrócił uwagę na globalne znaczenie obecnego konfliktu ukraińsko-rosyjskiego, który – również z perspektywy państw azjatyckich – może być postrzegany jako kluczowe dla przyszłości pole bitwy. „Nie możemy stosować podwójnych standardów i zapominać, że Chiny – podobnie jak Rosja – to też państwo autorytarne” – podkreślił.

Wystawa poświęcona Marii Konopnickiej

Marszałek Tomasz Grodzki 26 października 2022 r. otworzył w Senacie wystawę „Maria-że Marii”, przygotowaną z inicjatywy senatora Janusza Pęcherza. Jak podkreślił, jest ona poświęcona kobiecie niezwyklej – „poetce, pisarce, a także, jak powiedzielibyśmy dzisiaj, aktywistce i feministce”. Przypomniał,

Otwarcie wystawy „Mariaże Marii”.

że była ona autorką „Roty”, upominała się o los prześladowanych dzieci z Wrześni i prawa kobiet, była „poliglotką, tłumaczką, działaczką, literatką i w tamtych czasach wyprzedzała nowoczesnym podejściem swoich współczesnych”. Podczas uroczystości podkreślano, że Maria Konopnicka jest powszechnie znana przede wszystkim jako autorka utworów dla dzieci, niewiele jednak wiadomo o innych rodzajach jej działalności, m.in. w dziedzinie krytyki literackiej czy przekładów, także w jej życiu osobistym pozostało wiele nieodkrytych kart. Ekspozycja „Mariaże Marii”, którą przygotowała Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka w Kaliszu, ukazywała mniej znane aspekty życia i działalności publicznej Marii

Konopnickiej, zilustrowane nieznanyymi szerzej dokumentami.

„Strażnicy dostępu e-commerce”

Posiedzenie Senackiego Zespołu ds. Zrównoważonego Rozwoju, które odbyło się 3 listopada 2022 r., poświęcono rynkowi e-commerce. Podczas obrad zaprezentowano raport Forum Prawo dla Rozwoju „Globalne platformy e-commerce: miejsce dla wszystkich czy tylko dla dużych”, w którym analizie poddano rozmiar i prognozy rozwoju rynku e-commerce w Polsce, opisano też przewagę konkurencyjną gigantów e-commerce, a także potencjalne strategie, które mogą wpłynąć na ich sukces w naszym kraju. W odpowiedzi na zjawiska z tego obszaru identyfikowane w poszczególnych krajach Unia Europejska przyjęła 2 dyrektywy regulujące działalność platform: Digital Markets Act (DMA) i Digital Service Act (DSA), które mają radykalnie zmienić zasady funkcjonowania platform cyfrowych w Europie. Podczas dyskusji senatorowie i eksperci wskazywali na potrzebę szybkiej implementacji do polskiego prawa unijnych dyrektyw dotyczących rynków cyfrowych. Eksperti z Forum Prawo do Rozwoju apelowali, aby nie czekać z wprowadzeniem przepisów mających na celu ochronę polskich przedsiębiorców i konkurencyjności rynku.

Uczestnicy posiedzenia Senackiego Zespołu ds. Zrównoważonego Rozwoju.

IX posiedzenie Parlamentu Młodych Rzeczypospolitej Polskiej.

Parlament Młodych Rzeczypospolitej Polskiej

Pod hasłem „2022 – Europejski Rok Młodzieży. Jak uczynić młodzież Unii Europejskiej realnie decyzyjną?” 12 listopada 2022 r. w Senacie odbyło się IX posiedzenie Parlamentu Młodych Rzeczypospolitej Polskiej. W obradach wzięło udział blisko 100 przedstawicieli młodego pokolenia z całego kraju, którzy postawili sobie za cel wypracowanie propozycji działań na rzecz reprezentacji młodych w strukturach Unii Europejskiej i udziału w podejmowaniu decyzji. „W sztafecie pokoleń to wy wkrótce przejmiecie odpowiedzialność nie tylko za naszą ukochaną najjaśniejszą Rzeczpospolitą, ale także za losy tego małego kontynentu, jakim jest Europa, czy razem ze wspólnotami innych młodych ludzi z całego świata za losy naszej

planety” – mówił do młodych marszałek Tomasz Grodzki. W jego ocenie to od ich aktywności zależy, w jakim kierunku pójdzie UE, jak będzie się miała demokracja we wspólnocie wolnego świata.

Konferencja „Niemcy i Polska wobec Ukrainy”

14 listopada 2022 r. w Senacie odbyła się konferencja „Niemcy i Polska wobec Ukrainy”, zorganizowana przez wicemarszałka Michała Kamińskiego we współpracy ze Stowarzyszeniem im. Tadeusza Mazowieckiego. Debatowano o obecnym stanie stosunków polsko-niemieckich, także w kontekście wojny w Ukrainie. Jak podkreślano, w polityce światowej obecnie ma miejsce wielki przełom, a punkt ciężkości walki o przyszłość Europy przesunął się

Konferencja „Niemcy i Polska wobec Ukrainy”.

na Wschód, co oznacza centralne znaczenie Polski. Dlatego polepszone powinny zostać nie najlepsze obecnie stosunki polsko-niemieckie, od których w jeszcze większym stopniu będzie zależeć przyszłość UE. Podkreślano, że Rosji nie będzie można traktować tak jak kiedyś, nie ma więc powrotu do *business as usual*. W ocenie wicemarszałka Michała Kamińskiego debata wykazała, jak bardzo potrzeba nam dzisiaj „dorosłego, poważnego partnerstwa Polski z Niemcami”. „Jeśli chcemy zbudować razem udany projekt europejski (...), wymaga to od nas wzajemnej szczerości” – przekonywał.

30-lecie Odrodzonego Notariatu Polskiego

Konferencja z okazji 30-lecia Odrodzonego Notariatu Polskiego.

„Jesteście Państwo przedstawicielami szczególnego zawodu, który nie tylko z mocy ustawy jest zawodem zaufania publicznego. Ufają wam setki tysięcy Polek i Polaków, którzy każdego dnia powierzają notariuszom

swoje sprawy związane z prowadzoną działalnością gospodarczą czy ich codziennym, zwyczajnym życiem. To wielki kapitał, którego nie da się zadekretować żadnym aktem prawnym” – mówił marszałek Tomasz Grodzki 17 listopada 2022 r., podczas konferencji z okazji 30-lecia Odrodzonego Notariatu Polskiego. W jego ocenie praca notariusza wymaga ogromnej wiedzy, samokształcenia, poszerzania kompetencji i zdobywania nowych doświadczeń, zwłaszcza „w obliczu obecnej skomplikowanej rzeczywistości prawnej i społecznej, pewnej inflacji prawodawstwa, gdy przepisy zmieniają się tak często”. W konferencji uczestniczyli także przewodniczący Komisji Ustawodawczej senator Krzysztof Kwiatkowski i senator Jan Maria Jackowski.

Wyzwania związane ze zmianami klimatycznymi

„Dzieci a klimat” to temat 2 posiedzeń Parlamentarnego Zespołu ds. Dzieci, zorganizowanych we współpracy z ruchem społecznym „Rodzice dla Klimatu” – *Parents for Future PL*. Podczas spotkania 18 listopada 2022 r. wysłuchano naukowców i ekspertów, którzy podjęli próbę wskazania zagrożeń i wyzwań, którym musimy sprostać, aby zapobiec katastrofie klimatycznej. 5 grudnia przedstawicielki „Rodziców dla Klimatu” zaprezentowały propozycje tego ruchu, dotyczące placówek edukacyjnych i ich otoczenia. Postulowano m.in. instalowanie systemu monitoringu jakości powietrza w pobliżu wszystkich żłobków, przedszkoli i szkół oraz

Posiedzenie Parlamentarnego Zespołu ds. Dzieci, 18 listopada 2022 r.

wyposażenie ich w oczyszczacze powietrza i klimatyzację. Nowe placówki powinny być lokalizowane w pobliżu terenów zielonych. Rodzice postulowali też tworzenie zielono-błękitnej infrastruktury wokół placówek edukacyjnych, apelowali o ograniczenie ruchu samochodowego w pobliżu przedszkoli i szkół oraz rozbudowanie ścieżek rowerowych. Postulowali również jak najszybsze wprowadzenie do podstawy programowej edukacji klimatycznej.

Według przedstawicieli rodziców, ekspertów, naukowców zmiany klimatyczne postępują w dramatycznym tempie. Jeśli natychmiast nie podejmiemy radykalnych działań na rzecz ich powstrzymania, dzieciom przyjdzie żyć w jeszcze gorszych warunkach, zagrażających nie tylko ich zdrowiu, ale i życiu. Transformacja energetyczna, odejście od paliw kopalnych, osiągnięcie zeroemisyjności wymagają od polityków szybkiego podejmowania decyzji, a przede wszystkim odwagi. Potrzeba też ekologicznej i klimatycznej edukacji zarówno dzieci i młodzieży, jak i całego społeczeństwa.

Przewodnicząca Parlamentarnego Zespołu ds. Dzieci senator Alicja Chybińska zapowiedziała przystąpienie do prac legislacyjnych nad projektem, którego celem będzie ochrona dzieci m.in. przed zanieczyszczeniem powietrza. Chodzi m.in. o ustawienie oczyszczaczy powietrza w przedszkolach, szkołach czy hospicjach dziecięcych, a także wprowadzenie do prawa oświatowego edukacji klimatycznej, realizującej postulat klimatycznego okrągłego stołu w tej sprawie.

Konferencja prasowa po posiedzeniu Parlamentarnego Zespołu ds. Dzieci, 5 grudnia 2022 r.

Posiedzenie Parlamentarnego Zespołu ds. Transplantacji

Posiedzeniu Parlamentarnego Zespołu ds. Transplantacji.

Na posiedzeniu zespołu, które odbyło się 18 listopada 2022 r., podsumowano Europejski Dzień Donacji i Transplantacji, zastanawiano się także nad sposobami zwiększenia liczby potencjalnych dawców organów i potrzebą szczepienia 5. dawką przeciwko COVID-19 osób po transplantacji i w trakcie leczenia. Tegoroczny Europejski Dzień Donacji i Transplantacji, pod hasłem „Dziękuję dawcy”, 8 października zorganizowano w Polsce. O działaniach w ramach jego obchodów mówili dr hab. Artur Kamiński z Poltransplantu i dr hab. Maciej Kosieradzki z Polskiego Towarzystwa Transplantacyjnego. Odnosząc się do kwestii wpływu pandemii COVID-19 na liczbę przeszczepów, dr hab. Artur Kamiński ocenił, że lata 2020 i 2021 nie były najlepsze dla polskiej transplantologii. W stosunku do 2019 r. zmalała o 25% liczba przeszczepów, zmniejszyła się także liczba potencjalnych dawców. Marszałek Tomasz Grodzki wskazał na potrzebę pobierania maksymalnej liczby organów od jednego dawcy. „Nie zabierajmy swoich narządów do nieba, ale oddajmy je, aby uratowały czyjeś życie” – apelowała przewodnicząca Parlamentarnego Zespołu ds. Transplantacji senator Alicja Chybińska. Z kolei prof. Maria Alicja Dębska-Ślizień, prezes Polskiego Towarzystwa Transplantacyjnego, przedstawiła sposoby zabezpieczenia osób po transplantacji przed zakażeniami kolejnymi wariantami wirusa SARS-Cov-2.

Debata o kształcie polskiej energetyki w 2050 r.

O tym, jak zgodnie z porozumieniem klimatycznym osiągnąć w Polsce wskaźniki udziału energii ze źródeł odnawialnych w miksie energetycznym do 2050 r., dyskutowano w Senacie 22 listopada 2022 r. Konferencję „Energetyka w Polsce w 2050 roku” zorganizowała Komisja Nadzwyczajna ds. Klimatu wspólnie z Komitetem Problemów Energetyki Polskiej Akademii Nauk. Otwierając spotkanie, wicemarszałkini Senatu Gabriela Morawska-Stanecka wyraziła nadzieję, że naukowcy pomogą odpowiedzieć na pytanie, co zrobić, aby polska gospodarka energetyczna uniezależniła się od węgla kamiennego. W ocenie przewodniczącego Komisji Nadzwyczajnej ds. Klimatu senatora Stanisława Gawłowskiego stoimy przed bardzo poważnym wyzwaniem, wynikającym ze zmiany klimatu i wojny w Ukrainie, wymagającym zmiany zawartości miks energetycznego. Podczas spotkania przedstawiono scenariusze rozwoju krajowego systemu elektroenergetycznego. Mowa była o zrównoważonym Krajowym Systemie Elektroenergetycznym (KSE) z elektrowniami jądrowymi, a także o uwarunkowaniach wdrożenia w Polsce energetyki jądrowej. Przedstawiono wybrane zagadnienia gospodarki wodorowej i magazynowania energii, wizję ciepłownictwa w Polsce bez paliw kopalnych, propozycje zastosowania odpadów komunalnych

Konferencja „Energetyka w Polsce w 2050 roku”.

jako komponentu miks energetycznego, a także potencjał OZE w planowanej podstawie energetycznej. Zaprezentowano uwagi *de lege lata* i wnioski *de lege ferenda* w odniesieniu do działów administracji rządowej zajmujących się zagadnieniami energii.

Upamiętnienie Józefa Wybickiego

„Wystawa przygotowana z okazji 275. rocznicy urodzin i 200. rocznicy śmierci Józefa Rufina Wybickiego ukazuje znacznie szerszy portret tego wielkiego Polaka, który wszedł do narodowego panteonu jako twórca polskiego hymnu” – powiedział marszałek Tomasz Grodzki, otwierając 29 listopada 2022 r. wystawę „Obywatel. Aby z korzyścią dla Ojczyzny. Józef Rufin Wybicki 1747–1822”. „Traktuję tę wystawę jako skromną próbę przypomnienia szerszej działalności Józefa

Otwarcie wystawy „Obywatel. Aby z korzyścią dla Ojczyzny. Józef Rufin Wybicki 1747–1822”.

Wybickiego, którego zasługi są o wiele większe niż tylko te, za które został zapamiętany. A przecież był to polityk, działacz społeczny, pisarz, którego dzieła niesłusznie popadły w niemal całkowite zapomnienie” – podkreślił marszałek Senatu. Ekspozycję, z inicjatywy senatora Kazimierza Kleiny, przygotowało Muzeum Hymnu Narodowego w Będominie.

Odsłonięcie tablicy poświęconej Wojciechowi Bogumiłowi Jastrzębowskiemu

Uroczystość odsłonięcia tablicy poświęconej Wojciechowi Bogumiłowi Jastrzębowskiemu.

W 192. rocznicę wybuchu powstania listopadowego, 29 listopada 2022 r., marszałek Tomasz Grodzki uczestniczył w spotkaniu obywatelskim pod hasłem „Nie ma niepodległości bez europejskiej jedności”, zorganizowanym przed Pałacem Staszica w Warszawie przez Fundację My Obywatele UE, Muzeum Niepodległości i Warszawską Izbę Gospodarczą. Wspólnie z organizatorami odsłonił tablicę poświęconą Wojciechowi Bogumiłowi

Jastrzębowskiemu, twórcy „Konstytucji dla Europy”, XIX-wiecznego dokumentu dotyczącego integracji europejskiej. „Gdy agresor napada na wolny, niepodległy kraj, naszego sąsiada, widać, jakim wizjonerem był Wojciech Bogumił Jastrzębowski. Jestem wdzięczny za wskrzeszenie pamięci o tym nieco zapomnianym człowieku” – podkreślił marszałek Senatu.

Konferencja z okazji 40. rocznicy utworzenia Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej NSZZ „Solidarność”

„Utworzenie i działalność Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej nie ma znaczenia tylko historycznego. Jest częścią życia wielu Polaków. Ma także wpływ na to, co dzieje się dzisiaj w Polsce – pokłosiem jest też pomoc Ukrainie w walce o wolność” – mówił wicemarszałek Bogdan Borusewicz, członek TTK w latach 1984–86, otwierając 1 grudnia 2022 r. w Senacie międzynarodową konferencję „40. rocznica utworzenia Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej NSZZ «Solidarność»”, zorganizowaną z jego inicjatywy we współpracy z Europejskim Centrum Solidarności i Wydziałem Historycznym Uniwersytetu Gdańskiego. Zdaniem wice-marszałka Senatu na działalność polskiego podziemia lat 80. można patrzeć w kontekście tradycji walk o niepodległość Polski, dla jego pokolenia bowiem żywe były doświadczenia Polskiego Państwa Podziemnego. Podczas konferencji historię powstania Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej przedstawił prof. Andrzej Friszke. Jak podkreślił, do 1987 r. TTK była podstawową strukturą

Konferencja „40. rocznica utworzenia Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej NSZZ «Solidarność»”; na ekranie ambasador Stanów Zjednoczonych w Polsce Mark Brzezinski.

organizacyjną podziemnej „Solidarności”. W ocenie ambasadora Stanów Zjednoczonych w Polsce Marka Brzezinskiego powstanie TKK to kamień milowy w walce o wolną Polskę i w działalności „Solidarności”. Ambasador przypomniał, że prezydent Reagan wezwał wówczas do solidarności z Polakami, uznając sprawę polską za amerykańską. Przypomniał również słowa prezydenta Joe Bidena, że wszyscy są wdzięczni Polsce za „Solidarność”, bo to ona przyczyniła się do upadku muru berlińskiego i zakończenia zimnej wojny w Europie. Na analogie między powstaniem styczniowym a działalnością TKK wskazał prof. Jerzy Zdrada, współpracownik Regionalnej Komisji Wykonawczej „Solidarność” Małopolska. Jak podkreślił, hasłem powstańców była równość, wolność i niepodległość. O równe prawa dla wszystkich, swobodę działań i niepodległość walczyła też podziemna „Solidarność”.

Senacka debata o potrzebie integracji Ukrainy z systemem infrastruktury kolejowej UE

„W rękach Rosjan absolutnie wszystko może być bronią – od języka i kultury zaczynając, na infrastrukturze kończąc, dlatego im więcej narzędzi (...) będzie w rękach Zachodu, tym szybciej Ukraina zostanie odbudowana

i zintegrowana z Zachodem” – podkreślił wicemarszałek Michał Kamiński, otwierając 1 grudnia 2022 r. w Senacie konferencję „Ukraina w systemie infrastruktury kolejowej Unii Europejskiej”, zorganizowaną z jego inicjatywy we współpracy z Polsko-Ukraińską Izbą Gospodarczą. W ocenie wicemarszałka Senatu trudno sobie wyobrazić odbudowę Ukrainy bez zintegrowania systemów komunikacyjnych Ukrainy z Zachodem. Podczas konferencji podkreślano, że największym wyzwaniem związanym z włączeniem Ukrainy do europejskiego systemu infrastruktury kolejowej będzie wybór kierunków priorytetowych i przebiegu linii przez ten kraj. Wyzwania dla Unii Europejskiej wiążą się natomiast z uwzględnieniem Ukrainy w transeuropejskich sieciach transportowych, a także ze znalezieniem źródeł finansowania tych inwestycji. Dyskutowano także m.in. o skutkach integracji kolei ukraińskiej z systemem transportowym UE dla gospodarek naszego regionu, skali zniszczeń ukraińskiej infrastruktury wskutek rosyjskich ataków rakietowych i zakresie jej naprawy, modernizacji, a docelowo – gruntownej przebudowy. Rozmawiano też o już zapoczątkowanych i przyszłych wspólnych projektach, m.in. przedłużeniu europejskich korytarzy transportowych w kierunku Ukrainy.

Konferencja „Ukraina w systemie infrastruktury kolejowej Unii Europejskiej”.

Konferencja prasowa przed odjazdem transportu dla żołnierzy ukraińskich.

Senacka pomoc dla żołnierzy ukraińskich

6 grudnia 2022 r. z Lublina wyruszył transport z ponad 5 tys. par butów dla żołnierzy ukraińskich, zorganizowany z inicjatywy Senatu we współpracy z Polską Radą Biznesu. „Jestem niezwykle dumny i wdzięczny tym wszystkim, którzy w tak krótkim czasie przygotowali tę inicjatywę, stanowiącą nasz skromny wkład w to, żeby bohaterski naród ukraiński przetrwał” – powiedział marszałek Tomasz Grodzki podczas konferencji prasowej przed odjazdem transportu. Z inicjatywą wysłania transportu, uzgodnionego ze stroną ukraińską, wystąpili wicemarszałek Michał Kamiński i senator Krzysztof Kwiatkowski. Środki na ten cel zebrali członkowie Rady Gospodarczej przy Marszałku Senatu RP i Polskiej Rady Biznesu z przewodniczącym Zbigniewem Jakubasem i prezesem Wojciechem Kostrzewą na czele.

„Kooperacja dla bezpieczeństwa” – spotkanie konsultacyjne

W Senacie 7 grudnia 2022 r. debatowano nad propozycjami przywrócenia elementarnych standardów ustrojowych w dziedzinie polityki obronnej i wydatków zbrojeniowych. Spotkanie zorganizowało Biuro Analiz, Dokumentacji i Korespondencji Kancelarii

Senatu wspólnie z Fundacją dla Nauki. Z inicjatywą w tej sprawie wystąpili: przewodniczący Komisji Ustawodawczej senator Krzysztof Kwiatkowski, przewodniczący Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą senator Kazimierz Michał Ujazdowski oraz członek Polskiej Akademii Nauk prof. Hubert Izdebski. Senator Kazimierz Michał Ujazdowski zapowiedział, że do 15 stycznia 2023 r. zostaną przedstawione propozycje rekomendacji instytucjonalnych, poczynawszy od umocnienia parlamentarnych form kontroli po nowe formy instytucjonalne. Senator Krzysztof Kwiatkowski zadeklarował, że wszelkie projekty dotyczące tego obszaru będą szeroko konsultowane.

Spotkanie konsultacyjne „Kooperacja dla bezpieczeństwa”.

Senacka debata o Zielonym Ładzie w rolnictwie

7 grudnia 2022 r. w Senacie odbyła się konferencja „Zielony Ład w rolnictwie a realizacja Krajowego Planu Strategicznego”, zorganizowana przez Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W ocenie jej przewodniczącego senatora Jerzego Chróścikowskiego tempo zmian we wdrażaniu europejskiego Zielonego Ładu do polskiego w rolnictwa przyspiesza, a przed naszymi rolnikami pojawiają się nowe wyzwania: w jaki sposób funkcjonować i realizować strategię „od pola do stołu” i bioróżnorodności. Obecnie chodzi o skuteczne informowanie polskich rolników o Krajowym Planie Strategicznym i umożliwienie wypowiedzenia się przedstawicielom związków i organizacji rolniczych na temat zmian legislacyjnych, przygotowanych przez resort rolnictwa, jeszcze przed złożeniem ich do parlamentu. O skupienie się na merytorycznej dyskusji, a nie na krytyce Zielonego Ładu i Krajowego Planu Strategicznego apelował Janusz Wojciechowski, europejski komisarz ds. rolnictwa i rozwoju wsi. Podkreślił, że Zielony Ład nie jest prawem, a jedynie politycznym programem zawierającym pewne założenia, które niekoniecznie muszą być zrealizowane. W polskim rolnictwie będzie tyle Zielonego Ładu, ile znajdzie

się go Krajowym Planie Strategicznym. Jak wskazał, ekoschematy można łączyć, można też unikać nadmiernie restrykcyjnych interpretacji. Wicepremier, minister rolnictwa i rozwoju wsi Henryk Kowalczyk podkreślił, że ważne jest, aby polscy rolnicy zostali dobrze poinformowani o wszystkich możliwościach Krajowego Planu Strategicznego, tak by maksymalnie mogli z nich skorzystać. Dlatego trzeba ich odpowiednio przygotować do korzystania z ekoschematów. Wicepremier zapewnił, że jest możliwość wprowadzenia zmian do Krajowego Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–27.

Międzynarodowa debata o inwazji Rosji na Ukrainę

9 grudnia 2022 r. w Senacie odbyła się międzynarodowa konferencja „Inwazja Rosji na Ukrainę. Powrót geopolityki? Wojna wartości?”, zorganizowana w ramach obchodów Roku Bronisława Geremka przez marszałka Tomasza Grodzkiego i Fundację Centrum im. prof. Bronisława Geremka. W debacie wzięli udział przedstawiciele nauki i polityki z różnych krajów. Otwierając spotkanie, marszałek Tomasz Grodzki podkreślił, że celem jest nie tylko uczczenie pamięci prof. Geremka, ale także spojrzenie

Konferencja „Zielony Ład w rolnictwie a realizacja Krajowego Planu Strategicznego”; na ekranie komisarz UE ds. rolnictwa Janusz Wojciechowski.

Konferencja „Inwazja Rosji na Ukrainę. Powrót geopolityki? Wojna wartości?”; na ekranie przewodnicząca Parlamentu Europejskiego Roberta Metsola.

na wojnę w Ukrainie z perspektywy jego myśli politycznej. „Zapamiętamy go jako polskiego męża stanu, którego dorobek i spuścizna wciąż pozostają żywe w jednym z najbardziej proeuropejskich narodów” – mówiła przewodnicząca Parlamentu Europejskiego Roberta Metsola w swoim wystąpieniu wyemitowanym podczas konferencji. Debatowano na temat źródeł rosyjskiej agresji i europejskiej przyszłości Ukrainy, a także sposobów wzmocnienia europejskiej obronności. Jak podkreślano, wojna w Ukrainie jest wojną o wartości, twardą rywalizacją między rosyjskim autorytarnym ekspansjonizmem a wolnym światem Zachodu. Podsumowując dyskusję, wiceprzewodniczący Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej senator Marcin Bosacki stwierdził m.in., że konferencja pokazała, w ilu sprawach prof. Geremek miał rację. Jedną z nich to odpowiedź na odwieczne polskie pytanie: czy iść z Europą, czy z Ameryką. „Oczywiście z oboma” – powiedział.

Rocznica zakończenia negocjacji Polski z Unią Europejską

12 grudnia 2022 r. w Senacie odbyła się konferencja z okazji 20-lecia zakończenia negocjacji Polski z Unią Europejską, zorganizowana przez wicemarszałkinię Gabrielę Morawską-Stanecką we współpracy z byłymi premierami – Włodzimierzem Cimoszowiczem

i Leszkiem Millerem. Otwierając konferencję, marszałek Tomasz Grodzki podkreślił, że nasza akcesja do UE była procesem złożonym i wielowymiarowym, a bilans naszego członkostwa jest jednoznacznie pozytywny. Niestety, w ostatnich latach pozycja Polski uległa osłabieniu. „Dlatego stoi przed nami wielkie zadanie powrotu Polski do głównego nurtu unijnej polityki. Potrzebujemy dzisiaj mądrości i umiejętności negocjacyjnych podobnych do tych, jakimi 20 lat temu wykazali się ojcowie naszego unijnego sukcesu” – mówił.

Wspominając negocjacje Polski z UE, były przewodniczący Rady Europejskiej Donald Tusk podkreślił, że przed ich rozpoczęciem trzeba było zbudować „elementarne zaufanie do Polski, do Polek i Polaków w całej Europie, co nie było takie proste po kilkudziesięciu latach komunizmu i nieobecności w tej politycznej, wolnej Europie naszego państwa”. Jak mówił, było to możliwe „dzięki nadzwyczajnej i bezprecedensowej jedności”. W ocenie Donalda Tuska Unia to „wielki, genialny, bezprecedensowy pomysł na pokój”, a „każdy, kto uderza w UE, osłabia ją, i każdy, kto planuje wycofanie Polski z UE naraża cały kontynent i Polskę w szczególności na zagrożenie konfliktem, wojną, a w konsekwencji – na utratę tego wszystkiego, co wywalczyliśmy przez te lata. „Trzeba budować jedność, aby Polska utrzymała się w Unii Europejskiej. Trzeba świadomie

Konferencja z okazji 20-lecia zakończenia negocjacji Polski z Unią Europejską.

współpracować na rzecz obrony Polski w Europie” – zaapelował.

„20 lat temu wracaliśmy z Kopenhagi z radosną nowiną: Polska będzie w Unii Europejskiej” – mówił premier w latach 2001–04, poseł do Parlamentu Europejskiego Leszek Miller. W jego ocenie to swoisty paradoks, że 20 lat później Unia Europejska jest przedmiotem krytyki i ataków. „Nie możemy odwracać się do Unii plecami. Jeśli tak zrobimy, to w Warszawie będzie mniej Brukseli, a więcej Moskwy” – ostrzegał. Według wicemarszałkini Gabrieli Morawskiej-Staneckiej tak wiele zrobiono, aby Polska mogła zostać częścią Unii Europejskiej. „Wykorzystaliśmy tę szansę, jaką otrzymaliśmy. Moje pokolenie wierzyło, że ten europejski sen będzie trwał” – powiedziała. „To przykre, że obecnie są kwestionowane podstawowe wartości, w tym praworządność” – stwierdziła. Podczas konferencji odbyły się 2 panele. Podczas panelu „Ambicje i cele w czasie negocjacji” dzielono się refleksjami związanymi z procesem negocjacyjnym. Podczas panelu „Emocje wokół negocjacji” o swoich wrażeniach mówili ówcześni reprezentanci mediów, obserwujący i relacjonujący proces negocjacji o członkostwo Polski w Unii Europejskiej.

„NO WAR! Agresja Rosji na Ukrainę na plakatach z całego świata”

„Ta wystawa (...) to krzyk niezgody na wojnę w Ukrainie, krzyk niezgody na niczym nieuzasadnioną agresję państwa, które

od stuleci prowadzi agresywną politykę wobec sąsiadów” – powiedział marszałek Tomasz Grodzki, otwierając 14 grudnia 2022 r. w Senacie wystawę „NO WAR! Agresja Rosji na Ukrainę na plakatach z całego świata”. Radca-minister w Ambasadzie Ukrainy w Warszawie Oleh Kuc ocenił, że wydarzenia takie jak ta wystawa „pozwalają nam dotrzeć do serc ludzi na całym świecie”, pokazać im „że walczymy o lepszą przyszłość naszych dzieci, i wiemy, że to tylko kwestia czasu, kiedy razem z naszymi wiarygodnymi partnerami zaczniemy odbudowę Ukrainy i odbudujemy ją tak, że będzie jeszcze lepsza”. Na ekspozycji, zorganizowanej z inicjatywy senatora Marcina Bosackiego, zaprezentowano prace artystów z 15 krajów, będące wyrazem reakcji na trwającą od 24 lutego 2022 r. agresję Rosji na Ukrainę.

Wystawa „NO WAR! Agresja Rosji na Ukrainę na plakatach z całego świata”.

Międzynarodowy Dzień Osób z Niepełnosprawnościami

16 grudnia 2022 r. w parlamencie odbyło się spotkanie Parlamentarnego Zespołu ds. Osób z Niepełnosprawnościami, zorganizowane pod patronatem marszałka Senatu z inicjatywy przewodniczącego zespołu senatora Marka Plury w ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Osób z Niepełnosprawnościami. „My w Senacie doskonale rozumiemy, co to znaczy żyć w naszej wspólnocie, w jej różnorodności (...), gdy kogoś dotyka niepełnosprawność, i chcę zadeklarować, że Senat jest dla państwa zawsze otwarty” – podkreślił podczas spotkania marszałek Tomasz Grodzki. Przypomniwał też, że zespół pracuje nad rozwiązaniami, które umożliwią podejmowanie pracy opiekunom osób z niepełnosprawnościami.

Spotkanie Parlamentarnego Zespołu ds. Osób z Niepełnosprawnościami z okazji Międzynarodowego Dnia Osób z Niepełnosprawnościami.

Debata na temat staży studenckich i praktyk absolwenckich

19 grudnia 2022 r. odbyło się wspólne posiedzenie parlamentarnych zespołów: ds. Młodzieży oraz ds. Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży, podczas którego przyjęto adresowane do rządu stanowisko w sprawie stażów i praktyk studenckich. W dokumencie podkreślono m.in., że w związku z małą aktywnością młodych ludzi na rynku pracy i nadchodzącym kryzysem demograficznym istnieje pilna potrzeba uruchomienia aktywnych polityk rynku pracy dla młodych,

Konferencja prasowa po posiedzeniu parlamentarnych zespołów: ds. Młodzieży oraz ds. Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży.

przede wszystkim staży studenckich i praktyk absolwenckich, jako ważnych instrumentów kształtowania rynku pracy. Należy uchwalić nową ustawę o praktykach studenckich, gwarantującą ich odpłatność i merytoryczność, a umowy o praktyki absolwenckie powinny mieć status umowy prawa pracy. Powinien też powstać system rządowego wsparcia finansowego – w formie częściowego lub pełnego refundowania płac praktykantów. Podczas posiedzenia mowa była także o projekcie Kodeksu Dobrych Praktyk, który określi zasady prowadzenia staży oraz obowiązki zarówno zatrudniającego, jak i praktykanta. Kolejny temat dotyczył zmian prawnych w zakresie dostępu do psychologa osób poniżej 18. roku życia i prac nad projektem ustawy o zawodzie psychologa. Uregulowania wymaga m.in. kwestia pomocy psychologicznej dla 16–18-latków. Zapoznano się też z informacją resortu rodziny i polityki społecznej o aktualnie realizowanych i planowanych na rok 2023 działaniach adresowanych do ludzi młodych.

Konferencja w sprawie świadczeń emerytalnych dla mundurowych

„W demokratycznym państwie nie ma miejsca na odpowiedzialność zbiorową, a każdy obywatel ma prawo do niezależnego, bezstronnego, niezawisłego sądu. Każdy, kto wypracował świadczenie emerytalne, musi mieć pewność, że otrzyma je w pełnej wysokości. System emerytalny nie może być

Konferencja „Czy prawa nabyte są naruszalne? Sytuacja mundurowych po latach walki o emeryturę”.

instrumentem wymierzania kary. Deklarujemy, że zrobimy wszystko, by cofnąć skutki ustawy z 16 grudnia 2016 r., odbierającej emerytom mundurowym należne im świadczenia” – taką deklarację podpisały: Platforma Obywatelska, Polska 2050, Nowa Lewica, PSL, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni, Unia Pracy, PPS i Stowarzyszenie Lewicy Demokratycznej podczas konferencji „Czy prawa nabyte są naruszalne? Sytuacja mundurowych po latach walki o emeryturę”, zorganizowanej w Senacie 19 grudnia 2022 r. z inicjatywy wicemarszałkini Gabrieli Morawskiej-Staneckiej. Obecni na konferencji przedstawiciele partii opozycyjnych zapewniali, że jeśli wygrają w przyszłorocznych wyborach parlamentarnych, to problem emerytur mundurowych zostanie rozwiązany. Podczas spotkania przypomniano, że ustawa z 2016 r. dotknęła 50 tys. emerytów i ich rodzin. Ponad 23 tys. osób odwołało się do sądu od decyzji o obniżce;

do tej pory w sądzie pierwszej instancji zapadło 8,5 tys. pozytywnych dla wnioskodawców wyroków, ponad 3,5 tys. jest już prawomocnych.

Deбата „Jedna Polska, dwa narody?”

20 grudnia 2022 r., z inicjatywy senatora Marcina Bosackiego, w Senacie odbyła się debata zorganizowana w 100. rocznicę zabójstwa prezydenta Gabriela Narutowicza. W kontekście mordu na pierwszym prezydencie II RP dokonanego przez malarza Eligiusza Niewiadomskiego podjęto temat wciąż istniejących podziałów w naszym społeczeństwie. W ocenie marszałka Tomasza Grodzkiego zderzyły się wówczas 2 odmienne wizje Rzeczypospolitej, a popełniona zbrodnia zaważyła na życiu politycznym w okresie międzywojennym i podzieliła nasze społeczeństwo na długie lata. „Zamordowanie pierwszego prezydenta Polski to mroczny rozdział naszej historii. To nasze, polskie demony, które odciskają

Uczestnicy debaty „Jedna Polska, dwa narody?”.

swe piętno do dziś” – mówił. Jak stwierdził marszałek Senatu, w społeczeństwie demokratycznym w sposób naturalny ścierają się odmienne zdania na różne tematy, odmienne opcje polityczne, poglądy i systemy wartości. „Trzeba jednak wyrugować wszelkie przejawy nienawistnego języka i próby dyskredytowania czy poniżania przeciwników politycznych” – zaapelował.

Podczas debaty prof. Waldemar Łazuga, historyk z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, przybliżył okoliczności i atmosferę towarzyszącą wyborom prezydenckim w 1922 r. Próbę nakreślenia obrazu obecnego podziału wśród Polaków III RP podjął prof. Krzysztof Podemski, socjolog z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, który zwrócił uwagę na widoczną obecnie polaryzację polityczną. W opinii senatora Marcina Bosackiego choć podziały istniały już w II RP, to obecnie wyraźne jest to, że jedna strona sceny politycznej odebrała drugiej moralne prawo do zabierania głosu w dyskusji.

Debata o potrzebie zmian w ustawie o obronie Ojczyzny

Z inicjatywy wicemarszałka Michała Kamińskiego w Senacie 20 grudnia 2022 r. odbyła się konferencja „Ustawa o obronie Ojczyzny – potrzeba zmian”. Uczestnicy

spotkania krytycznie ocenili ustawę, uznając, że jest ona nie tylko zła, ale też w niektórych punktach niebezpieczna, wymaga więc politycznej dekonstrukcji i realnej korekty. W ocenie prezesa Stowarzyszenia Euro-Atlantyckiego Jerzego Marka Nowakowskiego odzwierciedla ona intencje pewnego lobby skupionego wokół Ministerstwa Obrony Narodowej, może stanowić narzędzie do wprowadzenia stanów nadzwyczajnych i korygowania wyniku wyborczego, a w części dotyczącej armii jest bałaganiarska, niekonstytucyjna i niebezpieczna z punktu widzenia zagrożenia państwa. Z kolei cały blok dotyczący uzbrojenia i polityki zakupowej jest antyrozwojowy, *de facto* uniemożliwia współpracę cywilno-wojskową i całkowicie pomija obecność Polski w NATO i nasze zobowiązania międzynarodowe. Według byłego ministra obrony Janusza Onyszkiewicza ustawa powoduje chaos w kierowaniu państwem w czasie wojny i jest niezgodna z konstytucją, ponieważ oddaje pełnię władzy prezydentowi. Jak podkreślił były rektor Wojskowej Akademii Technicznej gen. bryg. Bogusław Smólski, z jednej strony, brakuje całościowej koncepcji wyposażenia armii i wieloletnich planów zakupowych, z drugiej zaś, mamy ogromne zakupy dokonywane bez uzasadnienia operacyjnego, ekonomicznego i systemowego.

Konferencja o potrzebie zmian w ustawie o obronie Ojczyzny.

SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE NA TEMAT WSZYSTKICH WYDARZEŃ
DOSTĘPNE SĄ NA STRONIE INTERNETOWEJ: WWW.SENAT.GOV.PL.

WYDAWCA I REDAKCJA

CENTRUM INFORMACYJNE SENATU
KANCELARIA SENATU
00-902 WARSZAWA
UL. WIEJSKA 6/8

ZDJĘCIA:

KATARZYNA CZERWIŃSKA
ŁUKASZ KAMIŃSKI
MICHAŁ KARASZEWSKI
MARTA MARCHLEWSKA-WILCZAK

TOMASZ OZDOBA
TOMASZ PACZOS
HUBERT PIELAS
ARCHIWUM SENATU

